

نسخه‌اش علی‌السنن من لای یوم احوال نفویه

۱۷۰

ماهانامه مسجد / ماهنامه فرهنگی، آموزشی و تربیتی / دفتر مطالعات و پژوهش‌های مرکز رسیدگی به امور مساجد /

شماره ۱۷۰ / اسفندماه ۱۳۹۲ / صاحب امتیاز: مرکز رسیدگی به امور مساجد • مدیر مسئول: حمید مشهدی آقائی

• دبیر تحریریه: حسن علی آبادی • دبیران سرویس • سرویس منبر: یاسر شریعتی • سرویس رواق: سید علی آقائی • سرویس محراب: علی باناشی • سرویس شبستان: مهدی اخلاقی • کارشناسان تحریریه: حجج اسلام دکتر محمدرضا طباطبائی، محمدصادق منتظری، دانیال نعیمی • گروه مولفین: حجج اسلام مقدس، قاسمی، دکتر بهروز لک، صمد نظری، حمیدرضا گودرزی، اسماعیل غیثی، حسن هرمز، سیدمحمد مهدی هاشمی، محمدمحسن مروجی طبسی، سیدمهدی رضوی، حسین زمانپور کیاسری، حسین فروغی احسان چندقی، معصومه رادپور، محمد احمدی، سیدمرتضی موسوی، الهام صباچی، مرتضی اسدی، محمدرضا نظری، کاوه خدوی، علی قان بیل، علیرضا بشیری، علی صادقی سرشت • گرافیک و صفحه‌آرایی: کارگاه طراحی و گرافیک کمان • اینفوگرافی: حسین علی آبادی • ویراستار: محمدباقر حقانی فضل • شمارگان: ۳۰۰۰

منبر

استفاده از ابزار و وسایل در تبلیغ / ۴ • مسجد باید هوشمند باشد / ۵ • شمیم بشارت در نوروز / ۷ • نمونه فیش / ۸ • پایه پای آفتاب / ۱۳ • ابراهیم سستون قیام مختار / ۱۴ • به دست خود در ختی مینشانم / ۱۶ • نوروز یک سنت حسنه / ۱۷ • مرزبان فرهنگ شیعه / ۱۹ • قول معروف / ۲۱

رواق

آیا میدانید / ۲۴ • معنویت با طلسمی غیر قابل اثبات / ۲۵ • جنبش های نوپدید دینی / ۲۸ • نهاد فطرت / ۲۹ • جذابیت های کاذب / ۳۰ • اسلوک هوس در معنویت آشو / ۳۱ • چون ندیدن حقیقت ره افسانه ز دند / ۳۲ • زن و سبک هرزگی / ۳۳ • مرگ خدا / ۳۴ • کتابخانه مسجد / ۳۵ • سینما با پرده سیاه / ۳۶

محراب

او بالحنده به درمان مردم میروند / ۲۸ • مسجد خاتم الاوصیاء / ۲۹ • کودکان احساس / ۴۲ • یک من در دو میزان / ۴۲ • دب حضور / ۴۳ • جانی به اندازه / ۴۴ • قرارگاه زندگی / ۴۴ • همسایه با فضیلت / ۴۵ • زیست در دایره معبد / ۴۶ • زندگی با طعم مسجد / ۴۷ • یک نکته از... / ۴۹ • کتابخانه مسجد / ۵۲

شبستان

جذب اکثر دفع اقل / ۵۴ • غروب یک طلوع / ۵۷ • ملی مذهبی یا مذهبی ملی / ۵۹ • چه شد که کودتا شد / ۶۲ • زروزی یک زندگی متوسط / ۶۳ • ابتدا و انتهای یک خط / ۶۴ • توتالیترسم / ۶۵ • رکورد در کود / ۶۶ • شعر الهی / ۶۷ • ماه زیر نور / ۷۰ • کتابخانه مسجد / ۷۲

♦ در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است

♦ آثار مندرج در نشریه بیانگر نظرات نویسندگان است نقل و اقتباس از مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است

♦ مطالب خود را تر جیحا تا پاید شده به رایانامه ای نشریه ارسال کنید.

♦ مطالب ارسال شده به تحریریه ♦ بازگردانده نمی شود

♦ باتشکر از تمام عزیزانی که مارا در تهیه ♦ یاری رسانند.

آدرس: قم، بلوار شهید صدوقی، ۲۰ متری حضرت ابوالفضل (ع) پلاک ۱۰۳

دفتر مطالعات و پژوهش‌های مرکز رسیدگی به امور مساجد

تلفن: ۰۲۵۳۳۹۲۳۸۵-۶ • نمایر: ۰۲۵۳۳۹۲۳۸۳۷ • سامانه پیام کوتاه: ۱۵۱۵۴۲-۳۰۰۰

نشانی اینترنتی: <http://www.masjed.ir> • پست الکترونیک: m.masjed@masjed.ir

مسجد
شماره ۱۶۷
دی ماه
۱۳۹۲

سرویس منبر

گر توانایی مادر زمینه بازی های رایانه ای و کارتون و فیلم و شبکه های اجتماعی و برنامه های چت موبایل در حد اندازه های آن روز آبی هانیست حداقل با فن آوری های روز دنیا آشنا شویم تا مضرات احتمالی آن را گوشزد کنیم. محصولات که امروز به راحتی در اختیار جوانان قرار گرفته اند و حتی بای منبر و بین دو نماز، هوش و حواس او را به خودش معطوف کرده است.

وعمرو بن عبدود بنی که در مدینه می‌زیست و در شهر
شاهد بود، شمار این پارتیان را:

۱- اقبیتها را بدین هفت تن شناسیت: ابی اسامه
را گشتی پارتی که در یازدهمین روز ماهی نام داشت؛ ابی
حسین که به تقطیل پارتی که سید شاه اسماعیل علیه السلام
را کشته نمود؛ طابک که در سده ستمین از حرم امیر
مکه به تقطیل پارتی که در شهر معلوم، ابی ارموزین
را کشته نمود؛ حسین که به تقطیل پارتی که
شهادت گشته شش ماهه اش را بدین پارتی
حسرت برآی آن کرد و شورش و سر به آبی ترین مکتب
سبک و کینه آنسان گرفت؛ در میان پارتیهای تاریخ
میک و فراموش شده است، اما باید ستاوت از همین
شاهراه افرازی ابی سبک زندگست مسیحی و

دیده بودند.

بناهای
اسرار
فرهنگی
دینی

۱. شما از چه وسایلی و ابزارهایی برای اهداف تبلیغی خود استفاده می کنید؟ تا چه اندازه آنها را کارآمد می پندرید؟

و صحیح بر خوردار باشند و شیوه انتقال مؤثر اصول پیام های دینی را شناخته، با در نظر گرفتن شرایط روز و نیازهای اقشار مختلف، مطالب را ارائه دهند تا پیام از تأثیرگذاری مناسبی برخوردار و در ارتقاء معرفت دینی مؤثر باشد. تبلیغ در اسلام اهمیت ویژه ای دارد. درک اصول، شرایط، ویژگی ها و ابزار تبلیغ اسلامی می تواند، آهنگش را در این عصر باشد.

پیامبر اکرم ص با به کارگیری یک سیره تبلیغی منسجم و هماهنگ توانست ایده های ناب و لال الهی را به گوش جهانیان برساند. برای ما که در عصر ارتباطات به سر می بریم، درک ماهیت این حرکت ضروری است؛ زیرا تبلیغ محتاج الگویی سالم است که در صورت فقدان آن، هر گونه فعالیت تبلیغی به ضد تبلیغ تبدیل می شود. البته بایستی به سبب، منابع برای نوآوری و شکوفایی نیست. نوآوری در خصوص مفاهیم دینی، تبیین معارف و پیام های دینی، کاربرد بسی دلنماد دارد. در روزگاری که نبرد فرهنگ و تمدن در دنیای جدید بالا گرفته است، فرهنگ و تمدنی باقی می ماند و به شکوفایی می رسد که به دنبال راه های نو برای پاسخ به نیازهای احاد جامعه بشری باشد. بی تردید، فرهنگ و تمدن انسان ساز اسلام از ۱۴۰۰ سال پیش تا کنون توانسته متناسب با نیازهای انسان در هر عصر، راه های نو و پویایی را برای زندگی و زندگی هر چه بیشتر به هموارانده و به نفع نفع بشر کمک نماید. بهرین ابزار برای است که به ما کمک کند مفاهیم دینی در مساجد برای عموم قابل فهم و برای خواص پسندیده باشد.

۲. ابزارهای جدید تبلیغی - از ویدئو و پاور پوینت گرفته تا برنامه های ارتباطی موبایل - نتیجه فناوری غرب هستند و در محیطی غیر اسلامی با فرهنگ مخصوص خود به وجود آمده اند. درباره لزوم بررسی هر کدام از این ابزارها پیش از به کارگیری آنها توضیح می دهید.

اجازه دهید پاسخ این سؤال را از کلام رهبر فرزانه انقلاب بدهم ایشان فرمودند: «اینترنت که به وجود آمد، یک ابزار اختصاصی نبود ما هم می توانیم از آن استفاده کنیم؛ یعنی یک راه دو طرفه است. اگر دشمن می تواند از علوم ارتباطات و از پیشرفت ها و تازه های علمی این رشته

استفاده کند، ما هم می توانیم استفاده کنیم. از همان شیوه هایی که ضلالت منتشر می کنند، ما استفاده کنیم و هدایت را منتشر کنیم». از هر وسیله ای در مسجد نمی توان استفاده کرد. از طرفی تقدس مسجد نباید مانعی برای استفاده از ابزارهای روز باشد. گذشته برابری بین دو گروه مقاومت می شد؛ ولی امروز یک وسیله ضروری است. نباید فسادت مسجد را به قدری بزرگ کنیم که هیچ ابزار جدیدی نتواند به آن راه یابد؛ البته باید درباره آنها مطالعه و بررسی لازم به عمل آید.

۳. چگونه می توان ابزارهای نوین را به استخدام اهداف دینی درآورد و آنها را بومی کرد.

امروزه نوآوری در همه عرصه ها ضروری است و بویژه در حوزه تبلیغ به مسائل مختلفی می توان از نوآوری ها پیش برد. بشر به سلامت عبور کرد و به سر منزل مقصود رسید. در شرایطی که انواع اقسام رسانه های دیداری و شنیداری با بهره گیری از فناوری های نوین - در دهکده جهانی به کارگیری نوآوری در تبلیغ دین دو چندان به نظر می رسد.

امروزه افرادی که به تعامل با این فضای صنعتی و مدرن هستند از آسیب های احتمالی آن در امان نیستند. بنابراین با جداسازی هر چه ضرورت دارد و فرصت ها و ظرفیتهای جدید عصر

از ارتباطات در اختیار انسان است، نهایت استفاده شود و با استفاده از روش های نوین، محیط تبلیغ حضوری موفق و هدفمند به عمل آید.

۴. به نظر شما، انجمنه جماعات استان تهران چه اندازه دفعه به دفعه بر مبنای این ابزارهای کمک تبلیغی را درآورد؟

متأسفانه بسیاری از مساجد با این مسائل غریبه اند و ورود ابزارهای جدید ممانعت می کنند. در این شهر جز مسجد ما هیچ مسجدی هوشمند نیست. مسجدی هوشمند است که از اینترنت است

و مردم به راحتی در آن از اینترنت استفاده می کنند. برای استفاده از اینترنت هیچ متدی وجود ندارد و تمام سایت های که مجهز می شود، ایمان از آزاد است برای ما آزاد است.

شیر بهشت - کار در نوروز

مهارت های تبلیغی برای نوروز

حمیدرضا گزدری (استاد سطوح عالی حوزه علمیه قم)

از آنجا که تبلیغ دین مدیریت اندیشه ها و رفتارها در حیطه دین و بارور کردن ذهن و عمل با تعلیم دینی است، این امر توسط کسانی صورت گیرد که تنها بهر مند از هنر تبلیغ و ارشاد هستند؛ بلکه به خوبی با متون و منابع دینی آشنا و برای این کار تربیت شده اند. ایشان با شاکری در مکتب امام صادق ع برای خود و طیفی از فراتر از پیامرسانی قائل نیستند.

در تبلیغ دانستن تکنیک های تبلیغی و شیوه های تأثیر گذار بر مخاطب اهمیت فراوانی دارد. در تبلیغ باید ملاحظاتی با شرایط زمان و تحول ذهنی و اجتماعی مخاطبین در شیوه های بسیار هنرانه ارائه گردد. همان گونه که بهر معنم انقلاب فرهمند تبلیغ دین باید دامن از قالب ها و فرم های تبلیغی خود تجدید نظر کند و از ابزارهای متحول زمان و معیار پویایی مخاطب مهندسی سازد و متناسب با موقعیت بومی نماید.

تعمیلات نوروزی به سبب تحریر و سیار و مناسبی است برای مبلغان از چمنه دان اوقات فراغت خود و دیگران به نحو احسن استفاده کنند. به خصوص این نوروز اسما که مصداق شده است با پیام سوگاری **۱. روش تکریم انسان ها:** تکریم افراد در هر گروه ها و دید و بازدیدها برای جذب افراد؛ چرا که هر انسانی برای خود احترام و شخصیت قائل است که تا تکریم او می توان از او جدا کرد و بر او بی تأثیر گذاشت.

۲. **روش تدافعی:** دفاع صحیح از مسلمات اسلام؛ چرا که گاهی دیده می شود با دفع کردن نه تنها کسی جذب نمی شود بلکه اثری معکوس و نامطلوب بر جای می گذارد.

۳. **روش پرش و پاسخ:** تبلیغ خوب و فکر و هنرمند می تواند در جمع گوناگون به گونه ای سؤالی را مطرح کند که هم مخاطب را وادار می کند و هم فتح باب باشد.

در آن شرکت می کنند. سوم این که مناسبت های محرم هرچند مهم و معمولاً کسی مبلغان را نمی شناسد؛ چون در کمال آنها به مناطق مختلفی اعزام می شوند تا در این ایام به نام و آوازه خودشان و آشنایان خود قرار دارند و با رسوم و آداب و فرهنگ اقوام خود آشنا هستند. این اهرم می توان بهترین بهره را برد.

نوروز و بسیاری از رسم هایی که در آن وجود دارد، معمولاً مورد تأیید شارع مقدس است. دست های زیبای که اسلام آن را به

تهیه پذیرفته، بلکه تشویق به آن هم کرده است. دست خفگی که قبل از این هم کرده انجام می شود. نفاق است که اسلام به آن اهمیت فراوان می دهد؛ تا جایی که در آن جز، ایمان می داند. در نوروز چهار کار گذاشته است. تبلیغ به هر چه این شرف های اوصله می باشد. به مبلغان است که مستحای زیبای این روزها در از قالب تبلیغ هر چه به هر چه و با روش های که بیان می شود؛ زنده کنند.

۱. **روش تکریم انسان ها:** تکریم افراد در هر گروه ها و دید و بازدیدها برای جذب افراد؛ چرا که هر انسانی برای خود احترام و شخصیت قائل است که تا تکریم او می توان از او جدا کرد و بر او بی تأثیر گذاشت.

۲. **روش تدافعی:** دفاع صحیح از مسلمات اسلام؛ چرا که گاهی دیده می شود با دفع کردن نه تنها کسی جذب نمی شود بلکه اثری معکوس و نامطلوب بر جای می گذارد.

۳. **روش پرش و پاسخ:** تبلیغ خوب و فکر و هنرمند می تواند در جمع گوناگون به گونه ای سؤالی را مطرح کند که هم مخاطب را وادار می کند و هم فتح باب باشد.

جواب دادن به سؤالاتی که در ذهن مخاطبش، به خصوص جوان ها وجود دارد.

۴. **روش تبیین مطالبه:** گاهی سؤالاتی که در کار نیست، ولی مبلغ می تواند با مناسبت برخی مطالب را به طور واضح بیان کند؛ مثلاً اینکه از ایام قاطمه ع که مصداق پیام نوروز است استفاده کند. جریان غریب و مظلومیت حضرت فاطمه ع زهر ع را با استفاده از منابع اهل سنت تبیین کند.

۵. استفاده از **جبهات:** استفاده از عناصر بهشت و نار و تنوع در سخن

گفتن و همراهی با جوانان در برای مسابقات دسته جمعی.

در استفاده از طبیعت و تلنگر به تفکر گذر آن را با

شهریه و پایداری طبیعت.

۶. **روش تاختیر:** گاهی اوقات برخی سؤالات را به دلیل اهمیت شان یا عدم

اهمیت شان باید با تأمل پاسخ داد؛ چرا که هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد.

در کار اهتمام به تمام شیوه ها و روش های تبلیغی، شاید هیچ چیز به اندازه نقش عمل خانه مبلغ به آنچه

اطهار می کند نتواند در مخاطبین و عموم مردم تأثیر گذار باشد و موجب جذب

قلوب و توفیق الهی در پیشبرد اثر تبلیغ باشد؛ چنان که سببه معصومین ع و علما و بزرگ دین سرشار از چنین

تأثیر گذاری ها و توفیقاتی است.

شماره ۱۶۹
شماره ۱۶۹
شماره ۱۶۹

میلیدین باید بدانم
در قالب هم و هر چند
تبلیغی خود جدید
تفرنگ گذر آن را با
شهریه و پایداری طبیعت.
۶. روش تاختیر: گاهی اوقات برخی سؤالات را به دلیل اهمیت شان یا عدم اهمیت شان باید با تأمل پاسخ داد؛ چرا که هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد. در کار اهتمام به تمام شیوه ها و روش های تبلیغی، شاید هیچ چیز به اندازه نقش عمل خانه مبلغ به آنچه اطهار می کند نتواند در مخاطبین و عموم مردم تأثیر گذار باشد و موجب جذب قلوب و توفیق الهی در پیشبرد اثر تبلیغ باشد؛ چنان که سببه معصومین ع و علما و بزرگ دین سرشار از چنین تأثیر گذاری ها و توفیقاتی است.

بانوی احتشام

بررسی عفت و حجاب در مسیر حضرت زینب کبری (ع)
اسماعیل غنبدی (مطلبه سطوح عالی حوزه علمیه)

تحریک حساس رویش بانوی

دفتر تاریخ را ورق زد، هر جا نامی از عفت و حجاب و پاکدامنی آمد ردپایی از نام زینب کبری را به وضوح دیدم. آیا زینب سال‌های دور می‌تواند برای زن و دختر امروزی در سال ۲۰۱۳ الگو باشد؟ آیا زنی که امروزه حضور خود را در جامعه و اجتماع به هزار و یک دلیل ضروری می‌داند می‌تواند همچون زینبی را برای خودش الگو بداند؟ متأسفانه امروزه تشخیص و انتخاب الگو در زندگی رنگ و لعاب شمار به خود گرفته است. امروزه به دلیل کم بودن اطلاعات فردی ما از شخصیت‌های بزرگ اسلامی از انتخاب آنان به عنوان الگو یا الایلی همچون «قدیمی بودن»، «به روز بودن»، «فرق کردن زمانه امروز با گذشته»، «مقره می‌رویم».

عناهدن آسودگی ازجمله

ایجاد انگیزه بانوی ابداع و افتاد اندیشه

ایشان در دوران کودکی، جوانی و همسر داری علاوه بر کسب علم و مدارج تقوا، عفت و حجاب بهترین الگوی زمانه خود بوده است. زینب کبری (ع) در دوران اسارت تنها یک خواسته از دشمن داشت: آن هم برگرداندن چادر و حجاب‌های به غارت رفته بود. آنجا که زینب ملعون را خطاب قرار داد: «ای پسر آزادشده‌های جدمان! آیا این از عادت است که زنان و کنیزکان خویش را پشت پرده نشانی و دختران را رسول خدا (ص) را به صورت اسیر به این سو و آن سو بکشانی؟ نقاب انسان را دریدی و صورت‌های آنان را آشکار

ساختی»^۱

زینب (ع) وقتی حضور اجتماعی خود را از هم در مجلس زیندیان، ضروری دید فریاد خود را به گونه‌ای بلند کرد که همه حاضران احساس کردند صدای علی بن ابی طالب (ع) است که از گلو پر رنج دخترش زینب کبری (ع) به گوش همگان می‌رسد. تمام سختی‌های کر بلا را جمیل توصیف می‌کند و ندای ما را (ب) الا جمیلا خود را در تاریخ ثبت می‌کند چون خدا را ناظر بر همه این اتفاقات می‌دید و تکلیف خود را خوب شناخت و خوب عملی کرد. زینب کبری (ع) عفت خویش را حتی در سخت‌ترین شرایط به نمایش گذاشت. مورخان نوشته‌اند: «به صورت خود را با استیش می‌پوشاند چون روسی‌اش از او گرفته شده بود». بعضی از اهل تحقیق در معنای جمله «دخلت علی ابن زیاد و می‌کستر و بهامکتها (لا) قاعا قلا خذمتها» گفته‌اند جهت پوشاندن صورت به استیشن بهمانا عود تحمل دیدن دشمنان برادر خود حسین (ع) بوده است نه اینکه آن حضرت صورت مبارک کنی باز پودنه باشد. نیز «فتاح» به چاهی است که دور سر می‌پچند و بعضی به صورت نرد که به واسطه بردن آن، بی‌پرویش بهمانند.

ایجاد انگیزه بانوی ابداع و افتاد اندیشه

برداشت اکثر جوانان امروز، به خصوص بانوان، از معنای عفت و حجاب در معنای محدودیت آزادی، محرومیت از همه لذت‌ها، امروزی نبودن، فرقی داشتن با پسرها و عقب ماندن از دنیای مدرن خلاصه می‌شود. غافل از اینکه عفت و حجاب مهم‌ترین فاکتور اعتماد اطرافیان و جامعه به فرد است. حجاب برای زن امتیاز را به ارغام می‌آورد. این حجاب و عفت است که امتیاز اخلاقی و حتی جنسی را برای زن تضمین می‌کند و هزاران آثار مثبت دیگر که کمترین آن آرایش درونی است. امروزه افرادی هستند که مبالغه کثانی را برای رسیدن به همین آرایش هزینه می‌کنند در حالی که خلودن آرایش را در عفت و حجاب قرار داده است.

افتاد اندیشه بانوی ابداع و افتاد اندیشه

اکنون ذکر کسانی که در اوج نعمت و شهرت و فضای مسوم جامعه خود عفاف و حجاب را انتخاب کردند به عنوان بزرگانی از تاز مسلمانان جهان خالی از لطف نیست: ۱. مسلمان شدن سرشناس‌ترین یهودی آزاد خانم «کرستینا بیکر». او می‌گوید: «پیش از اینکه دین اسلام را انتخاب کنم، هر آنچه بکن غربی از روی آن را دار در اختیار داشتم، معروف بود، ثروت داشتم، زیبا بودم و مردان را جذب خود می‌کردم اما در مجموع به هیچ وجه احساس خوشبختی و آرامش نمی‌کردم تا اینکه مسلمان شدم. اکنون واقعا احساس خوشبختی می‌کنم». ۲. مسلمان شدن «سارابوکر» هنر پیشه، مدل و مانکن که شهرتش جهانی است. او در اوج شهرت و ثروت پس از مسلمان شدن حجاب را برای خود انتخاب کرد و به همه زرق و برق‌های دنیا پشت کرد. ۳. مسلمان شدن مانکن بر طرفدار فرانسوی خانم «فایان» که قرار دادهای کلان را به دلیل چهره زیبایی وی در عرصه تبلیغات شهره جهان بود و او با اختیار اسلام حجاب را انتخاب کرد تا نشان دهد زیبایی اصلی زن در عفاف و حجاب اوست نه به رنگی او. ۴. دیگر نام‌های آشنای جهان: عیالنی جور جیاد، یو معروف به دامز، ستره ستره سرشناس رب فرانسه. لارن بوت، جواهر زن تونی بلر، نخست وزیر اسبق انگلیس. ایندنا افریمی، خواننده معروف مصری که پس از اختیار حجاب با دنیای خوانندگی خلافت کرد. جیاسا، خواننده و نوازنده معروف فرانسوی که کتاب خود بیان کرد خلاصی از افگدی را در نماز و قرآن تفران یافت و با اسلام آوردن و اختیار حجاب به آرامش رسید. غلیب سندرس، بازیکن تنی ملی فوتبال سوئیس و عضو باشگاه فوتبال آلمانی که سابقه بازی در آرتسل را نیز دارد. او با حضور در مرکز اسلامی منچستر به دین اسلام و مذهب شیعه روی آورد. و هزاران تازه مسلمان دیگر که در اوج آزادی و ثروت و اقتدار اسلام را برگزیدند و خود را مصداق بارز آیات «هدنا الصراط المستقیم و یدی من شاء» نمودند.^۲

پی‌نوشت:

۱. علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۴، ص ۲۴۴.
۲. دگرزی، سید نورالدین، تخصصی زینبیه، «محقق باقری، بهدیدی، باسیر»
فرهنگی، ج ۱، ص ۱۲۷ (۱۲۷) ص ۱۲۷.
www.meynews.ir www.parsnews.ir www.jahannnews.com

رفقار سازی

برای نهادینه کردن عفت و حجاب می‌توان از راهکارهای زیر بهره برد: ۱. ابتدا تصویر خوبی از عفت و حجاب داده شود و بعد از مضرات بی‌عفتی و بی‌حجابی با ذکر مصادیق گفته شود: ۲. معرفی الگویی مناسب به افراد اعم از الگوهای دینی و اجتماعی؛ ۳. ذکر مصادیق متعدد از کسانی که با علم و آگاهی عفاف و حجاب را انتخاب کرده‌اند؛ ۴. استفاده از الگوها، همچون زنانی که در جامعه غربی اسم از مسلمان و غیر مسلمان با بدترین شرایط و در نهایت آزادی زندگی کردند و در پایان عفاف و حجاب را انتخاب کرده‌اند؛ ۵. شکل توجه کسانی که قبول الگوهای قرآنی برای شان خست‌ناخت قانون طبیعت را هم قبول دارند و همه اعتقاد به انتفاع طبع دارند؛ یعنی خامی که با بی‌عفتی و بی‌حجابی کانون گرم خانوادگی را دچار خطر و تهدید می‌کند منتظر خطر و تهدیدی برای زندگی خوش بهاشد. ۶. زن مسلمان امروزی به خود گوید اگر با پوشش امروزی خود در مقابل امام زمان (ع) بایستد آیا نتیجه‌ای جز خجالت به همراه دارد؟ بانه با افتخار و سربلندی پرچم عفاف و حجاب خود را برافراشته‌نگ می‌دارد و به امام زمان خود زینبوار لبیک می‌گوید

ایجاد انگیزه به روش تربوت مطلب

انديشيدن در ابعاد شخصيتي حضرت فاطمه عليها السلام و نقش سازنده ايشان در صحنه‌هاي پاسداري از فضيلت و ديانت، از آن روياراي اهميت است که آموزگار شايسته گرامي اسلام عليه السلام و تاليمش، تاليم انسان ساز قرآن کریم است. توجه به سبک و سيره حضرت زهرا عليها السلام در عصر کسادي بازار ايمان، براي انسان‌هاي گريزيا و سرگردان، راهگشاست که روح پر تلاطم انسان را، در سايه سارنخل وجودش آرامشي مي‌بخشد و جان تشنه سربازده را، از شراب طهور کوثر وجودش سيراب مي‌نمايد. بهانه افريش، نه تنهاي سرور تمام بانوان عالم است، بلکه سيره رفتاري اش، سبكي پويا براي هر زمان خواهد بود. از اين رو هر رزي که به دنياي کسب هنر هاي مادي و معنوي است، ناگزير بايد هنر هايي که اين بانوي بهشتي داشته است را در سبک زندگي خود نهداينه کند.

موضوع: هنر هاي بانو ايمتاز

بانوي نمونه از ديدگاه سرور زنان عالم

حسن هرمزان طلبه سطح سوم مرکز تخصصي تبليغ

ماهانده
آسودني
فرديني
تربوي

۱۰

چهار هنر در سرباين بانوي ممتاز عبارت انداز:

۱. هنر خوشبختداري

هنر خوشبختداري و خود كنترولي از زيباترين هنر هايي است که حضرت زهرا عليها السلام به بانوان آموخت. برخي از جلوه‌اي اين هنر حفظ عفت و عصمت و حجاب بود. جريان پيوشش ايشان در برابر مرد دانيان که مي‌فرمايند: «لَنْ يَكُنْ يَرَأْيَ قَائِلًا أَرَاهُ وَهُوَ يَسْتَمِ الْخَبْرُ أَكْرَامًا» نمي‌بيند، من او را مي‌بينم و او بوي زن نامحرم را حس مي‌کند.^۱ همچنين در جاي ديگر مي‌فرمايند: «أَتَى مَاتُكُونٍ مِنْ رَهْطٍ أَنْ تَلْزَمَ قَوْمٌ نَبِيَّاهُ: أَنْ دِيكَ تَرِيَنَ حَالَاتٍ يَكُنْ بِهِ خِلَافٌ مَعَ تِلْكَ زِمَانِي» است که در منزل مي‌ماند و به امور خانه‌داري و تربيت فرزند مي‌پردازد.^۲ متأسفانه در عصر ماشايلين جن و انس تلاش مي‌کنند به هر وسيله زنان مسلمان را از هويت خود جدا کنند و به معرضي ديدن محارمان بکشند. قصبه پر قصبه تلخ الحاريز و اصلاحات آثار و کتاب که کالهي که پهلوي بر سر عده‌اي از زنان مسلمان گذاشت، تجربه تلخ دوري از سبک زندگي اسلامي است.

۲. هنر شوهرداري

هنر شوهرداري يعني اينکه زن کاري کند که وقتي مرد پس از بر خود با مشکلات و سختي‌ها و کار روزانه ياتي خسته و روحي گرفته و پر مالا به خانه آمد، با ديدن چهره همسرش و شيدن سخنان او و نيز مشاهده وضع خستگي هاشش بر طوف شود.

پيامبر گرامي اسلام عليه السلام مي‌فرمايند: «خَيْرُ النِّسَاءِ الَّتِي تَسُوْءُ أَذَانُ نَظَرُ وَ تَعْلِيْمُهُ أَذَانُ وَ لَا تَخْلُفُهُ نَفْسُهَا وَ لَا مَالُهَا يَأْتِي أَكْرَمُ مِنْ يَتَرِيَنَ زَهْرًا» آن است که وقتي مرد به او نگردد سرور شود و وقتي به او فرمان زند اطاعت کند و با ن و مال خود بر خلاف رهاي شوهر کاري نکند.^۳

رفتار سازي

امام علي عليه السلام درباره فاطمه عليها السلام مي‌فرمايند: «قسم به خدا من فاطمه عليها السلام را هرگز خشکمين و مجبور به کاري نکردم، او هم هيچ گاه مرا خشکمين و از دستورم سرچيني نکرد»^۴

روزي اميرالمؤمنين عليه السلام وارد منزل شد و فرمود: «فاطمه جان، ابوبکر به همراه عمر پشت در خانه منتظر اجازه ورود هستند. نظر شما چيست؟» ايشان به شوهر خویش فرمود: «لَيْسَتْ بِنْتُكَ وَ الْحُرَّةُ زَوْجُكَ فَاقْبَلْ مَا تَشَاءُ» خانه، خانه توست و من همسر تو هستم. هر آنچه مي‌خواهي انجام ده»^۵

۳. هنر خانه‌داري

يکي از حياتي‌ترين هنر هايي که هر بانوي نمونه بايد داشته باشد، هنر اداره امور خانه و تدبير منزل است. نامتواجبات ارشاد خاطر و اسودگي بقيه اعضاي خانواده، به ويژه همسر فراهم شود. تقسيم امور منزل و فاعالت از جمله شئون خانه‌داري است. امام باقر عليه السلام فرمود: «حضرت فاطمه عليها السلام کاري‌ها منزل را با حضرت علي عليه السلام گونه تقسيم مي‌کردند که خمير کردن اردوان پختن و تميز کردن و جازو زن خانه بر عهده فاطمه عليها السلام باشد و کاري بيرون از منزل از جمله جمع آوري هيزم و مواد پولي غذايي را علي عليه السلام عهده‌دار شود».

امام صادق عليه السلام فرمود: «اين تقسيم کار با رهنمود رسول خدا عليه السلام انجام گرفت. آن گاه که رسول خدا عليه السلام فرمود: کارهاي منزل را فاطمه عليها السلام و کارهاي بيرون منزل را علي عليه السلام انجام دهد. حضرت زهرا عليها السلام با خوشحالي فرمودند: قُلَّا بَلَّغْ مَا يُلَاحِظُ مِنْ الشُّرُورِ إِلَى اللَّهِ يَأْتِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ تَحْتَلُّ أَرْقَابُ الْأَعْلَالِ: جز خدا کسي نمي‌داند که اين تقسيم کار تا چه اندازه خوشحال شدم؛ زير رسول خدا عليه السلام مرا از انجام کارهاي که مربوط به مردان است، بازداشت»^۶.

۱۱

تجربك احسان با بيان سيره

روزي امام علي عليه السلام فرمود: «فاطمه جان! يا غياثي موجود است که يابوري؟» پاسخ شيد: «الَّذِي عَظِمَ حَقُّكَ مَا كَانَ عِندَنَا مِنْ ثَلَاثِ الْيَوْمِ أَتَانَا بِه قَالًا أَفَّا أَكْثَرُ نِي؟» سوگند به خدايي که حق و قدر تو را بزرگ شمرد داسه روز است که غايي کافي در منزل نداريم و همان مقدار ناچيز خوراکي را به شما بخشيدم و خود گرسنگي را تحمل کردم»^۷

امام علي عليه السلام فرمودند: «چرا اطلاع ندي؟» حضرت زهرا عليها السلام جواب دادند: «هَئَانِي أَنْ أَسْأَلَكَ شَيْئًا فَقَالَ لَا تَسْأَلُنِي أَنْ عَمَّكَ شَيْئًا إِنَّ حَالَكَ يَسِيءُ» عفو او! افلا تشايه: رسول خدا عليه السلام مرا نهي نمود از تو چيزي درخواست کنم و به من سفارش کرد که دخترم، چيزي از پسر عمويت درخواست نکن، اگر چيزي براي تو آورد بديز، و الا تو درخواست چيزي را نداشته باش»^۸

همچنين فرمود: «يَا أَيُّهَا الْحَسَنُ إِنِّي لَأَسْأَلُكَ مِنْ أَلِيٍّ أَنْ تَكْلِفَ نَفْسَكَ مَا لَا تُقَدِّرُ عَلَيْهِ» اي الحسن! من از تو درخواست کنم»^۹

آن توان و قدرت نداري، از تو درخواست کنم»^{۱۰}

۴. هنر فرزنداناري

هنر فرزنداناري، يکي ديگر از هنر هايي است که بانوان ممتاز دار هستند. در سيره حضرت زهرا عليها السلام محبت به فرزندان و شخصيت بخشي و تشويق به علم آموزي مشهود است.

حضرت زهرا عليها السلام در فرزندش امام حسن عليه السلام که هفت ساله بود فرمود: «به مسجد برو، آنچه را از پيامبر شنيدی فراگير و نوزدم يابوري»^{۱۱} من را تو که سلمان فارسي مي‌گويد: «روزي حضرت فاطمه عليها السلام را ديدم، که مشغول اسباب کردن غله است. فرزندش حسين عليه السلام گريه افتاد و بي‌تابي مي‌کرد. عرض کردم: اي کودک! تک به تک به شما، غله را اسباب کن يا چه؟ را آرام نماييم؟ حضرت فرمودند: به آرام کردن فرزندانولي هستم، شما اسباب را بچرخانيد»^{۱۲}

اما چه گذشت بر اميرالمؤمنين، آن گاه که خبر شهادت همسرش را به او رساندند، آن گاه که او را صدا زدند، اما ديگر جوابي از همسرش نشنود. چه مي‌گردد آن لحظاتي که بي‌بي را شينه غسل و کفن کند و شانه دفع کند. پندار بخت و بختي که همسرش را داخل قبر قرار داد، وقتي حضرت امير بر اسب رفت نشست و فرمود: «اي قبر اين امات خود را تو مي‌سپارم، اين جناز دختر رسول خدا است»^{۱۳} اما چه کردند امات رسول خدا کسي که پيامبر از او بوي بهشت را استشمام مي‌کرد چه کردند يا خانه که وقتي رسول خدايي خواست بر آن وارد شود اش مي‌گرفت، يا وقتي که رسول خدا عليه السلام مي‌آيد وقت صورت اماتش نيلي بود؟ يا پهلوش بکست بود؟

پيوندات:

۱. کتاب مجلسي، بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۹۱.
۲. همان، ص ۹۲.
۳. مجمع البحار، ج ۴۸، ص ۱۷۳.
۴. تفسير الميزان، ج ۱، ص ۱۷۳.
۵. تفسير قرآن مجيد، ص ۸.
۶. کتاب مجلسي، بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۱۷۳.
۷. همان، ص ۹۱.
۸. همان، ص ۹۲.
۹. همان، ص ۹۳.
۱۰. همان، ص ۹۴.
۱۱. همان، ص ۹۵.
۱۲. همان، ص ۹۶.
۱۳. همان، ص ۹۷.

موضوع
شماره ۱۶
پیش‌بینی
۱۳۹۱

۱۱

سید محمد مهدی هاشمی (علیه سلوک عالی حوزة علمیه)

مقدمه با زیارت نامه

السلام عليك يا سيدة نساء العالمين الاسلام عليك يا بنت رسول الله السلام عليك يا زوجة ولي الله السلام عليك يا ام الحسن والحسين سیدی شباب اهل الجنة السلام عليك ايها الصديقة الشهيدة السلام عليك ايها المظلومة المغتوبة

گر نگاهی به ما کنده زرها درخا را دو کند زرها بر دل و جان ماضی بخشد گوشه چشمی به ما کنده زرها کم مخوان عطا ی سپارش آنچه خواهی عطا کنده زرها نه عجب که به وصف او گویند خاک را کجا کند کنده زرها روز محشر که از شفاعت خویش حشر دیگر به پا کند زرها

بهاشده
آب و دریا
در جوی

اوج روضه

یک وقت دیدند دیادستار غسل کشید سرش راه دیوار گذاشت و بلند بلند گریه کرد. اسامه سؤال کرد چه شده آقا؟ فرمودند: دستم به روم بازوی زهرایم خورد. بین شکسته بهوشی سیه گردیدم و بویش بریز بارون روض ولی آهسته آهسته بود خون جاری، ای اسماء هنوز از سینه زهرای ناظمین مصیبت هاولی آهسته آهسته همه خواب و علی پیدار سرش نهاده در دیوار بگریه بدل خون باروری، آهسته آهسته وقتی حضرت زهرا را غسل دادند و کفن پوشانیدند، دیدند بچه‌های صبری می کنند صداد: «هلوتوا تزودوا من انکم بهذا الفراق والفاقدی الجنة». حسین آمدند زینب آمدند سر را روی سینه مادر گذاشتند و گریه کردند حضرت علی (علیه السلام) فرمودند: «ای شهید الله اینا فخذ خنث و انت و انت و مدت دیدها و دستهایما صبرها»، یعنی خدا شاهد می گیرم که فاطمه ناله ای کرد و دستهای خود را گشود و حسین را در آغوش گرفت و در این حال شنیدم که هاتقی از آسمان فریادی زد: یا ابی الحسن! از قهقهه آنها فلقا دید که الله ملائکه السماء به اعلی حسین خون فرود آمد و دیو ناله و شیون کرد اما پاسخ ناله‌های او کمب نی و تاز پانیه بود.

الا لله! الله! الله! علی القوم الغالمین وسیلعلم الذین ظلموا ای منتقلب یظنون.

گریه مصیبت

خدایا! اینجا فرشتگان گریه و ناله این دوزخ را نه از توانا هستند تحمل کنند! دل هاسوزد برای ناز دانه اباعبدالله، آن زمانی که بدن چاک چاک و غرق به خون فرود آمد و دیو ناله و شیون کرد اما پاسخ ناله‌های او کمب نی و تاز پانیه بود.

پایه پای آفتاب

بررسی حدیث سلسله الذهب در منابع اهل سنت
محمد مصحح منرجی طبسی
(مدرس و پژوهشگر تاریخ و کلام تطبیقی)

ورود اسام رضا به نیشابور

امام رضا (علیه السلام) در دوم جمادی الاول سال ۲۰۱ هجری قمری وارد نیشابور شدند و مورد استقبال بی نظیر مردم، به ویژه علمای اهل سنت آن دیار قرار گرفتند و حدیث متواتر سلسله الذهب را به اصرار و التماس محدثین بیسان فرمودند. در این جریان نکات قابل توجهی در مصادر اهل سنت نقل شده است که به آنها اشاره می شود:

حدیث سلسله الذهب

مورخین و محدثین اهل سنت از جمله واقدی، حاکمی نیشابوری، شافعی، ابن جوزی حبشی جریان ورود امام و صدور حدیث سلسله الذهب را با ادعای اختلاف این گونه گزارش کرده اند: اباعبدالله می گویند هنگامی که علی مقلبه به رضا خدا را و خشونت و بدام و سرور با راستی را خاکستری مایل به سیاه زدن نیشابور خارج می شد همراهش بودم که در این هنگام احمد بن حنبل و یحیی بن یحیی و اسحاق بن راهویه و تعدادی دانشمند کلام استر را گرفتند و با حالت تضرع و گریه و تبرک به خاک پای استر امام، عرضه داشتند: ای فرزند رسول خدا! حق پدران یا کتبت حدیثی برای ما روایت کن که آن را پدرت از پدرت شنیده ای، پس سر مبارک کشایم و او فرمود: پدرم موسی از پدرش جعفر از پدرش محمد از پدرش علی از پدرش حسین از پدرش علی بن ابی طالب از رسول خدا روایت کرد که فرمود: ای جبرئیل شنیدم که می گفت که از خداوند شنیدم می فرمود: «ای انالله! الله! لا آتیا فعدونی من جاء بشهادتها» آن الله! الله! لا بالخالص دخل حصنی، فمن دخل حصنی امن من عذابی» به راستی که من خداوند

تاریخ حدیث سلسله الذهب را به اصرار و التماس محدثین بیسان فرمودند.

خداینی جز من نیست؛ پس من را بر سر رسید هر که با شهادت و گواهی مخلصانه به لا اله الا الله باید در دژ من وارد می شود و هر که در دژم داخل شود از عظیم در امان می ماند» و در روایتی چون کاروان حرکت کرده به ما فرمود: «لا یشرعوا یطعنوا و انما من شروطها قبل: من شروطها الاقرار بانه امام مقرر شرع الطاعة، اگاه باشد، شروطی دارد من از شروط آن هستم، گفته شده است: از شروط کلمه اخلاص، اقرار به واجب بودن الطاعت از او است».

برخی از منابع اهل سنت دامه روایت سلسله الذهب (لا اشرعوا یطعنوا و انما من شروطها) را نقل نکرده اند.

کتابان سلسله الذهب

عدد

گزارشگران جریان باشکوه ورود امام رضا (علیه السلام) در نیشابور آمده اند، از بیست هزار و سی هزار تن نیز گزارش کرده اند که روایت بیست هزار، مشهور است.

مواضع مردم و علمای اهل سنت
تفصیل جریان ورود امام رضا (علیه السلام) به نیشابور و انکشاف های مردم و علمای اهل سنت آن دیار را به ترتیب، واقدی، ابن جوزی حبشی و حاکمی نیشابوری، شافعی گزارش کرده اند. نکات گزارش های یادشده، به دو بخش تقسیم می شود: الف) واکنش مردم

گروهی از اعیان
اهل سنت مانند
خبرن افغانی
شافعی بخاشی
ابن حدیث را محرم
داشته است.

او می گویند، تجربه
کرده ام که به عیادت
مردم می رفتم و مردم
افزون تر می شدند و
من به صفت این
استاد را بر او خواندم،
حق به او در روز قضا
صحت، بن رنگ در او
قاهر گشت.

شماره ۱۶۹
پیاپی ۲۹۱

۱۴ ماهنامه آموزشی فرهنگی و تربیتی

منبر عارف

نوروزیک سنت حسنه

حسین زمان پور یکسری (طایفه سطوح عالی حوزه علمیه)

دین مبین اسلام نسبت به آداب و رسوم هر ملتی رفتار مناسبی دارد این دین در برخورد با فرهنگهای ملت‌های مختلف هیچ گاه به دنبال برچین و از بین بردن همه سنت‌های قومی و ملی نبوده، بلکه در پی جهت‌دهی مناسب به آن سنت‌ها برای رسیدن به تکامل معنوی بشر است. نوع در خورد اسلام با سنت‌های عصر جاہلیت به روشنی این مطلب را اثبات می‌کند. نوروز در دین ایرانیان از اهمیت خاصی برخوردار است؛ به طوری که در این روز آداب و رسوم خاصی در بین آنان متداول است. این نوروز به دنبال پرسش جایگاه نوروز در روایات شیعه و نوع برخورد معصومین در قبال این عیدباستانی ایرانیان و آداب و رسوم آن است.

بشوند قطع می‌شوند.

علاوه بر عصب زخمی‌های اطراف شهرها و آبادی‌ها و از بین رفتن پوشش گیاهی توسط برخی افراد بدوجو که سبزی این مناطق را به میسمان و ساختمان‌های بلندمرتبه تبدیل می‌کنند، مجموعه جنگل‌های کشور نیز در معرض تهدید قرار دارد.

حضرت ائمه صلوات الله علیه با تأکید بر ضرورت شکل‌گیری عزم و اراده راسخ برای جلوگیری از تصرف غیرقانونی مناطق اطراف شهرهای بزرگ تصریح کردند: «از بین رفتن محیط اطراف شهرها، به خصوص جنگل‌ها، مشکلات متعدد بشری را به دنبال دارد که همه مسئولین مرتباً با موضوع در دولت، مجلس، قوه قضائیه و شهرداری‌ها باید برای جلوگیری از پیشرفت این حرکت غلط، اقدام جدی به عمل آورند».

این حال است که هوای این روزهای اکثر مناطق کشور به علت پیش گفته در شرایط بحرانی قرار دارد تنها راه حل این معضل توجه به روایات و آیات و روشنگر این اسلام و جلوگیری از نابودی بی‌رویه فضای سبز و قطع درختان است. با مراجعه آگاهانه و مراکز خبررسانی می‌توان از عمق فاجعه‌ای که به علت کوتاهی از حراسات است محیط زیست، به‌ویژه درختان زده است و نتایج مخرب آن مطلع شد.

پی‌نوشت:

۱. اعراف: ۱۰.

۲. اعراف: ۱۵.

۳. آل عمران: ۱۰۳.

۴. آل عمران: ۱۰۳.

۵. آل عمران: ۱۰۳.

۶. آل عمران: ۱۰۳.

۷. آل عمران: ۱۰۳.

8. farsi.khamenei.ir/news/content/22-1233.

به دست خود درختی می‌نشانم

راضیه روح‌اللهی

«برخت و درختکاری در روایات

توجه به ویژه به درخت و آثار حیات‌بخش آن در زندگی انسان سبب شده است تا در آموزه‌های اسلامی تأکید ویژه‌ای بر درخت و درختکاری شود. بر این مهم در آموزه‌های اسلامی و به‌ویژه در روایات صادره از اهل بیت (علیهم‌السلام) حدیثی آمده است که هیچ مکتب و دین دیگری را نمی‌توان از این لحاظ با اسلام، به‌ویژه مکتب حقه تشیع، قیاس کرد. در روایاتی که اهل بیت و پیامبر اعظم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) صادر شده است، برای درختکاری پادشاه‌های خاصی نیز شمرده شده است. در ادامه به برخی از روایاتی که در آنها ابعاد دنیوی و اخروی درختکاری و حراسات از محیط زیست آمده است، اشاره مختصری می‌کنیم.

پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) می‌فرماید: «مَنْ نَصَّبَ شَجَرَةً وَصَبَّ عَلَى حِفْظِهَا وَالْقِيَامِ عَلَيْهَا خَيْرٌ تَمْرِكًا لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ نَصَابٌ مِنْ ثَمَرِهَا» صدقه‌عنه‌الله‌هو، هر کس درختی بکارود و در نگهداری آن بکوشد تا میوه دهد، در برابر هر چه از آن میوه به دست آید، پاداشی نزد خدا خواهد داشت». رسول گرامی اسلام در حدیث دیگری فرمودند: «إِنْ قَامَتِ الشَّاعَةُ وَفِي يَدِ أَحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ فَإِنَّ اسْتِغْلَاقَ أَنْ لَا يَقُومَ خَيْرٌ نَعْرِشِهَا، فَلَتَعْرِشِهَا» اگر قیامت فرا رسد و در دست یکی از شما نهالی باشد، چنانچه بتواند بکار، درختی برای کاشتن داشته باشد باید آن را بکارد». ایشان همچنین در بیان دیگری تأکید می‌کنند:

«هَذَا رَجُلٌ يَغْرِسُ غَرْسًا لَا تَكْتَبُ لَهُ اللَّهُ مِنْهُ لَاحِرٌ وَلَا قَرْمٌ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ، هَرَكَةً نَهَالٍ يَكْرُدُ، خَلْدَانِيَةً مَقْدَارِ مِوَاهِهِ» آن که درخت به دست می‌آید، در نامه اعمال او پاداش می‌نویسد». امام صادق (علیه‌السلام) در بیانات خویش قطع درخت‌رسانی و نابودی عذاب‌خداستند:

درخت در میان آفریده‌های الهی نشانه صفت حیات‌بخش و مظهر وصف جمال اوست، در میان مسوره بلند و بی‌نهایت آفرینش، درخت مظهر آفریداری خدا برای انسان‌هاست و آیش و میراثی انسان‌ها را فراوری دیدگانشان قرار می‌دهد. در این نوشتار به مناسبت روز درختکاری به اختصار جایگاه درخت و درختکاری و میزان اهتمام بدان را در قرآن و روایات بررسی می‌کنیم.

«برخت و قرآن به لحاظ لغت

شناسی قرآن کریم واژه شجر را بیشترین کاربردش برای درخت به کار برده است؛ گرچه از این واژه در برخی موارد در معانی دیگری نیز استفاده شده است. نام‌های کاربردترین معانی همین معنای نظر از درخت است.

در قرآن درخت به خلودن سجده کرده‌ها و راتسبی می‌کند. درخت در زندگی مؤمنان و اولیای الهی نقش به‌سزایی دارد و در موارد زیادی از آن برای رساندن معنی بلند قرآن استفاده شده است. از ماجرای خلقت آدم و حوا و رانده شدن ایشان از بهشت برین گرفته تا ماجرای تولد حضرت عیسی که در نزدیکی درخت تخیل رخ داد و حضرت مریم عصف بارداری خود را با خوردن نمره آن برطرف نمود، درخت نقش اساسی در آیات قرآن ایفا کرده است.

علاوه بر این خداوند درختان را برای عبرت‌آموزی مؤمنان و یادآوری معاد نیز بهره‌برده است. معاد از آن جهت که به گفته برخی یک رسوم از آیات قرآن بدان اختصاص دارد و مهم‌ترین معنای آن بوده که خداوند به انتقال آن انتقام داشته است. در برخی از آیات معاد به تمثيل به درخت و زندگی دوباره آن قیاس شده است تا برای مکران حتی قاطع باشد.

۱۶

در نوروز می‌نشانم
ایران نیز می‌نشانم
رهبری هر ساله توجیه
خود به این مسئله
مهم را با کثرت بحث
اسلام را تحت نشان
می‌دهند و سعی در
الگو سازی برای آن احاد
مردم ایران دارند.

حمید شہیدی

نهاده بود همت گماشت،
افقش حسن کن نظارت بر پدر
و قوم و سر و قدمات و سفل و افرایش
استعداد شگرف و حافظه قوی امدادی
باعت شد عجز عن علاج عجز کند.
در ۲۵ سالگی به دانشگاه معقول و منقول
رفت و پس از لیسانس اهیانت اراک در سیمین
تحف آفرین مهاجرت کرد و در مدت پانزده
سال از محضر بزرگان حوزه جناب حضرت
آیات حسین علی بن محمد حسین کهیم
و سید ابوالقاسم خویی بهره‌بردار شد
این بین خود ریاضت‌دینی و علمیت حسین
علی و سیمین و از وی به عظمت علمی و
مقامات و ابرامی بادی می‌گرفت حاصل زحمات
علمی او تقریرات و تفهیمات و اصول حسین
علی، تقریرات اصول فقه مرحوم آیت حسین
خویی و تقریرات فقه (حج) مرحوم آیت حسین
علی، است. پدر این بزرگایات ایالت لایل

شب‌های سیاه طاغوت شد. او کتابخانه‌ای عظیم در ۲۶۰۰ متر بنا و ۹۰۰ متر سالن مطالعه ساخت که در سه طبقه چهل هزار جلد کتاب را در خود جای داده است. بخشی از این بانی بزرگ گنجینه قرآن کریم است. بایش از هزار جلد قرآن نفیس به زبان‌های مختلف دنیا، آیت‌الله آقا شیخ حسن سعید تهرانی، امام جماعت آن، مسجد نبی بود.

ديانت و صيانت

جمع‌بندی یا بانی روایات در اینکه روایات دسته‌ای (تأیید

۱۸ ماهنامه آموزشی فرهنگی و تربیتی

عروا الوثقی در دجله و موسوعه المکاسب در چهار جلد جایگاه ویژه‌ای دارند.

❖ **شفیعه اصلی و ادفاع از تشیع بود**
 او را باید در زمره عالمان درد آشنایی داشت که در ظلمات دوران ستمشاهی توان علمی، قوت اندیشه، قلم و بیان رسای خود را محدود به مخاطبان کم‌شمار نگرداند؛ آثار وی گواه این ادعا هستند: اصول دین؛ حسین و دیدگاه وحی و اهل بیت؛ حکومت‌زده دیدگاه قرآن؛ سیره رسول الله ص است؛ الله‌ما خدا کار داریم؛ مهدی؛ ماراهگشای عالم؛ ولایت فقیه؛ راه‌آورد غدیر؛ الرسول؛ دیعوم؛ ال‌رسول و الشیعه؛ ال‌رسول یحد تئاء... برخی از این آثار به زبان‌های فارسی و عربی و دیگر زبان‌ها به تحریر در آمده‌اند. در همه این آثار اندغد یک چیز است: دفاع از حریم تشیع و مرزبانی از عقاید مذهب راستین اهل بیت (ع).

❖ **چهل ستون، مسجد مدرسه، کتابخانه**

او به امور فرهنگی مردم و مسلمانان حساسیت ویژه‌ای داشت. غصه همیشگی‌اش نسل جوان و آینده‌ساز بود؛ از این رو در کتابخانه‌های جماعت در شبستان چهل ستون به عطا و ارشاد خود پرداخت. روزی نیاز متدین و گره‌گشایی آنان می‌گذاشت. وی برای تربیت طالبان مدرسه‌ای بنا نهاد؛ او از طلبه‌ها دستگیری علمی و معنوی می‌کرد؛ طلبه‌پروری و

یادداشت
 آیت‌الله
 مکتوب
 ۲۰
 فرهنگی

شاکرد؛ پروری از خصیصه‌های بارز او بود. باین همه شخص شیخ سیدباز هم آرام نداشت. اوایل دهه چهل کتابخانه مسجد چهل ستون را بنیان نهاد؛ او برای جذب جوانان همه کار می‌کرد؛ جلسات بحث و بررسی، پرسش و پاسخ، برگزاری مسابقات گوناگون، برگزاری جشن‌های بزرگ مذهبی، و دعوت از بزرگانی مانند شهید مطهری، آیت‌الله سبحانی، آیت‌الله مکارم شیرازی از نمونه اقدامات وی بود. او جوانان و دانشجویان را به نوشتن و مطالعه تشویق می‌کرد. نشریه «بررسی جوانان» درباره مسایل سیاسی» در هفت شماره، نمره آن تلاش‌هاست.

شهید مطهری درباره این‌کارات بر حرم سید تهرانی می‌گوید: همین این کار جناب آقای سیدباز که با وارد کردن جوانان در بررسی‌های اسلامی، کام مثبت و مفیدی در راه نشر تعالیم اسلامی برداشته بود؛ معطلم له ترمیمی گویم.
 حضرت آیت‌الله مکارم در این باره گفته است: «یادم نمی‌رود، در این مکان و در زمان طاعون تلاش‌های ابرومندی برای نسل جوان که آن روز به شدت در معرض خطر بودند می‌شد. کلاس‌های درس و ارتباط نسل جوان با کتابخانه ایشان، بدون مبالغه چشمگیر و قابل ملاحظه بود.»
 به دلیل فعالیت‌ها بارها مورد اذیت و آزار سلوک قرار گرفت. نفوذ وی باعث می‌شد نتواند رویارویی مدت‌زادانی در زندان نگاه دارند. او فعالیت‌هایش را در قالب گروه‌های کوچک نشر می‌داد. نامه‌ها، کتاب‌ها، سخنرانی‌ها و نشریات او به کشورهای آسیای، اروپایی و آفریقایی از ارسال می‌شد؛ آنان که چنان که مسجد و کتابخانه چهل ستون در تراز مرکز فرهنگی برجسته جهان تشیع قرار گرفت.

❖ **انجمنه قرآن چهل ستون مرکز نشر فرهنگ قرآن اکثر کتاب‌های کتابخانه مسجد چهل ستون، اختصاص به تفسیر قرآن و علوم قرآن دارد. وی اهتمام فراوانی به جمع‌آوری علوم مردم می‌پرداخت. همت والای خود را بر رفع نیاز متدین و گره‌گشایی آنان می‌گذاشت. وی برای تربیت طالبان مدرسه‌ای بنا نهاد؛ او از طلبه‌ها دستگیری علمی و معنوی می‌کرد؛ طلبه‌پروری و**

پا گرفت. رهاورد این مرکز گزافه‌ای دایره‌المعارف دوازده جلدی قرآن است. وی از همین جنبه قرآن را چهارده شکل متفاوت، منتشر و به جهان اسلام ارسال کرد.

❖ **کانون مبارزه با طاعون**
 این مسجد خاطر ان زبانی از مبارزات علمی تهران به یاد دارد؛ از جنبش مردم تهران علیه استعمار روس به رهبری میرزا اسماعیل تهرانی تا ایفای نقش فعال در حمایت از نهضت امام و پیروزی انقلاب اسلامی. نام آیت‌الله شیخ حسین سید و والد بزرگوارش پای همه اعلامیه‌های حمایت از امام خمینی و وجود دارد؛ ارتباط عاطفی وی با امام و علاقه حضرت امام به ایشان و پند بزرگوارش در لایه‌ای سطور تاریخ ایران اسلامی آمده است.

❖ **حسینی نایذیر تا زمان پیروا**
 هشتاد سال عمر بابرکت که بیش از شصت سال از آن در تحصیل و تدریس و تبلیغ معارف الهی گذشت. بیش از چهل سال امامت مسجد کهن و بزرگ تهران با عمری تلاش، روحیه‌ای شاد، طبیعت آرام، تواضعی مثال‌زدنی و بی‌واسطی فرهنگی در بین مردم سری شد. فرزندش می‌گوید: «پسین اواخر یک روز بازار آمد، دخیس عرق بود، گفت: آقا چاره بازار می‌روید؟ چاره به مسجد می‌روید؟ گفت: اگر کار نکنم، بگو با بنمیرم؟ کسی که مال امام زمان (عج) می‌خواهد؟ خود را زنجیر کند؟»
 روز چهارشنبه، ساعت ۱۷:۳۰، روز نوزدهم شعبان ۱۴۱۶ برابر با ۲۱ به ماه سال ۱۳۹۲، روح پاک دانشمند مجاهد، چراغ محفل گرفتار و مرهم دل‌های پریشان، بر حرم آیت‌الله شیخ حسن سید تهرانی به ملکوت ملاقا کرد. مقام معظم رهبری از آن عالم جلیل‌القدر تحلیلی کرد؛ دیگر معظرفهرش پس از تشیع با شکوه به قم منتقل شد و در حوالی مقبره میرزای قم آرام گرفت؛ عاشق سیدان و مات معبد.

❖ **منابع**
 ۱. انجمنه دانشمندان، ج ۲، ص ۲۴۲.
 ۲. احمدی، چشمه روشن، «امور و افکار آیت‌الله سید».
 ۳. پایگاه اینترنتی «دیان»، «راهنمای و نوروز».
 ۴. نامه‌ام موسسی صدر به آیت‌الله شیخ حسن سید تهرانی.

«آغاز می‌کنم به نام خدای بسیار بخشنده بی‌اندازه مهربان» اینکه بر من بزرگی مکتب و نزد من باید در حالی که مسلمانان فراموش باشند؟! تمام پیام در همین دو جمله خلاصه می‌شود. پیامی که فرار است؛ دعوتی مهم برای تصمیمی مهم؛ راهی خود داشته باشند. سلیمان پس از شنیدن خبر همدت تصمیم می‌گیرد در نامه‌ای زنی حکومت شهری بی‌ایمان را بر عهده دارد دعوت به بکتاریستی کند. متن نامه یاد دقیق و حساب‌شده انتخاب دوز پر از دور صورتی که جواب منفی باشد عذر زادی زن که شهروندی ایمان خواهند آورد در صورتی که جواب مثبت باشد عذر زادی جان خود را دست می‌دهند. باین حال، پیام بسیار موجز و مختصر است. نامه با نام خدا آغاز شده و بدو طول و تفصیلی، اصل مطلب را روشن و واضح بیان کرده است.

شماره ۱۶۹
 بهمن ۱۳۹۱
 ۲۱

اگر چه در برخی از تفاسیر لزوم سادگی و خلاصه نویسی را دلیل این نوع نامگذاری بیان کرده اند. با این حال شاید بتوان یکی از دلایل کوتاه و مختصر بودن این پیام را مخاطب نام، یعنی باقیس دانست. در نتیجه باید این کار سلیمان (علیه السلام) را در سیره کلی قرآن کریم در برخورد با نامحرم دانست. گفتگوی بر اساس خیر، آرامیت از دیده نگاه، نهی از خیانت، اطلاع از فرمان های ناپسند نفس، عدم پیروی از مسیر شیطان و پناه بردن به خداوند در موقعیت هایی این چنین، کلیاتی است که قرآن به عنوان چارچوب های برخورد با نامحرم برای مؤمنین معرفی می کند. همدارها و تحذیر های کتاب و سنت و تأکیدات دین بر رعایت چارچوب ها و موازین، حساسیت های ارتباط با جنس مخالف را به خوبی نشان می دهد که گاه به تصریح و گاه با کنایه بیان می شود. نکته قابل توجه این است که التزام به این چارچوب ها از امانت استئفاء تأیید پر است و حتی میان پیامبران خدا و مردم به دلیل یکسان بودن ایشان در انسان بودن و بعد بشری شان تفاوتی وجود ندارد چنان که در قرآن اعتراضی از زبان یوسف (علیه السلام) بر این مطلب نقل شده است. علاوه بر اینکه هیچ هدفی هر چند مقدس نمی تواند اطلاق این حدود را محدود به موارد خاصی کند؛ چرا که هدف هرگز وسیله را تأویجه نخواهد کرد.

بنابراین باید توجه داشت که رعایت این نکات برای مبلغان، به خصوص طلابی که محل رجوع بانوان محترم هستند در اولویت بیشتری قرار دارد زیرا عمل زشت از سوی منسوبین معصومین و جانشینان ائمه طاهرین زشت تر و ناپسندیده تر خواهد بود.^{۱۱} در این میان اطلاع از تجارب تبلیغی و سیره علمای می تواند مسیر روشنی را در مقابل مبلغان عزیز و کرامی قرار دهد.

در این شماره به طور مختصر، گریزهای از نکات و در شمارهای آینده تجارب تبلیغی و سیره علمای در این موضوع را بررسی خواهیم کرد.

۱. در پاسخگوی به حد ضرورت اکتفا گفتگو قرآن جریان گفتگوی موسی و دختران شمیر را هنگام اولین دیدارشان این گونه روایت می کند: «چه چیزی شما را وامی دارد گفتند ما (به دام هابیان) آن نمی دهم تا شبانان بر گردانند و پدر ما میری کهنسال است» پس موسی (دام هابیان) را ب داد سپس به سوی سایه برگشت.^{۱۲} اختصار در کلمات، و ویژگی های مهم این پریش و پاسخ است.

۲. در انتخاب کلمات دقت داشته باشیم: غالباً کلمات بار معنایی خاصی را با خود به همراه دارند؛ معنای کلی حکایت از حالت خاصی در روح دارد. مصمیمی بودن، جدی بودن، باوقار بودن و... به راحتی از نوع لفظی که به کار گرفته می شود قابل تشخیص است. کلمات، پیامبران مقامی و حالات درونی هستند پس باید در انتخاب آنان دقت داشت.

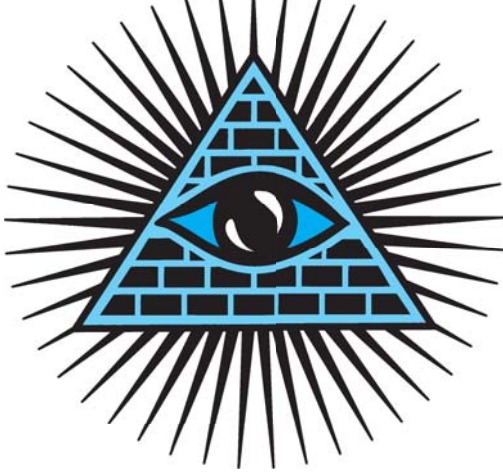
۳. از داشتن حالتی منفعلانه بپرهیزیم: از جمله رسوم

خوبی که قدیم الایام در برخی از مساجد وجود داشت «چای مسئله» بود. مبلغ هنگام شنیدن سوالات شرعی و غیر شرعی بانوان با چای خود را مشغول می کرد تا هم مخاطب راحت تر سوالات را بپرسد و هم خود او بهانه ای برای نگه نداشتن به مخاطب داشته باشد. بهانه ای که او را مشغول کاری نشان می داد.

۴. از شوخی و مزاح به مخاطب بپرهیزیم: در کوفه به نزی قرآن می اوختم و اتفاقاً روزی بر سر مسئله ای با شوخی و مزاح کردم. روزی که برای دیدار امام باقر به مدینه و نزد ایشان رفته بودم حضرت بسیار مرا سرزنش کرد و فرمود کسی که در خلوت مرتکب گناه می شود خدا به او اعتنایی نمی کند. سپس فرمود: نه این زن چه گفتی؟ من از خجالت چهره خود را پوشاندم و توبه کردم. حضرت فرمود دیگر تکرار مکن.^{۱۳} این نقل از زبان ابوسعید نشان دهنده حساسیت بیش از حد امام (علیه السلام) به شوخی و مزاح با نامحرم است. این حساسیت به این دلیل است که مزاح و شوخی فضای علمی و گفتگوی جدی را از بین می برد و مصمیمیتی گاه پنهان را امیان دو شخص ایجاد می کند.

۵. سعی کنیم جلسات گفتگو و مشاوره را در فضای خصوصی برگزار کنیم: مهدی بود که در مدینه به دنبال خانه ای اجاره ای برای سکونت می گشتیم، تا اینکه با آخره خانه مناسب پیدا شد. خانه دارای دو اتاق بود که اگر چه با یک درب به هم متصل می شد، اما هر کدام از آنها ورودی مستقلی داشت. خانه را برای من مناسب بود اما یک مشکل وجود داشت و آن این بود که یکی از اتاق ها رازن جوانی اجاره کرده بود. از اجاره کردن خانه منصرف شدم. زن نهاده داد که هرگز درب بین دو اتاق را باز نکند. به هر تقدیر در آن منزل ساکن شدم. پس از مدتی زن جوان تعهد خود را به کلی فراموش کرد و به پنهان تعویذی اتاق درب میانی دو اتاق را باز می گذاشت. وقتی اصرارهای من بی نتیجه بود خدمت امام صادق (علیه السلام) و حضرت چاره رجوی کردم. حضرت فرمود: از آن خانه اثاث به جای دیگری نقل مکان کن زیرا هیچ مردی زنی در مکانی خلوت نمی کند مگر آنکه شیطان نفوس را بپوشاند.^{۱۴}

پی نوشت: ۱. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷، ۲۹۸. ۲. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۳. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۴. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۵. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۶. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۷. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۸. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۹. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۱۰. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۱۱. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۱۲. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۱۳. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷. ۱۴. تفسیر نور الزمان، ص ۲۹۷.

آموزه ای که از انحرافات در سلوک و معنویت، جایگزین کرد قدرت های غربی به جای قدرت خداوند یگانه و هستی بخش است. غالب جریان های انحرافی معنوی نوبدید را در نظر گرفتن انرژی های کیهانی و کنار نهادن قدرت خداوند متعقد که این انرژی ها می توانند به صورت مستقل هستی را اداره کنند. آنها وظیفه سالک را تنها کشف انرژی های میزبور و برای رسیدن به آرامش می دانند. در این نوع معنویت ها، خداوند نه هدف سلوک خواهد بود و نه تر دانی برای سالک؛ اگر گورسویی از خداوند هم در این مسلک راه رویت شود، در غبار تاریکی خواهد بود.

اوج نگرانی زمانی است که این گروه ها با چرخش در شهرهای بزرگ کشور در سایه برگزاری کلاس های مختلفی همچون «آموزش معنویت»، «خانواده موفق»، «کسب آرامش» و... در حال تبلیغ هستند. چندی پیش در یکی از شهرهای مهم کشور کلاسی تحت عنوان گفتگوهای برگزار شده است که بیشتر شبیه جلسه تبلیغاتی برای برگزاری کلاس بوده است. ظاهر آموزش رسیدن به آرامش یکی از مهم ترین کلیه و آموزه های این کلاس حدود هزار نفری بوده است!

روی سخن با تمام متدنیانی است که گاهی این خطر تاریخ گوششان هم می آید اما هیچ مقابله ای با این انحرافات نمی کنند. مسئله جایی تأسفک را تر می شود که می بینیم در میان ایشان هیچ درکی از این اصناف وجود ندارد و متأسفانه از سرتا گاهی حتی به تبلیغ این نوع انحرافات هم می پردازند. در شمارهای پیش رو تلاش کرده ایم برای ارتقای سطح آگاهی مخاطبان تصویری تا چیزی از سیمای مخوف این گروه ها ارائه دهیم.

آیامی دانید؟

آیامی دانید که انسان مامور برای رسیدن به آرامش، به هر چیزی حتی دین، نگاه ابزاری دارد؟ در عصر مدرن، دین بر اساس اغراض و اهداف شخصی تفسیر می شود؛ از همین رو شاهد رشد روز افزون رویکردهای خلسه محور در معنویت و دینداری هستیم. آنچه در جنبش های نو ظهور به اصطلاح دینی، بیشترین جلبت را دارند عبارتند از: ۱. توجه به جنبه های مادی شادی و آرامش؛ ۲. شریعت ستیزی و فقه گرایی؛ ۳. مباحث جنسی؛ ۴. آزادی زن.

آیامی دانید توجه بیش از حد به مسائل مادی در جامعه، باعث ایجاد فارغ گونه عرفان های جدید و جنبش های نو ظهور بسیاری شده است. سالی پاپا، عرفان تبتی دالایی لاما، عرفان حلقه، اکتکار، ساهاجا یوگا، عرفان عشقی پائولو کوئلیو، بهائیت، جیز اوئلی (فقط مسیح)، ارتش عیسی، مدیتریشن، ام تی، معنادرمانی، شباهتشنی، شیطان پرستی و... فقط تعداد معدودی از این فرقه ها هستند که با داعیه «اراش و خوشبختی» در صدد جذب پیرو هستند. یک نمونه از شعارهای تقریباً مشترک میان اینها این است که «هم نیست» معتقد به دین باشیم یا نباشیم، یا نباشیم، یا نباشیم.

یافته
آشور
فرهنگی
۲۴

پیرو کدام مذهبییم، مهم این است که همه دنبال خوشبختی هستیم و خوشبختی جز در مادیات نیست!

آیامی دانید بنیاد خانواده مهم ترین دشمن و جدی ترین مانع سر راه عرفان های نو ظهور بوده و هست؟ رویکرد اغلب گروه های این چنینی، مقابله با این نهاد کوچک، با بسیاری تأثیر گذار در جوامع دینی بوده است. آشوب به عنوان کسی که کتاب های او در ایران ترجمه شده است به صراحت ازدواج را تنبیذ می کند! هر چند وی اعتراف می کند که ازدواج انسان را به ثبات و آرامش دائمی می رساند، اما این آرامش را به «فاعت به یک اسباب بازی» تشبیه می کند! پائولو کوئلیو هم با نسخه به اصطلاح عرفانی و معنوی خود، پوششی برای هرزگی های جنسی برای پیروانش به وجود می آورد. غالب است که کتاب های وی هم به فارسی ترجمه شده و شاید خود ما هم آنها را مطالعه کرده باشیم!

آیامی دانید این جمله که «فقط به عشق وفادار بمانید» چه زندگی های مشترکی را از هم پاشانده است؟ غالب عرفان های نوپدید معتقدند که ازدواج سبب اسارت می شود و زن و مرد میدارند، از آن نشاء و شادی اولیه دور می شوند؛ پس بهترین راه این است که آن هنگام که جلبت زندگی از بین رفته، شریک زندگی عوض شود تا هیچ گاه آرامش، نشاط و شادی از جامعه رخت بر نیندازد! رشتن چشمگیر طلایی در جوامع جدید، چیزی جز پیامد شوم این نوع تفکرات نیست.

آیامی دانید که تنزه یا تنترسم، از ادیان بومیان هند قبل از مهاجرت آریاییان به هند بوده است که نمادهای دینی ایشان آلات جنسی انسان است؟ عقاید آنان بسیار شبیه به ادیان ابتدایی است و بنابر اعتقاد دینی خود، هر چند وقت یکبار (شاید هر چند سال) برای رهایی از عوالم سرگ و میر، خشکسالی، بزازله و... مراسم اجتماعات جنسی را برگزار می کنند. البته این گونه مناسک کاملاً در تاریکی و بدون شناخت است و پس از مراسم حتی سخنان گفتنی از آن، جرم تلقی می شود! پیروان این فرقه، دور از مردم عادی زندگی می کنند و هیچ کس را به محیط زندگی خود راه نمی دهند. انسان مدرن برای رضای امیال نفسانی خود، از مجموعه عقاید سخت گیرانه تنترسم، فقط به همین عمل شیع، زشت و قبیح چنگ انداخته است. سران فرقه نوپدید در صدد با ایجاد پوشش عرفانی و رنگ معنوی به اشاعه این اعمال ناشایست پیردارن و برای خود، پیرو جذب کنند که در آثار افرادی چون آشور، پائولو کوئلیو... کاملاً نمایان است. برای نمونه آشور

معنویت باطل معنی غیر قابل اثبات! (لجام در دست هوس)

حجت الاسلام سید محمدرضا طباطبائی، فارغ التحصیل سطوح عالی حوزه علمیه قم، مدرس تاریخ ادیان در حوزه و دانشگاه، عضو هیئت مدیره برخی از مراکز فعال در عرصه ادیان بوده و تألیف چند عنوان کتاب از دیگر فعالیت های علمی ایشان است. بررسی و نقد فرقه های نوپدید، این توفیق را بدید آورد که دوباره، ساعتی را نزد ایشان زانوئی ادب بزنیم.

به طور کلی فرقه های معنوی نو ظهور را معرفی کنند و جایگاهشان در جهان کنونی را بیان فرمایند. فرقی نو ظهور با عنوانی مختلفی مانند عرفان های نو ظهور، عرفان های کاتب، معنویت های دروغین، جنبش های دروغین، جنبش های معنوی نو ظهور (چمن ها)، جنبش های شبه معنوی نوپدید و شبه جنبش های معنوی پسماندن شناخته می شوند. اصطلاحی که بسیاری این فرق در محافل علمی غرب عنوان می شود جنبش های (NRM) است که از سرواژه های جنبش های معنوی نوپدید (New Religion move) (merit) اتخاذ شده است که در کشور ما با عنوان عرفان های نو ظهور شناخته می شوند. در برخی دیگر از محافل علمی فارسی زبان نیز شبیه همین نام، با عنوان چمن از سرواژه عرفان های معنوی نوپدید بومی سازی شده است. در درستی یا نادرستی این نظرها مایان اندیشمندان دین شناسی اختلاف نظر وجود دارد. محققان اعتقاد دارند اطلاق عرفان بر این فرق صحیح نیست؛ زیرا اساس برخی از فرقه هایی که آموزه های شیطان پرستی را ابلاغ می کنند با اصول عرفانی مغایرت کامل دارد لذا مناسب ترین واژه در این زمینه واژه «معنویت» است.

برخی محققان اسلامی واژه «نوپهور» یا «نوپدید» را برای این فرق قبول ندارند. همچنین برخی بر اساس بررسی های جامعه شناسانه عبارت «جنبش» را برای این

شماره ۱۶۴
شماره ۱۳۹۱
۲۵

حسان جندقمی، (دانشجوی دکتری تصوف و عرفان اسلامی)

هنامه
سورشی
هنگی
ویجی

انسان مدرن مفاهیم
را حاصل جعل و
اختراع ذهن آدمی
می‌داند و آنها را
همچون ابزاری برای
مواجهه بشر با عالم
می‌داند.

و نادرستی ابراهاری ذهنی سخن می گوید؛
چرا که اساساً سخن از درست یا نادرست بودن ابراهاری غلط است و باید از کار آمدی یا کار آمدی ابراهاری سخن گفت.

در همین دیدگاه مدرن است که نگاه ابراهاری به بین و جود دارد. این دیدگاه مدرن، برای اهداف اخلاقی و اجتماعی می خواهد. انسان معاصر به ابراهاری می داند می رسد به این نتیجه که ابراهاری می تواند می باشد و به همین دلیل روزه به روزه به جنبه های خلسه آمیز و اوارش بخش معنویت و دینداری تا کید و نوحه می شود. در شعر غزل ها و ادیان نوپیدا را باید در این چار چوب فهمید. این جنبش ابراهاری، درین باره تا کید می رسد، مسأله، سم،

عراق‌های کاذب بر مبنای اومانیسم و سکولاریسم به دنبال آراش هستند؛ همچون سئای ابا که «ماوریت بر من اعطای شوق و شادی به شما است.» و ضعف و ترس دوران کتم. «دالای لاما چنین می‌گوید: «من بر این باور هستم که هدف اصلی زندگی جستجو برای آشتی است؛ این امری بدیهی است. اینکه معتقد باشم یا نباشم باقی‌ماند و اینکه پیرو کدام مذهب هستیم، تفاوت زیادی نمی‌کند؛ همه ما از زندگی به دنبال چیزی مطلوب می‌گردیم، به همین دلیل، به نظر من حرکت دیگر، «خود خوشتی» شماست.» (است.)

شریعت‌گریزی وجه مشترک همه جنبش‌های نوپدید شرقی و غربی است. برای نمونه اشو اصولاً باین مخالف است و یزیدناری واقعی رای دینی می‌داند. او شریعت را بعد بیرونی دین می‌داند که هیچ گونه طرّوقتی ندارد و کاری جز اختلاف افکنی از من ساخته نیست. این شریعت‌گریزی و نفی موزه‌های فقهی در سایر مکاتب نوپدید نیز به

همه این مکاتب دروغین و بشر ساخته،
 علی رغم انکار شریعت ادیان الهی، دارای
 دستور العمل ها و قوانین ویژه خود هستند.

جنشی ای نوپید دینی و یا عرفانی
کادیمه خلاف عودنی چی که مدعی قهر
ای هستند این را جای ترمین مفرد
توجه داند ایان یعنی هان محدودیتی
فطری و الهی و روابط جنسی را زیر سوال
نبردن این جریان ای تحریفی یا توجهات
غیرقابل قبول در تاریخ و پیوسته بر بنیادری
روابط جنسی دارند را به رویه جوش کوبیلو
پیرون خود را به سادی مسائل جنسی و
شهوای می کشد و می کشد
معنی و عرفانی به هر یکی جای جنسی
بدهد و از تسلیم بر پیوسته نامشروع
رازمیناسزایی به نون می داند. اومینزیر
لنا جنسی تاکید دارد و هر چند ناپایداری
آن را می پذیرد، اما خدا را در خوشی و
کامجویی ایادی و جنسی می جوید.
توصیه می کند نباید جنسی را با عرفانه
مستخرج کلفظا. افراشد ای

[illegible][illegible]

شور، ایذه‌های لخته‌ای و موه‌فرد کمون افرا
راز او عامل ایجاد پیوندی عمیق بین افراد
«مانند» کمون، نمونه پیوندی با تمامی افراد
روح‌های از دست است.» «جایی که مرد فقط
با هم زندگی می‌کنند بلکه از تماشا و پیوندی
هم‌پای یکدیگر باز دارند.»
اواس و الفت خانواده که گاه‌زاد شدت زیاد،
با کام‌تشیستن و فراموشی‌ها رهنمایی‌ها می‌شود
را کام‌تا نایدیگر گرفته‌اش پیوستن به کمون
و اشتیاق‌ها می‌کند از سوی دیگر و رابطه
جنسی را مسئله اصلی و تمام سلول‌های بدن
را جنسی می‌تواند او وارد کمون از افراد بیرو
جنسی باید به طور طبیعی و از آزارش دور
و برسی رسین به این مقصد چاره‌ای نیست،

بنابراین اگر هدف از کنار گذاشتن خانواده مسائل جنسی باشد، باید گفت که کانون درم خانواده بهترین جایگاه، برای پذیرای مدیریت آن عزیز است و اگر برای لذت بیشتر باشد، باید گفت که هر هیجانی لذتی نیست. لذتی که هر شخص از همسر شروع خود می‌برد، باید لذتی که از مصاحبت و مزاج و مرده‌هر جایی می‌تواند بی‌کند.^۷ بنابراین اگر فردی با چنین دیدگاهی از روابط ازادر جامعه امساک کند، یقیناً نسبت به همسر خود مشتاق‌تر می‌شود و به لذت بیشتری که یکی از اهداف آشنوین هست، دست و احتاجت دارد.

که اشو با کوتاه‌نظری، همه نیازهای انسانی را در مسائل مربوط به جسم و جنسیت خلاصه کرده‌است و با راه اندازی کمون‌ها قصد رفع چنین

از دیگر دلایل تأکید وی برای زندگی در کمون، بهتر شناختن همسایه‌ها است. اشو نگران این است که در شهرهای کوچک و بزرگ مردم در کنار هم زندگی می‌کنند، ولی از

معصومه رادپور (طلبه حوزه علمیه و کارشناس جنبش‌های شبه‌معنوی)

یکدیگر هیچ شناختی ندارند.^۸ گویا هیچ راه بهتری جز رابطه آزاد برای آشنایی و ارتباط با همسایه‌ها نیافته‌است!

اما سؤال اینجاست که آیا روح آدمی در این شرایط نیاز به تغذیه ندارد؟ و آیا در مسیر رشد و کمال، انسان به همراه نیاز ندارد؟

اشنو - به زعم خود - با ارائه
نمونه‌های مختلف مراقبه؛ به
دنبال ایجاد آرامشی عمیق
است. از سوی دیگر ثبات و
آرامش ایجاد شده به واسطه
ازدواج و رابطهٔ زوجیت مورد
تأیید و تقویت می‌باشد. از این

پسند و ناپسند، تمیز و تمیز بین
هر اهی تلاش می کند تا این
کانون مقدس را سر کوب نماید.
انسو می گوید: «من از ازدواج
دل خوشی ندارم؛ چون موفق
شده بودم تا ثبات و آرامش دائمی بخشد
و خطر همین جاست، تو به یک اسباب
راضی می شوی راضی بلاستیک
مبصری و دست ساخته بشر افتاع
می کردی»

اشور، رابطه جنسی را نوعی مراقبه و بزرگ‌ترین هنر و پیشکش تنه به دنیا معرفی می‌کند.^{۱۰} او می‌خواهد با عرضه بی‌بندوباری، آرامش را به جهانیان عرضه نماید؛ غافل از اینکه هدفش همارا کردن مسرله است.

حمدا رہمی (کارشناس ارشد ادیان ابراہیمی)

عصومه رادپور (طالبه حوزه علمیه و کارشناس جنبش های شبه معنوی)

تاکلیت حاصل شود.^۲ در جواب باید گفت اگر از جانب

برده‌داری، همزیستی آزاد، برگشت از جریان طبیعی است. هرزه زندگی کردن یک سبک زندگی است؛ اما از نوع نابودکننده که انسان‌ها را به دام می‌اندازد.

۱. آیت الله مصباح یزدی: آموزش عقاید: ص ۳۳۹-۳۴۰.
۲. واقعه: ۴۸، ۴۷: قیامت: ۴.
۳. جاثیه: ۲۲.
۴. اشارات و تنبیها: ج: ۳، ص: ۳۵۶.

می‌بخشد.^۲ شهوت عملی
آن است که اندوخته‌های
علمی را نادیده انگارد و با

مسائل سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شده است. بدین گونه که رهبر این فرقه‌های

۱۱. اشو: مراقبه هنر وجودی سرور: مترجم: فرامرز
جواهری نیا: تهران: فردوس (۱۳۸۰): ص ۷۹.
۱۲. همان: ص ۸۴.
۱۳. همان: ص ۸۵.
۱۴. همان.

انسان‌ها را به وادی
بردگی نفس و
هوس‌های زودگذر
می‌کشاند.

پیشہ پوری - سن - مہینہ

سینما با پرده سیاه

طاهر سمیعانی (کارشناس حوزه رسانه)

رسانه‌های تصویری در انتقال پیام بسیار مؤثرتر و گم‌تر از سایر رسانه‌ها هستند. در این میان سینما عنوان طلایه‌دار در دهه‌های اخیر نمود و روز به روز پیشرفت داشته است. بی شک سینما علاوه بر تأمین سرگرمی مردم نیاز جامعه، اهداف تبلیغاتی را نیز به شدت پیگیری می‌کند. این امر در تولیدات سینمایی غرب به وضوح مشاهده می‌شود. کمپانی‌های سینمایی در هالیوود با تولید سالانه بیش از پانصد فیلم نقش مهمی در تبلیغ منویات صاحبان خود ایفا می‌کنند. در این تبلیغ دین و اخلاق جایگاه ویژه‌ای دارند. سینما ابزاری مناسب برای گسترش افکار و عقاید و توطئه‌ها است؛ زمانی که به انبوهی از تولیدات سینمایی غرب دقت می‌کنیم در لایه‌لای بسیاری از آنها سعی در تغییر باورهای دینی جوامع، به خوبی پیداست.

آنچه بیش از دیگر موارد خطرناک است، تلاش مرموز سینماگران برای دگرگون ساختن اصول اعتقادی جوامع خدایوار است. اگر از نمودارشناسی ادیان در فیلم‌ها که تحقیقات مستند و بعضاً غیر مستند و خیال‌پردازانه در دسترس و در دسترس نیست، در تولیدات

سینمایی بسیار ظریف و نامحسوس پی‌گیری می‌شود و مجموعه تبلیغات به گونه‌ای در یک سیاست کلی نهفته است؛ بدین معنا که مجموعه مضامین مشترکی در تعداد زیادی فیلم جای می‌گیرند به طوری که این کلیت بدون اینکه مخاطب متوجه باشد در اندیشه او قرار می‌گیرد.

چندی پیش به دنبال طرحی به نام «خدا در سینما» بودیم. پس از جستجویی متدّد تعداد فیلم‌هایی که برای بررسی باقیم از عدد گشت‌بان یک دست تجاوز نمی‌کرد. اما اگر سوزه را بر عینک کنیم و به دنبال موضوع «شیطان» در سینما برویم، ده‌ها فیلم مواجه می‌شویم. در تولیدات سینمایی‌ای که در رابطه با شیطان به صورت کلی تر و بی‌رویه ساخته می‌شود، این قدر زیاد است که شاید بتوان همه آنها را دید. این آثار دو دسته‌اند: دسته‌ای که در آنها به صورت مستقیم به شیطان پرداخته‌اند و

دسته دیگر درباره نیروهای شر که نوع نشر را تهدید می‌کنند، رویکردهای کاملاً واضح و مشخص است. در این قبیل فیلم‌ها عموماً شیطان باطل‌مطلب که تنگنای گریز برای هر بیننده است، تجسمی انسانی یافته، در میان مردمان ظهور می‌کند و به قتل و تباہی و یارگیری می‌پردازد. چنده نمونه از این قبیل عبارت‌اند از: «چیز زماری» محصول سال ۱۹۶۸ به کارگردانی رومن پولانسکی، داستان فیلم درباره زن و شوهر جوانی است که با برنامه‌ای طراحی شده از طرف عده‌ای شیطان پرست قرار است فرزندی از شیطان را به دنیا بیاورند. در نهایت این کودک به دنیا می‌آید. مادر که فردی اخلاقی گراست، بر اساس عواطف مادرانه مجبور به بزرگ کردن او می‌شود. آنچه در این فیلم جلب توجه است شمار «خداوند» است که چند سکانس شاهد آن هستیم. «گابریل» (Gabriel) محصول سال ۲۰۰۷ به کارگردانی شین ایس، داستان فیلم درباره «گابریل» قدرتمندترین فرشته خداست که برای نجات زمین از تاریکی، فساد و ظلمت مأمور می‌شود. دیو بعد از نزول به زمین متوجه می‌شود، قبل از او فرشتگان دیگری که مأمور این کار بودند در برابر قدرت عظیم شیطان در مانده، تسلیم و یا شکست خورده‌اند. در پایان فیلم او متوجه می‌شود که فرمانده شیاطین برای آزادی انسان‌ها قیام کرده و عامل از بین رفتن فرشتگان قبلی، خود خداوند است. از این دست فیلم‌ها در تاریخ سینما زیاد هستند و اشاره به تأثیرگذارترین آنها یعنی فیلم اول و ضعیف‌ترین آنها «گابریل» در این نوشتار کافی است.

دسته دوم اما به نظر بسیار مهم‌تر و نادرتر از شاید اشاره مستقیم به شیطان نباشد. اما عدم وجود خدا و باورهای اخلاقی و دینی در آنها پررنگ‌تر است. این دسته فیلم‌ها اگرچه اصطلاحاً یک‌شمار و فاقد ارزش هستند، اما با توجه به موقفه «گیجه»‌داری زرق و برق و جلالت‌های کاذب هستند. چاشنی اکشن، ترس و غافل‌گیری پی‌گیری است که در همه این قبیل آثار وجود دارد که در جذب مخاطب جوان و بی‌معلومات مابین مؤثر است. فیلم‌هایی با موضوعات گوناگون، خون آشام‌ها، زامبی‌ها و دیگر موجودات خارق‌العاده که به جان گروهی از انسان‌ها افتاده‌اند و ترس و وحشت را بر جامعه حاکم می‌کنند در این

دسته دیگر قرار دارند. فیلم‌های «جن گری» (The Exorcist) محصول سال ۱۹۷۳، به کارگردانی ویلیام فریدکین، «ملائیکه نجس» (The Omen) محصول ۱۹۷۶، به کارگردانی ریچارد دانر که البته در سال ۲۰۰۶ توسط جان مور بازسازی شد، «کنستانتین» (Constantine) محصول سال ۲۰۰۵ به کارگردانی فرانسیس لارنس، «جنگ جهانی زد» (World War Z) محصول سال ۲۰۱۳ به کارگردانی مارک فورستر، از آثار شناخته شده‌ترین این دسته‌ها که عموماً مالی سینما با آنها آشنایی دارند. فیلم‌ها درجه‌بندی تری نیز از این نوع فراوانند که مرآه به ارزشوها و سبک‌های دنیای فیلم می‌تواند گواهی‌دهنده آنها در بین مخاطبان سینما باشد.

آنچه به طور کلی در هر دو دسته این قبیل تولیدات سینمایی وجود دارد و خواسته یا ناخواسته در ذهن مخاطب جای می‌گیرد، عدم وجود محسوس خلّود است و خارج از اراده دنیا همیشه قدرت‌های مادی و فراطبیعی انسان وجود دارند که روی رانندگی می‌کنند. مشترک در این فیلم‌ها چند مطلب است: اول اینکه شیطان یا نیروی شر تجسمی انسانی یافته‌اند و قدرتی فوق‌تصور و بی‌نهایت دارند؛ ثانیاً اگر راه نجات وجود داشته باشد مختصراً در قدرت خود انسان است و راهکاری اوراثی وجود ندارد؛ قهرمان داستان «سنان» هستند؛ البته نه آن‌چه جنس قهرمانان قدیم که موجودی پارسا و استوار و نامنوع اخلاقی اجتماعی باشند. خف و مله‌وار و در نتیجه تأثیر قدرت الهی همان مفهوم کلی‌ای است که در ابتدای مطلب اشاره شد و اثر مخرب این گونه فیلم‌ها است.

با عدم باور به ماوراء ابرای و رویدادها و قرات‌های جدید از دینداری بی‌م‌شود که اعتقاد به شیطان پرستی می‌تواند نمونه‌ای از آن باشد. اعتقاد به باور قهرهایی که تقویت زور و ارتقاء روح بشری را از تحت تبلیغات خویش می‌کنند در قضای بسیار آسودمند خواهد بود.

به نظر می‌رسد به جای تحلیل‌های سطحی درباره نامدانشی پرده‌ها و شکل‌های دشمنان نامدانشی برای فیلم‌های این چنین، که چه‌سبب تبلیغات فرقه‌های خرافی‌دین‌داری به این دسته از آثار سینمایی پرداخت و آنها را به‌مقد نقد کنید.

مجموعه
شماره ۱۶۷
دوره
۱۳۹۷

سرویس محراب

زندگی به سبک مسجد

در کنار تمام ارکان‌های دولتی و غیر دولتی که این روزها به شدت به دنبال تشکیل کار گروه در حوزه سبک‌ترین تمیز نقش را رسانه‌ای می‌کنند، در تعریف رسانه گفته شده که افراد را از با موقعیت‌هایی هستند که به وسیله آن پیام ارائه می‌شود. مسجد به عنوان یک رسانه و پایگاه اجتماعی که با گروه‌های مختلف خلّود دارد از تا اما در کنار برنامه‌های عبادی خود باید سهمی در این حوزه داشته باشد. ترویج سبک زندگی دینی باید از مسجد شروع شود؛ تغییر و اصلاح نگاه و سلیقه مردم در حوزه‌های مختلف زندگی از تولد تربیت تا دواج، مرگ، آداب و رسوم و آمد، مهمانی گرفتن، جشن عروسی، شوه کار کردن و انواع و اقسام مسائل شخصی که می‌تواند جامعه از مشکلات و آسیب‌هایی که در سبک زندگی، اخلاق و اعتیاد دچار آن شده است نجات دهد.

پرداختن به موضوع کسب حلال و آسیب‌هایی که حرمت در زندگی از خود به جای می‌گذارد در کنار ارائه الگوی صحیح زندگی در عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی و همچنین برگرایی دوره‌های مشاوره آسیب‌های اجتماعی در خلّودها از جمله گام‌های مؤثر در سبک زندگی دینی است.

بنا به
اصول
دینی

قدر مشترک در این فیلم‌ها چند مطلب است: اول اینکه شیطان یا نیروی شر تجسمی انسانی یافته‌اند و قدرتی فوق‌تصور و بی‌نهایت دارند؛ ثانیاً اگر راه نجات وجود داشته باشد مختصراً در قدرت خود انسان است و راهکاری اوراثی وجود ندارد؛ قهرمان داستان هستند؛ البته نه آن‌چه جنس قهرمانان قدیم که موجودی پارسا و استوار و نامنوع اخلاقی اجتماعی باشند. خف و مله‌وار و در نتیجه تأثیر قدرت الهی همان مفهوم کلی‌ای است که در ابتدای مطلب اشاره شد و اثر مخرب این گونه فیلم‌ها است.

ساده‌امپارکار

مسجد خاتم الاوصیاء

گزارش از فعالیت‌های مسجد خاتم الاوصیاء

گزارشگر: علی اسفغر غلامی

مسجد «خاتم الاوصیاء» در خیابان ماموند، ایستگاه فرودگاه قرار دارد. تأسیس مسجد برمی گردد به سال ۱۳۳۱ که آن محل باغ بوده است و ۲۵۰ متر از زمین توسط مرحوم باطین‌کایی وقف شد. شخصی کلنگ ساخت مسجد را می‌زند و زیر زمینی ساخته می‌شود و مردم محل نماز را از زیر زمین به امامت «شهید آیت اله هادی غفاری» اقامه می‌کردند. سال ۱۳۴۶ با حضور آیت اله غفاری مسجد را تجدید بنا کردند. آیت اله غفاری برای امامت جماعت مسجد الهادی رفتند و دایه ایشان «آیت الله مقدس» امام جماعت مسجد خاتم الاوصیاء شد. یعنی سال ۱۳۴۷ به دلیل کمبود جا در مسجد و در مشیقه بودن نمازگزاران

یک کب و گفت مطابق باذکفه نوجوان با آنها ارتباط برقرار و آنها را تبدیل به مردمان بزرگی کرد که مدارج باای اطای کردند و مضایبه شهادت رسیدند.

حاج آقا بعد از نماز ظهر و عصر برای استراحت به منزل می‌روند. بعد از رفتن ایشان زن و شوهری پریشان به دفتر می‌آیند. آقای واقفی با روی گشاده پاسخگویشان است. خانم موضوع می‌دهد که شوهرش بازنشسته است. فرزندش دانشجوی دانشگاه آزاد و با شهریه را راوریز نکنند سبایت ثبت نام برایش باز نمی‌شود. اجازه خانه باید پرداخت شود و چند مشکل دیگر. در این میان موتور اتومبیل قدیمی خانواده که همسرش با آن مسافرتی می‌کرده سوخته است و کسی حاضر به دادن وام به آنها نیست. با هم که فکر کرده‌اند دیدند تنها امید برای کار، رتبه حاج آقا مقدس است. پنج شنبه بعد از ظهر است. آقای واقفی می‌گوید شنبه تشریف بیاورند و با حاج آقا مقدس صحبت کنند تا دستور پرداخت وام از صندوق قرض الحسنه بیاخیزد. راجع برای ایشان بدهد. زن و شوهر با خیال راحت به خانه باز می‌گردند.

آقای واقفی برای آن تعریف می‌کند که خانم بدجایی اینجا آمد و حاج آقا تشکر کرد و گفت: من کسب و کسول داشتم و می‌خواستم از یک روحانی بی‌پرس، من روحانی را در محل دیدم و به مشتی رفتم؛ اما او به محض دیدن من از فرار کرد و رفت. اما اینکه حاج آقا مقدس را دیدم خدمت ایشان که رسیدم مثل پدری مهربان که را پذیرفتند. چرا هم را با صبر و حوصله گوش دادند و پاسخ دادند. در پایان مرا نصیحت کردند که او نیز گوشم کردم.

دین شخصیت و خوبی‌های شما انگیزه‌ای برای من و دوستام شد تا تلاش کنیم افراد مفیدی برای جامعه باشیم.

یکی از نقاط مثبت کار حاج آقا مقدس حضور در سه روزه عده نماز در همه این سال‌هاست. حاج آقا همیشه بعد از نماز برمی‌گردند و با مردم صحبت می‌کنند. ایشان همیشه بسیار پر انرژی ظاهر می‌شوند و این سرزندگی روی جوانان بسیار موثر است. بین نمازها و بعد از نماز صبح بعد از قرائت قرآن، حاج آقا تفسیر و احکام می‌گویند. موقعیت‌های مختلف اجتماعی را تحلیل می‌کنند و موضوعات و مسائل روز را با مردم مطرح می‌کنند و سعی می‌کنند مردم را از لحاظ سطح علمی، فقهی، سیاسی، اخلاقی و مسئولیت‌های شرعی بالا ببرند.

آقای واقفی می‌گوید من از نوجوانی با حاج آقا مقدس آشنا شدم و در دامن پر مهر ایشان بزرگ شدم. اخلاقی نیک، بزرگواری و صبر و گذشت حاج آقا مثال زنی است. بارها اتفاق افتاده که در انجام کارهای کوتاهی کرده‌ام. فکر می‌کردم با حاج آقا که روبرو شویم حتماً عفو و تلقین می‌کنند و ما را توبیخ خواهند کرد؛ اما حاج آقا اصلاً بروز نمی‌داند و باز هم مثل همیشه با روی گشاده و مهر و محبت با ما می‌خورد می‌کردند که ما را شرمند می‌کرد. این تمام این سال‌ها رفتاری از حاج آقا ندیده‌ام که آنجا از اخلاقی و رفتار بی‌امیر است. شنبه خود خوانده بیمار تشریف داشته‌باشند.

حاج آقا به همه گفت دارند. نسبت به آدم‌های اطرافشان از پدر، پسر، برادر، نذر، امروزه که والدین و فرزندان، هم‌دیگر را نمی‌فهمند، گاهی می‌بینیم حاج آقا با جوانی صحبت می‌کنند. آن جوان مشکلی داشته است که حاج آقا متوجه شده و به عنوان پدر روحانی و معنوی و رسیدم مثل پدری مهربان که حل آن است. حاج آقا برای جوانان مجرد، دختر مناسب معرفی می‌کنند. جوانان در دفتر مسجد هم‌دیگر را می‌بینند و صحبت می‌کنند و در صورت موافقت دختر و پسر برای ازدواج، در تهیه چیزیه و مخارج ازدواج از صندوق مسجد کمکشان می‌کند.

رفتار، سخاویت و توجه حاج آقا به جوانان و نوجوانان در بر خورده‌ای روز و روزگاری دنی است. ایشان به پنهانی مختلف مانند اردوهای مشهد بعد از کمک دوستان و نیازمندان، بعد از تشب نذردهاری، با داشتن

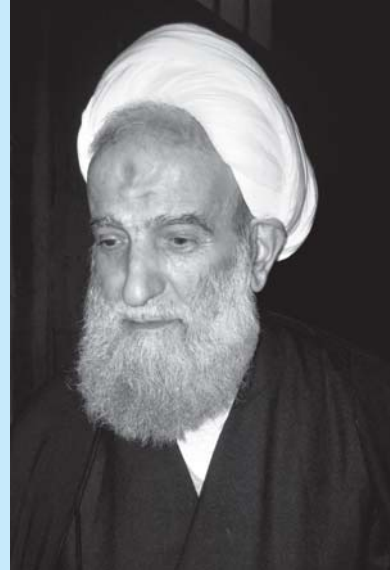
محراب گفتگو

حاج آقا پیش چند جوان به سبک و سیاق جوان‌های آن دوران سر کوه پا ایستاده بودند. حاج آقا مقدس از ماشین قدیمی خود پیاده شد. جوفت و گفت: سلام بچه‌ها. جالتان ظهور است؟ چه خبر؟ چه کار می‌کنید؟ جوان‌ها پاسخ دادند. حاج آقا پرسید: بچه‌ها می‌توانید به من در کارهای مسجد کمک کنید؟ جوان‌ها با حاج آقا همه را شدند. اما حاج آقا آنها را به سمت چلو کبابی برد. در جواب نگاه‌های متعجب و پرسشگر آنها خندید و گفت: اول با هم ناهار می‌خوریم و بعد می‌رویم سر کار. ما موقع ناهار حاج آقا و بچه‌ها حبس‌ای گپ زدند و با حال و روز هم بیشتر آشنا شدند. این شروع یک رقابت خوب شد. امروز آن جوان‌ها روحانی بزرگ، نهضتی و افراد موفق جامعه هستند.

حاج آقا مقدس هیچ وقت نسبت به بچه‌های کوچک که به چشم کسی نمی‌آیند، پی‌توجه نبود. آن سال‌ها که کوه‌ها خاکی بودند، از کتیف و تاپاک شدن بدن و لباس نمی‌ترسید و بی‌توجه به تذکرات همراهان همیشه راهش را کج می‌کرد و با بچه‌ها خوش و بش می‌کرد و به آن‌ها مشکلات می‌داد. حالا هم بچه‌هایی که در کوه مشغول بازی هستند با دین حاج آقا مقدس با خوشحالی به پیشوازش می‌آیند و به شوق نوازش‌های محبت آمیز ایشان پایدار مادرشان به مسجد می‌آیند. بچه‌هایی که فکر می‌کنیم با روحانیون داشته‌باشند.

چند سال اتفاق می‌افتد که موقع رفت و آمد خانم یا آقای جوان از فرزند کوچکش راهشان را کج می‌کنند و با شوق و پرسش جلو می‌آیند و احوال ایشان را می‌پرسند و می‌گویند: حاج آقا شما همیشه به مدرسه می‌سازید و امید بر ایران‌ها صحبت می‌کردید. صحت‌ها و رفتار صحبت ایشان را که فراموش نمی‌کنیم.

چندی پیش حاج آقا مقدس بیمار شده بود. پزشک شیفت بیمارستان بولی به محض دیدن حاج آقا ایشان را در آغوش کشید و از دیدار ایشان اظهار محبت و خوشحالی کرد و گفت: حاج آقا شما شاید من را نشناسید، اما من خاطرات زیادی از شما دارم. وقتی توی کوه فوتبال بازی می‌کردیم، شما با دین ما از اتومبیل خود پیاده می‌شدید و ما فوتبال بازی می‌کردیم. بعد از بازی هم بر ایمان بستنی می‌خریدید و همه‌ی ما هم می‌خوریم.

عناهیته اسفغر غلامی گزاشی

او با البخت‌ها در ده‌درمان مردم می‌رود

گزارش از گفتگو با امام جماعت مسجد خاتم الاوصیاء

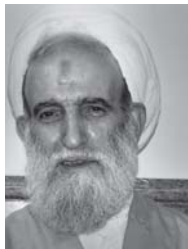
به کوشش: علی اسفغر غلامی

برود با همسر سابق آن مرد صحبت کند تا آن‌ها را ببیند دوباره ایجاد شود. با خودم فکر می‌کنم حاج آقا مقدس ۷۸ ساله که به دلیل تصادف اخیرش کسالت دارد، آن مرد را نامید نکرد و می‌خواهد برای کمک به او که اصلاً نمی‌شناسدش به مقبره برود.

حاج آقا مقدس با هر کس روبرو می‌شود، در سلام کردن سبقت می‌گیرد و لبخند می‌زند. کارش را راه می‌اندازد و گاه کارش باز می‌کند. در آخر مطابق سنن مخاطب، تبرک می‌دهد.

وقتی سوار اتومبیل است و نگاهش با نگاهی تلاقی پیدا می‌کند با روی گشاده سلام می‌کند. به اتفاق افتاده که این نگاه و سلام از دور او در فضا ناآشنا را به آشنایی دیرینه تبدیل کرده‌است.

مقدس به قول می‌دهد یکشنبه به قم

بانهاده
اسوسی
فرهنگی

که به دلیل علاقه به حاج آقا مقدس از راه دور است. و نزدیک به مسجد خاتم الاوصیا می آیند، سه منزل سکونی همچو مسجد جهت توسعه مسجد، خریداری و پروژه تخریب ساختمان قدیمی مسجد و ساخت دوباره آن

با توجه به نیاز آواز شد، بخش شایع استوار مسجد خاتم حوزه علمیه، مؤسسه فرهنگی، پناهگاه مسیح، صندوق قرض الحسنه، هیئت شهید، واحد امدادالمؤمنین و بخش ورزشی نیز به توسعه مسجد از ضروری گردید. اما طور که هیئت امنای مسجد پیش بینی کرده اند قرار است ساختمان مسجد در شش طبقه شامل شهرستان ها، سالن های اجتماعات، صندوق قرض الحسنه، بخش آموزشی، کتابخانه، آشپزخانه و سایر ملحقات با حفظ استقلال ورود و استفاده بانوان و آقایان و البته اسانسور، سیستم گرمایشی و سرمایشی و تهویه ساخته شود. مسئولان مسجد اعلام کردند که معماری مسجد الگویی معماری اسلامی باشد.

انکون که بنای مسجد در حال ساخت است، خیابان خاتم مؤسسه خاتم الاوصیا و مسافت، و مفروض شده است و نمازهای جماعت در این مکان کوچک برگزار می شود. شبها در نمازخانه جای سوزن انداختن نیست از بهجهای خود - سه ساله تا

پیرمرد و پیرزن نود ساله به سبب اخلاق نیک حاج آقا مقدس، در مسجد جمع می شوند.

مسجد خاتم الاوصیا موقوفه ندارد و با کمک های مردمی و خیرین مشارکت تامین می شود. مدیریت و اداره مالی مسجد مدیریت و اداره حاج آقا انجام می شود. بر روشوری به وسیله هیئت امنای چاپ شده که در آن تاریخچه کوتاهی

از مسجد و ساختمان جدید مسجد آمده است. در انتهای آن شماره حساب مسجد و آریز کمک های نقدی و شماره تلفن برای کمک های غیر نقدی مردمی داده شده است.

جامع و توسع مسجد

بسج اصل و اساس انقلاب است. فعالیت های جوانان مسجد به سال های پیش از انقلاب بر می شود. حاج آقا مقدس رهبر منوی جوانان و نوجوانان بودند. خصوصیت جذب بسیار بالای حاج آقا جوانان را گردایشان جمع کرد. حاج آقا آقایی را در اختیار گذاشت که ظاهراً تشک های کشتی و وسایل ورزشی را در آن دیده بودند و پوشش آن فعالیت های آن جوانان را با هدایت حاج آقا مقدس انجام می دادند. نوار های سخنرانی و اعلامیه های امام را تکثیر می کردند و در اختیار مردم قرار می دادند. تکثیر می دادند و آقایی را در آن گشت و از آنها پرسوچو کرد اما نتوانست چیزی پیدا کند و بعد از انقلاب با شروع جنگ جوانان مسجد به جبهه ها اعزام شدند. ۹۵ شهید از این مسجد تقدیم انقلاب شد که ثمرات جنبه و اخلاق نیکو و پرمهر حاج آقا مقدس بودند.

بسج این مسجد از بسج های فعال است که همیشه در مأموریت های فرهنگی و عملیاتی جزو فعال ترین و با ترین ها بوده است. چندی پیش منزلی در کنار مسجد برای فعالیت های مسجد مهیا شد که در سه مقطع ابتدایی، دبستان و دانشگاه در طرح صالحین فعال است. یکی از برنامه های اخیر بسج به مناسبت هفته دفاع مقدس بود که طلی آن از خانواده های محل عکس های زمان جنگ را جمع کردند، بزرگ کردند و قاب گرفتند و نمایشگاه جنگ در دید عموم قرار دادند.

امام جماعت و هیئت امنای مسجد

رئیس هیئت امنای مسجد خاتم الاوصیا

و دیگر اعضای هیئت امنای که از افراد فعال مسجد هستند، فعالیت های مستمر مسجد به علاوه طرح توسعه مسجد را به طور جدی پیش می برند.

اعضای هیئت امنای از جبهه های قدیمی مسجد تا افرادی چهل ساله هستند که گفته خوشان هم نشان بر نظر حاج آقا بزرگ شده اند. حاج آقا پدر منوی ایشان است. همه کارها بر نظر شخص آقا مقدس انجام می شود.

مؤسسه خاتم الاوصیا

مسجد خاتم الاوصیا فعالیت های فرهنگی متوسعی دارد. در سال ۱۳۸۱ مجتمع فرهنگی مؤسسه فرهنگی خاتم الاوصیا و کانون فرهنگی) و حوزه علمیه خاتم الاوصیا در کنار ساختمان مسجد در طبقه همکف و اول ساخته شد. طبقه همکف به چندین مازاد فروخته شد تا صرف هزینه های ساخت موسسه شود و قسمتی از آن صندوق قرض الحسنه مسجد جا داده شد. طبقه اول به حوزه تخصصی داده شد و زیر زمین ساختمان به بخش های مختلف مؤسسه کانون فرهنگی مستقر شدند. مؤسسه فرهنگی خاتم الاوصیا، مؤسسه فرهنگی، علمی، تربیتی امدادالمؤمنین است که در دو بخش خواهران و برادران فعالیت دارد. این مؤسسه بنای به موقعیت های مختلف برنامه های مختلفی دارد. این مؤسسه بخش های مختلفی دارد که در ادامه به آن می پردازیم.

حوزه علمیه

در سال ۱۳۸۲ یکی از آرزوهای بزرگ حاج آقا مقدس که تأسیس حوزه علمیه و تربیت جوانان در راه اسلام و انقلاب بوده وقوع پیوست. این حوزه هر سال طلبة های آرازی را به پایه های بالاتر می فرستد و آنها که سطح کار دارند برای ادامه تحصیل به قم می روند. بسیاری از طلبه های این مدرسه یا به سمت استادی در مراکز علمی

و حوزوی رسیده اند یا امام جماعت شده اند. مسجد هستند، فعالیت های مستمر مسجد الاوصیا، تدریس می کنند. مثل استاد حمیدیه که دکترای ادبیات عرب هستند مدیریت حوزه های آفاقی صوری است که در حوزه هم تدریس می کنند. این حوزه از نظر علمی یکی از حوزه های علمیه مطرح در سطح تهران است که حدود ۸۲ نفر طلبه دارد. شهرت های ها در حوزه جرحه دارند و از نظر فشار در مقیسه هستند که مانا شالیه با توسعه مسجد این مشکل حل می شود. حوزه زیر نظر حاج آقا مقدس اداره می شود.

دارالقرآن

در دارالقرآن مسجد خاتم الاوصیا استادی بزرگ مانند استاد آعلایی و محسن حاج عباسی تدریس می کنند. این دارالقرآن یازده حافظ را مقطع ابتدایی و برادرستان دارد.

صندوق قرض الحسنه

این صندوق از سال ۱۳۸۱ راهمادی و همکاری خیرین مردم محل تشکیل شد. این همان زمان شروع به تخصص در راه مبارک رمضان، در محل تخصصی، که خزان، و واحد درمان: هجده خانواده که بیماران صعب العلاج مانند سرطان و ام ای دارند. راین واحد پوشش داده است. واحد چپیز به این واحد در تهیه چپیز به این خانواده های که بیمار نیاز می کنند کمک می کند یا واحد چپیز به این برای آمان آمده می کند. واحد مشاوره فرهنگی در روز دو موسسه حاضر می شوند و به نیازهای خانواده های پاسخ و مراجه کنندگان مشاوره های تربیتی و فرهنگی (ازواج، مشکلات خانوادگی و...) می دهند.

پناهگاه ورزشی

مشاوره فرهنگی در روز دو موسسه حاضر می شوند و به نیازهای خانواده های پاسخ و مراجه کنندگان مشاوره های تربیتی و فرهنگی (ازواج، مشکلات خانوادگی و...) می دهند. این مؤسسه بنای به موقعیت های مختلف برنامه های مختلفی دارد. این مؤسسه بخش های مختلفی دارد که در ادامه به آن می پردازیم.

برای اهالی ایجاد کرده است. این پناهگاه مسجد خاتم الاوصیا، تدریس می کنند. مثل استاد حمیدیه که دکترای ادبیات عرب هستند مدیریت حوزه های آفاقی صوری است که در حوزه هم تدریس می کنند. این حوزه از نظر علمی یکی از حوزه های علمیه مطرح در سطح تهران است که حدود ۸۲ نفر طلبه دارد. شهرت های ها در حوزه جرحه دارند و از نظر فشار در مقیسه هستند که مانا شالیه با توسعه مسجد این مشکل حل می شود. حوزه زیر نظر حاج آقا مقدس اداره می شود.

امدادالمؤمنین

گروه امدادالمؤمنین در حوزه علمیه خاتم الاوصیا از زمان انقلاب به جوانان مایل و وسایل برای مجروحان و انقلابیون می دهند. تشکیل دانشجویان و مجروحان کمبونتت در نفعات می ایستادن تا برای خانواده ها، افرادی و بیماران وقت بپردازند. همان گروه به این پیروزی انقلاب برای پشتیبانی از جبهه ها مشغول کار شدند. این پایگاه از پایگاه های مطرح تهران بود. شست و شوی مجروحان مجروحان، تهیه آرا و وسایل مورد نیاز جبهه از فعالیت های این گروه بود. بعد از جنگ این فعالیت جبهه چهار و امداد تقویت شد؛ واحد آرا و تهیه آرا برای خانواده های مجروحان، در محل به خصوص در راه مبارک رمضان، در محل تخصصی، که خزان، و واحد درمان: هجده خانواده که بیماران صعب العلاج مانند سرطان و ام ای دارند. راین واحد پوشش داده است. واحد چپیز به این واحد در تهیه چپیز به این خانواده های که بیمار نیاز می کنند کمک می کند یا واحد چپیز به این برای آمان آمده می کند. واحد مشاوره فرهنگی در روز دو موسسه حاضر می شوند و به نیازهای خانواده های پاسخ و مراجه کنندگان مشاوره های تربیتی و فرهنگی (ازواج، مشکلات خانوادگی و...) می دهند.

کانون فرهنگی خاتم الاوصیا

به دلیل فعالیت مسجد خاتم الاوصیا تا ساخت فعال و از موسسات فرهنگی ساخته شد. ستاد علمی مساجد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، یکی از کانون های فرهنگی خود را در این مسجد تأسیس کرد که فعالیت های متنوعی در دانشاند کلاس های

نهفت، احکام، حفظ خردسالان با بزرگ سالان، تربیت مربی قرآن، تفسیر قرآن، آموزش رایانه و نرم افزار و اینترنت... سایت کانون بخشی در زیر زمین ساختمان مؤسسه به کانون اختصاص داده شده است. در یک اتاقش که نسبتاً بزرگ است و مفروض تمدنی رایانه دیده شده است، که هم آموزش رایانه داده می شود هم کافه نت اختصاص خاتمه است. تابلوی کوچکی که روی آن نوشته شده «قافتی» ویژه بانوان، توجه هر خانم عابری را به این مسجد جلب و وی را دلگرم می کند.

طرح زبان آموزی بشارت: این مؤسسه یکی از موفق ترین مؤسسات قرآنی است. اخیراً زبان آموزی قرآن به زبان انگلیسی انجام می شود. مدیریت این بخش با آقای زراق است که از اساتید بزرگ، مطرح و سابقه در این حوزه هستند. آموزش مربی قرآنی در رشته های مختلف قرآنی است. قرآن، روانخوانی، تفسیر، قرآن، تفسیر قرآن به انگلیسی، عربی، خزان، صوت و لحن، صرف لحن و مکالمه از جمله فعالیت های این مؤسسه است.

سخن پایانی

در پایان گفت و گویمان آقای واقف کمی به برنامه های محرم و سفر مسجد اشاره پنج دهه دیگر برنامه دارند و در محرم دهه صفر، هر شب سخنرانی دارند و بعد از عاشر اسما عاشری از امام حسین (ع) جمع نمی شود. در این موضوع هم مثل تمام بخش ها و موضوعاتی که صحبت کردیم با افسوس و درخ از کمبود جا و بود امکانات حرف زد که اگر مسجد جا بود جرحه لازم برای ساخت موسسات فرهنگی ساخته می شود. مدیریت این بخش با آقای زراق است که از اساتید بزرگ، مطرح و سابقه در این حوزه هستند. آموزش مربی قرآنی در رشته های مختلف قرآنی است. قرآن، روانخوانی، تفسیر، قرآن، تفسیر قرآن به انگلیسی، عربی، خزان، صوت و لحن، صرف لحن و مکالمه از جمله فعالیت های این مؤسسه است.

شماره ۱۶۹
مهرماه
۱۳۹۱

۴۱

کودکان احساس

سید مرتضی موسوی

تربیت یکی از مهم‌ترین مقوله‌های مطرح و قابل توجه برای تحصیل کلمات روحانی و نفسانی است که اهل بیت (ع) بر آن بسیار سفارش نموده‌اند. مسئله تربیت از همان نوزادی و به پس از آن دوران بارداری آغاز می‌گردد.

نماز ستون دین و سرچشمه همه نیکی‌هاست. هر چند این امر مهم هم‌زمان سن تکلیف بر انسان واجب می‌شود، اما هر چه زودتر فرزندان با آن آشنا گردند، سریع‌تر در راه کسب فضایل اخلاقی گام خواهند گذاشت. اساسی که از کودکی با نماز آشنا و مأوس شوند، زودتر شیرینی عبادت و ارتباط با پروردگار را می‌چشد و دیگر هرگز تلافی دلش ملم تلخ گناه را نمی‌پسند.

از آنجا که جماعت نیز نماز، نوجوان را به جماعت نیک و فراق را می‌پسندیدگان پیوند می‌دهد و نیز فرقت در گرداب آشنایی با الوکاد و تپه‌کاران باز می‌دارد. نماز در نوجوانی و قبل از تکلیف، تجربه‌ای شیرین و جذاب است که هنگام تکلیف، احساس سختی قریضی از آن انسان دور می‌سازد. بدین جهت، ائمه (ع) فرزندان خود را قبل از سن تکلیف، با نماز آشنایی ساختند. امام کاظم (ع) فرمود: «هر و ما صیباکم بالصلاة اذ کانوا سبع سنین: هنگامی که فرزندان به سن هفت سالگی رسیدند، آنها را به نماز فرمان دهید».

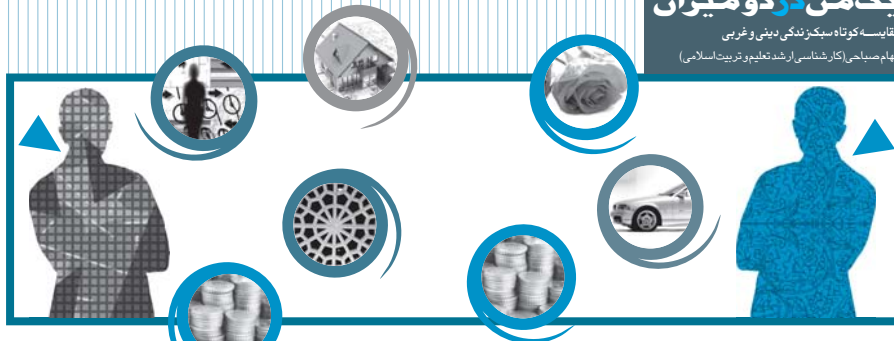
این نکته نیز از فتنه‌های آخر الزمان بر شمرده می‌شود که به نام دین، می‌دین را به مردم می‌پوشند. پس نگذاریم به نام مسجد فرزندان را به جاهای دیگر بفرستیم و بگذاریم که به نام مذهب و دین باشند هیچ‌جا مانند مسجد در حفظ فرزندان از گردن این گونه بی‌ایمانان نباشند.

پایگاه
اسلامی
فرهنگی

۴۲

یک من در دو میزان

مقایسه کوتاه سبک زندگی دینی و غربی
الهام سبحانی (کارشناس ارشد تعلیم و تربیت اسلامی)

سبک زندگی و آزادی است که این روزها در ذهن کلام و اندیشه‌ها رسوخ کرده است. استفاده از آن در فرهنگ اسلامی جای تأمل و تفکر دارد. تعاریف گوناگونی از سبک زندگی به فراخور استفاده برداشت از آن شده است؛ از جمله دو نوع پیشرو به دنیا و استفاده از آن داشته باشد، بر این اساس در چنین سبک زندگی ای توجه بر رفتار مصرفی خواهد بود. مؤلفه‌هایی مانند نوع پوشاک، دکوراسیون، بهداشت، غذا، و اولویت‌های سبک زندگی سبک زندگی قرار می‌گیرد که سبک زندگی را محدود در نوع مصرف می‌کنند. این سبک نوعی لباسی را پوشد، چه غذایی بخورد و چه مکانی زندگی کند و اهمیت دارد و بر این برنامیزی می‌کند.

سبک زندگی در اسلام به معنای «خدا» تعریف می‌شود و مفهومی گسترده‌تر از سبک زندگی غربی نسبت به انسان و خاص از رجحان انتخاب فرد است و هدف این‌ها ارائه مؤلفه‌های سبک زندگی برحسب کردن «من» در انتخاب‌های فرد است که مهم‌ترین اثر آن در اجتماع، فردگرایی و لذت‌گرایی است. فردگرایی در بنیان ایدئولوژی انسان محوری (ماتریسم) پدید آمده است. با حاکمیت ایدئولوژی بر شیوه‌های رفتاری و ارزش‌های اجتماعی، غرب انسان محور سبک زندگی قرار می‌گیرد.

این تمدن با ارائه و حاکم نمودن مکتب

اومانیسم به دنبال تقدس دینی از دین و زمینی نمودن تمام امور مقدس است. غرب در پی آن است که سبک زندگی بشر را در انسان‌مداری صرف خلاصه کند تا انسان را از زندگی و مفاهیم دینی فاصله بگیرد و توجه بیشتری به دنیا و استفاده از آن داشته باشد. بر این اساس در چنین سبک زندگی ای توجه بر رفتار مصرفی خواهد بود. مؤلفه‌هایی مانند نوع پوشاک، دکوراسیون، بهداشت، غذا، و اولویت‌های سبک زندگی سبک زندگی قرار می‌گیرد که سبک زندگی را محدود در نوع مصرف می‌کنند. این سبک نوعی لباسی را پوشد، چه غذایی بخورد و چه مکانی زندگی کند و اهمیت دارد و بر این برنامیزی می‌کند.

سبک زندگی اسلامی به تفهیم و تعریفی از سبک زندگی غربی انسان را موجدی قائم به خود فرض می‌کنند که این موجود قائم به خود، هم محرومیت دارد و هم اصلیت. در فرهنگ غرب اگر خدا یا جهان بحث شود، ذیل انسان و اصالت انسان مطرح می‌شود. این دو سبک زندگی در طراحی و برنامه‌ریزی سبک زندگی از جهان بینی خود کمال انسان در قرب او به خاستگاه انسان در سبک زندگی اسلامی می‌تواند هر انتخابی در نوع پوشش، دکوراسیون، نوع غذا و بهداشت، غذا، و اولویت‌های سبک زندگی سبک زندگی قرار می‌گیرد که سبک زندگی را محدود در نوع مصرف می‌کنند. این سبک نوعی لباسی را پوشد، چه غذایی بخورد و چه مکانی زندگی کند و اهمیت دارد و بر این برنامیزی می‌کند.

سبک زندگی اسلامی به تفهیم و تعریفی از سبک زندگی غربی انسان را موجدی قائم به خود فرض می‌کنند که این موجود قائم به خود، هم محرومیت دارد و هم اصلیت. در فرهنگ غرب اگر خدا یا جهان بحث شود، ذیل انسان و اصالت انسان مطرح می‌شود. این دو سبک زندگی در طراحی و برنامه‌ریزی سبک زندگی از جهان بینی خود کمال انسان در قرب او به خاستگاه انسان در سبک زندگی اسلامی می‌تواند هر انتخابی در نوع پوشش، دکوراسیون، نوع غذا و بهداشت، غذا، و اولویت‌های سبک زندگی سبک زندگی قرار می‌گیرد که سبک زندگی را محدود در نوع مصرف می‌کنند. این سبک نوعی لباسی را پوشد، چه غذایی بخورد و چه مکانی زندگی کند و اهمیت دارد و بر این برنامیزی می‌کند.

سبک زندگی اسلامی به تفهیم و تعریفی از سبک زندگی غربی انسان را موجدی قائم به خود فرض می‌کنند که این موجود قائم به خود، هم محرومیت دارد و هم اصلیت. در فرهنگ غرب اگر خدا یا جهان بحث شود، ذیل انسان و اصالت انسان مطرح می‌شود. این دو سبک زندگی در طراحی و برنامه‌ریزی سبک زندگی از جهان بینی خود کمال انسان در قرب او به خاستگاه انسان در سبک زندگی اسلامی می‌تواند هر انتخابی در نوع پوشش، دکوراسیون، نوع غذا و بهداشت، غذا، و اولویت‌های سبک زندگی سبک زندگی قرار می‌گیرد که سبک زندگی را محدود در نوع مصرف می‌کنند. این سبک نوعی لباسی را پوشد، چه غذایی بخورد و چه مکانی زندگی کند و اهمیت دارد و بر این برنامیزی می‌کند.

بی‌نهایت:
۱. عمر: ۱۰۰
۲. فقر: ۲۰
۳. فقر: ۲۰
۴. فقر: ۲۰
۵. فقر: ۲۰

منابع:
۱. لاری، یوسفعلی و چوشتیان، حسن؛ «از طبقه اجتماعی تا سبک زندگی»، روکره‌های نوین در تحلیل جامعه‌شناختی، انتشارات اجتماعی، قم، فصلنامه علوم اجتماعی، ۱۳۸۳، ۲۳.
۲. پرهیزگار، محمد؛ «هسته پاره»، تهران، انتشارات پرهیزگار، ۱۳۹۳، ۲۳.
۳. کاپور، محمد؛ «سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش ارزش‌ها»، نشر مجله، ۱۳۹۳، ۲۳.
۴. جعفری، محمد علی؛ فرهنگ پیر، فرهنگ پستور، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۳.

ادب حضور

سید مرتضی موسوی

پروردگار عالم که در زمان آفرینش انسان از مقام خلقت الهی و گفتگو می‌شد «ای جاعل فی الارض خلیفه» و «نحوه آفرینش او از مبدأ واحد انسانی سخن می‌گوید». «خلفاکم من نفس واحدة» در مقام تربیت رابکان و هماهنگ کنار هم بیان می‌کند: «ان المسلمین والمسلمات والمؤمنین والمؤمنات والقائین والقائات».^۱

همان گونه که هنگام اصفاء و انتخاب، عده‌ای در میان برای رسالت و تحقق اراده الهی می‌گزیند، «گروهی از زنان را نیز برای تحقق کلمه الله و ظهور مشیت ربوبی انتخاب و معرفی می‌کند» «ایم‌ریع‌الله اصفافک»^۲

و طهرک و اصفافک علی ساء‌العالمین»^۳ نیز آن‌چنان که برخی از ارادمداران عرصه توحید و استغیثی را از بین مردان برگزیده معرفی می‌کند، بعضی از زنان توحید و نمونه را به جامعه اسلامی می‌شناساند: «و حیر الله مثلا للذین امنوا امرات فرعون اذ قالت رب ابن لی ذریه صالحه»^۴

و اجتماع این دو صفت از آن‌ها برای توفیق و شریک یکدیگر معرفی می‌کند: «هذه لیس لکم و انتم لیس لهن»^۵

در باره میثاق حضور زنان در مسجد به عنوان یگانه و حدیث، باید بدینان که یکی از دل‌ها تأثیر گزاین مسجد را در تفاوت هنگام حضور و دور بودن از ادب مسجدها که تذکری است برای حاضرین تذکری آن‌ها که بی‌اعتنا به کجا باشند و فرمان چه کسی را بپذیرند که در این ادب زنان به نسبت مردان باید مراقبت بیشتری داشته باشند که نشان دهنده این مطلب است که به تأثیرپذیری و اثر گذاری اجتماعی و فرهنگی آنان بیشتر خواهد بود. نکته‌ای به آن توجه نمی‌شود و بیشتر از اینها باید در بارش سخن گفت.

بی‌نهایت:
۱. عمر: ۱۰۰
۲. فقر: ۲۰
۳. فقر: ۲۰
۴. فقر: ۲۰
۵. فقر: ۲۰

منابع:
۱. لاری، یوسفعلی و چوشتیان، حسن؛ «از طبقه اجتماعی تا سبک زندگی»، روکره‌های نوین در تحلیل جامعه‌شناختی، انتشارات اجتماعی، قم، فصلنامه علوم اجتماعی، ۱۳۸۳، ۲۳.
۲. پرهیزگار، محمد؛ «هسته پاره»، تهران، انتشارات پرهیزگار، ۱۳۹۳، ۲۳.
۳. کاپور، محمد؛ «سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش ارزش‌ها»، نشر مجله، ۱۳۹۳، ۲۳.
۴. جعفری، محمد علی؛ فرهنگ پیر، فرهنگ پستور، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۳.

پایگاه
اسلامی
فرهنگی

۴۳

جایی به اندازه...

سیدمرتضی موسوی

ساخت مسجد در هر جایی جایز است، حتی مکانی که زمانی سرویس بهداشتی بوده! مسجدسازی به هر میزانی که باشد محبوب و مورد پسند است؛ «لو کمفخص قفاه»

حتی اگر به اندازه لانه پرندای باشد!

برخی از قفها این تغییر در مورد ساخت مسجد را میباید در کوچکی داشته‌اند! اما

برخی نیز آن را این گونه توضیح داده‌اند که اگر حتی به اندازه قرار گرفتن یک انسان به

طور کامل در حال نماز هم نباشد، باز هم

قبیلت ساخت مسجد نمود نماز در مسجد را در صاحب جواهر الکلام بعد از ذکر چند

روایات از جمله روایتی که کلمه «لانه پرند»

در آن آمده است می‌فرماید: «ظاهر منظور

از این خبرها (مقتضی قفاه) برای مالعه

در دو کوچکی مسجد است و چه بسا در این

تشبیه اشاره‌ای به این مطلب نیز باشد که در

تحقق مسجد بودن یک مکان لازم نیست

که مکان شامل نماز گستر در همه احوال

نمازش باشد یعنی حتی اگر به اندازه جایی

ایستادن یا جایی سده‌ای نیز باشد مسجد

بودن تحقق پیدا کرده است».

اگرچه فقید در تحقق مسجد بودن به لحاظ

بزرگی و کوچکی وجود ندارد اما در نقل جایی

تاریخی آمده است که پیامبر اسلام بر قومی

گذاشتند که برای خود مسجدی می‌ساختند.

ایشان فرمودند وسیع و جاد را پیش کنید که در

در آینه آن را بر خواهید کرد.^۱

پی‌نوشت:

۱. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.
۲. فقه‌الشریعه، ج ۱، ص ۲۰۴.
۳. فتح علی، ص ۱۵۱، شیعه، ج ۵، ص ۲۰۴.
۴. وندج وندج، ج ۱، ص ۱۵۱، شیعه، ج ۵، ص ۲۰۴.
۵. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.
۶. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.
۷. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.
۸. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.
۹. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.
۱۰. بی‌سبب و بی‌مکانه، العرف و الفقه، ج ۱، ص ۵۹۹.

معراب پرونده ویژه

قرارگاه زندگی

نقش‌هسته‌های اجتماعی مساجد کانون و بوسه‌گیر ترویج سبک زندگی اسلامی مرتضی اسدی

طاغوت صفارایی هستند که در این صورت

است که می‌توان آن‌ها را گاهی مستحکم و

جاوید بنا کرد که ماحصل آن منشأ خیرات

و بر کات ایدی خواهد بود.

الگوئی این بنای مقدس و قرارگاه نواری

را دیدیم؛ هم‌هنگامی که حضرت معصومه

علیها السلام، پایه‌گذار و پدیدآورنده یک

قرارگاه و حرکت عظیم فرهنگی بودند. آن

روز پایگاه معارف اهل بیت در این شهر

تشکیل شد و صدها عالم، محدث، مفسر و

مبین احکام اسلامی و قرآنی را به شرق و

غرب‌دنیای اسلام فرستاد.

هسته‌های مردمی و اجتماعی مساجد از

جمله کانون‌های فرهنگی و بوسه‌گیر

واحدی‌های عملیاتی قرارگاه مرکزی جهاد

فرهنگی، نقش تعیین‌کننده‌ای در این دوران

جسار تاریخی بر دوش دارند. مهم‌ترین

برنامه‌ای که در این طاغوت در مقابل به

قرارگاه فرهنگی حق برنامهریزی و اجرا

کرده، تغییر دافعه‌ها و تحمیل سبک زندگی

غربی و طاغوتی بوده است.

سبک زندگی غربی،

مردم را دچار خودکامی،

خودباختگی و حقارت‌پذیری

می‌کند؛ از این رو باید در

سیاست، فلسفه، اندک‌ها و ارزش‌های اخلاقی

و سبک زندگی اسلامی،

خودباوری ایجاد کرد، ما برای زندگی دنیایی

خودست و سبکی داریم که متعلق و فلسفه

دارد آن را هم پذیرفته‌ایم و تنها راه سعادت

می‌دانیم؛ اما نباید در انجام دادن آن خجالت

بکشیم؛ دیگر آن یک حرکت پلایه‌دین‌نوا

معل «گوازی» در خیابان‌هایشان راه

جامعه امروز است؛ اینها ارزش‌ها را باید حفظ

کنیم؛ در مقابل تلاشی که جبهه‌یابلی برای

به فراموشی سپردن آنها می‌کند، مقاومت

این کار غلط باشد؛ اما سرشار از خودباوری

است.

یکی از مبارزاتی که باید همواره اهمیت

داشته باشد و در کانون‌های فرهنگی

و مساجد و بوسه‌گیر آن برنامهریزی

شود، مبارزه فرهنگی ناممکن با خودباختگی

مزم است که چند ده سال بر این کشور

مردم، تحمیل شده است؛ اولین پیروان

قافله خودفکری کشور ما معروف‌ترین

اسامبلار آن دوران قاجار و پهلوی، طوری

عمل کردند که خودباختگی در برابر سبک

زندگی طاغوتی و غربی در جامعه ما نهادینه

شد؛ حتی امروز هم بنیادین این بیماری در

قنار، گفتار و دافعه مردم دیده می‌شود.

یکی از خودباختگی بسیار ارزشمند، آزموه

شد؛ جوادین سبک زندگی اسلامی دفاع

مقدس و شهدای والا مقام آن هستند که

بسیاری از مردم دل در گرو آن دارند. بوسه

مساجد که خود یک نهاد شهیدپرور است

عکس: سیدمرتضی موسوی

همسایه بافضیلت

سیدمرتضی موسوی

اگرچه مسجد نیز باید قواعدی را نسبت به

همسایه رعایت کند و صدای مراسم

به همسایه آزار نرساند؛ اما دانستن برخی

فصائل مغفول مانده درباره این خانه نواری

خود، به نزدیک بودن یا دور بودن به مسجد

نیز توجه نکاتی مانند آنچه در روایات

در باره خود بودن یا مبارک بودن خانه آمده

است؛ «لَا تَكُنْتُ إِلَّا لِبِائِلٍ وَبِغَيْرِ الْمَسْجِدِ»

بُنِیْتُ فَبِئَالِ الْأَنْبَاءِ وَبِغَيْرِ الْمَسْجِدِ

إِنَّا كُنَّا بِمَنْزِلَةِ الْوُضُوءِ فَهَنْ تَبَارَكَ

خانه‌ای از مسجد دور باشد به طوری که اگر

استاد آن و اقامه در آن شنیده نشود شوم

است و اگر این وصف را نداشته باشد دیگر مبارک

است».

این روایت در کتار روایتی دیگر که خود

همسایگی مسجد را تا جایی می‌داند که در

صدای آن به آنجا برسد، بیانگر این نکته

است که هر خانه‌ای که در همسایگی مسجد

باشد شوم و مبارک است؛ «فَبِغَيْرِ الْمَسْجِدِ

بُنِیْتُ فَبِئَالِ الْأَنْبَاءِ وَبِغَيْرِ الْمَسْجِدِ

إِنَّا كُنَّا بِمَنْزِلَةِ الْوُضُوءِ فَهَنْ تَبَارَكَ

کسب قبضیت همسایگی مسجد و رستن

از منقضی دوری از آن جای این آزار را دارد

ایذناهای احتمالی را محسوس و به چنین

فضیلتی نائل شود و همسایه‌ها را از خود

بدانیم، همان طور که همسایه‌ها را می‌خواهد

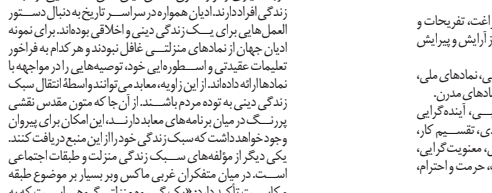
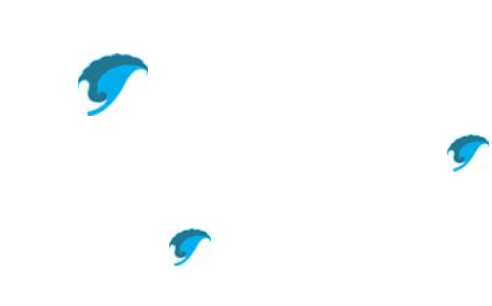
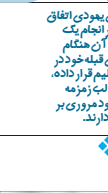
برای رفع خویشش کمک می‌خواهد ما نیز

بر هر طرف کردن احتیاجات مسجد پیش

قدم‌بازیم.

پی‌نوشت:

۱. علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۶، ص ۱۸.
۲. مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۲۵۸.
۳. فقه‌الکراهیه، ج ۲، ص ۲۰.

کشاورزان و صنعتگران اختصاص داشت.

یکی دیگر از مواردی که می توان ردپای آن را در معابد یافت، موفقه های رفاری است. بارزترین این جریان را می شود در معماری و نقاشی هایی دید که در معابد ادیان گوناگون وجود دارند. اگر به کلیسا رفته باشید حتما منظره ای از مراسم عشاء ربانی و تابلوی شام آخر مشاهده کرد فاید. معماری تجسمی عروج بیان گذاران و یا بزرگان ادیان امری اساسی و مهم در القای سبک زندگی دینی است که زعمای ادیان به منظور شباهت و تقرب جستن به بزرگان دینی آن را به درون معابد راه داده اند؛ تا جایی که چنین معماری گاه به کل معماری یک عصر غلبه کرده و آن را تحت تاثیر قرار داده است. ادیان تلاش دارند تا با استفاده از ظرفیت معابد، سبک زندگی مورد نظر خود را به مؤمنین القا کنند. آنچه در کتیبه های یهودی اتفاق می افتد، وای تصویر انجام یک عمل عبادی است. آن هنگام که متدیان یهودی قبله خود در یک کتیسه را اورشليم قرار داده اورد ذکر شده را بر لب زمزمه می کنند، به خود مروروی بر تاریخ پر از رنج خود دارند. تاریخی که پر از آشوب است؛ اما در نهایت برای آنان خوشی را به ارمان خواهد آورد. این نماز هر چند یک عمل عبادی است، اما حکایت از نگاه به گذشته و آیند دارد.

برسی چگونگی و کیفیت سبک زندگی از آنه شده در معابد ادیان طرحی بر بزرگاست که کنجایش آن یک کتیسه را اورشليم قرار داده. در این نوشتار نیست، این نوشتار تنها گفتاری است برای تحک و پویایی مساجد زمینه شناخت جایگاه خود در ترویج سبک زندگی اسلامی باشد که مورد رضای حضرت حق قرار گیرد.

❖ **اسعادت و سبک زندگی** دستور العمل در ذات ادیان نهادینه شده

است. دین در سادهدین تعریف یعنی تحت فرمان کسی یا چیزی بودن. پس جای تعجب نخواهد بود که ارباب ادیان نسبت به چگونگی زیست متدیان خود حساسیت خرج داده و در بسیاری از مواقع برای آنها دستور العمل صادر کرده است. در اسلام برخلاف ادیان دیگر مسجد تنها کارکرد عبادی ندارد؛ بلکه مسجد پیوندنا گسستی با موضوع تربیت مسلمانان و سبک زندگی آنان دارد. از این رو پرداختن به نحوه ترویج سبک زندگی از سوی معابد ادیان دیگر، آن گونه که در مساجد اسلامی می بینیم کاری سخت و دشوار است؛ زیرا عوامل بسیاری در شکل گیری سبک زندگی آدمی تاثیر دارد. حتی در درون یک دین نیز نمی توان زیست متدیان را یگانه و همانند دانست. برای نمونه تأملی می که در کلیساهای اروپایی ترویج می شود؛ از آنچه در کلیساهای افریقایایی آسیایی اتفاق می افتد بسیار متفاوت است؛ باین حال می فرموده نمونه هایی از نقش معابد ادیان دیگر در شکل دهی به سبک زندگی متدیان اشاره شود.

در بسیاری از موارد مؤمن مقدس ادیان نقش خلاقانه ای در سبک زندگی افراد دارند. ادیان همواره در سراسر تاریخ، نسل به نسل راه های عملی برای یک زندگی دینی و اخلاقی یو بداند. این نمونه ادیان جهان از نمادهای منزلیتی عاقلی نبوند و هر کدام به فرآور تعلیمات عقیدتی و اسطوره ای خود، توصیه هایی را در مواجهه با نمادها ارائه داده اند. از این زاویه، معاد می توانند واسطه انتقال سبک زندگی دینی به مردم تازه باشند. از آن جا که متون مقدس نشی پررنگ در میان برنامه های معابد دارند، این امکان برای پیروان وجود خواهد داشت که سبک زندگی خود را از این منبع دریافت کنند. یکی دیگر از موفقه های سبک زندگی منزلت و طبقات اجتماعی است. در میان متفکران غربی ماکس وبر بسیار بر موضوع طبقه و کاست تاکید دارد: «یک گروه منزلتی گروهی است که به واسطه سبک زندگی معین، ادراکات قراردادی و خاصش از احترام و فرصت های اقتصادی، که به صورت قانونی به انحصار خود قرار دارند، جامعه پذیر می شوند. یک گروه منزلتی همیشه تا حدودی جامعه پذیر شده؛ اما لزوما به صورت یک اجنم سازمان نمی یابد». طبقه افراد یکی از موفقه هایی است که جریان آن را حتی می توان در چگونگی شکل گیری معابد نیز مشاهده کرد. زرتشتیان در ایران قبل از اسلام سه انگشده در مناطق مختلف ایران به نام های آذر فریغ، آذر گنمشب و آذر برزین مهر داشتند که به طبقات اجتماعی شاهان، روحانیان،

❖ **تاریخچه** برای آنکه بتواند جایگاهی در

میان توده مردم داشته باشد، نیاز به محلی برای انجام ششمار و مناسک خود دارد. از این جهت معابد می توانند ادیان را در این راستا یاری کنند. به همین دلیل معابد نقش مهمی نزد ارباب دین دارد؛ زیرا می توانند اقبال عمومی را به سوی خود جلب نموده، باعث گسترش پیروان دین شوند. همچنین دین در ساخت اجتماعی خود دارای قدرت می شگرف است که می توان از آن غافل ماند. پس جای تعجب نخواهد بود که دین در تار و پود زندگی مردم نقشانی اساسی بازی کند؛ تا جایی که اساسا تفکیک سبک زندگی مردم از دین دشوار است. تاکنون تعریف های متعددی از سبک زندگی ارائه شده است که مجالی برای ذکر آن در این نوشته نیست؛ اما به صورت خلاصه باید گفت سبک زندگی، توصیفی از نحوه زیست انسان ها است.

❖ **سبک زندگی** به موازات اختلاف در تعریف سبک زندگی،

موفقه های آن نیز مختلف است. در یک نگاه کلی می توان موفقه های سبک زندگی را در پنج بخش سامان داد: ۱. نمادهای منزلتی؛ ۲. مسکن و املاک؛ ۳. اتومبیل، تلفن همراه، در تزیینات و دکوراسیون، پوشش ظاهری.

محراب پرئوده ویژه

۴۶
مباحثه
آینده
فرهنگی

زیست در دایره معابد

نگاهی به نقش و تاثیر معابد بر سبک زندگی متدیان

محمد سرشار نظری

❖ **تاریخچه** برای آنکه بتواند جایگاهی در

میان توده مردم داشته باشد، نیاز به محلی برای انجام ششمار و مناسک خود دارد. از این جهت معابد می توانند ادیان را در این راستا یاری کنند. به همین دلیل معابد نقش مهمی نزد ارباب دین دارد؛ زیرا می توانند اقبال عمومی را به سوی خود جلب نموده، باعث گسترش پیروان دین شوند. همچنین دین در ساخت اجتماعی خود دارای قدرت می شگرف است که می توان از آن غافل ماند. پس جای تعجب نخواهد بود که دین در تار و پود زندگی مردم نقشانی اساسی بازی کند؛ تا جایی که اساسا تفکیک سبک زندگی مردم از دین دشوار است. تاکنون تعریف های متعددی از سبک زندگی ارائه شده است که مجالی برای ذکر آن در این نوشته نیست؛ اما به صورت خلاصه باید گفت سبک زندگی، توصیفی از نحوه زیست انسان ها است.

❖ **سبک زندگی** به موازات اختلاف در تعریف سبک زندگی،

موفقه های آن نیز مختلف است. در یک نگاه کلی می توان موفقه های سبک زندگی را در پنج بخش سامان داد: ۱. نمادهای منزلتی؛ ۲. مسکن و املاک؛ ۳. اتومبیل، تلفن همراه، در تزیینات و دکوراسیون، پوشش ظاهری.

زندگی با طعم مسجد

تأثیر مساجد بر سبک زندگی دینی در کشت و کوباسه تا قرن اخیر جماعات خیران به کوشش حیدر شکاری

«از منظر مکتوبات نگاه کنیم... که هدف انسان رستگاری و فلاح زندگی است. باید به سبک زندگی اهمیت دهیم، اگر به معنویت و رستگاری معنوی اعتقاد هم نداشته باشیم، برای زندگی راحت، زندگی به خود راژ از امنیت روحی و اخلاقی، باز پرداختن به سبک زندگی مهم است. بنابراین این مسئله، هم اساسی و مهمی است. بحث کنیم درباره اینکه در زمینه سبک زندگی چه باید گفت: چه می توان گفت. عرض کردیم باین سراغ و سرفصل سبک بحث است» (بیانات در دیدار جوانان استان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۰۷/۲۲).

سبک زندگی مفهومی وسیع و عمیق است که شامل تمام جنبه های زندگی می شود. منشأ سبک زندگی هر گونه فکر، دین و آیینی نیست. باید باشد. اسلام نیز به عنوان یک دین جامع و کامل، برای زندگی بشر سبکی را مطرح کرده است که هدف و غایت آن سعادت و پیوسته مادی و معنوی انسان در دنیا و آخرت است.

مسجد به عنوان یکی از پایگاه های اسلام در ارتباط با ترویج احکام و آداب اسلامی می تواند در راه ارتقاء سبک زندگی به جامعه تأثیر گذار باشد. درباره اینکه باید عمل و در طی این سال ها مساجد توانسته اند در ارائه سبک و الگوی زندگی دینی به جامعه موفق باشند یا نه، به سبک زندگی جماعات خیران به گفت و گو نشستیم.

حجت الاسلام و المسلمین آیت الله بهرامی امام جماعت مسجد نظام هادی

مسجد در چه احوال یک مکان معنوی و پرستشگاه است و در چه چهره مرکز نشر معارف اسلامی، حضور در مسجد برای نماز جماعت تأثیر به سزایی در توجه به خاندن و ولایت روح دارد و باعث بازآرندگی از نگاه و شیوه چنگا که قرآن می فرماید: «ان الصلاة تنهی عن الفحشاء و المنکر» اگر فضای ذهن انسان مشغول به خدا باشد دیگر جای برای شیطان و افکار فیهلانی نخواهد بود. بنابراین فضای مسجد مکانی است که انسان را به یاد خدا می آندازد علاوه بر اینکه انسان با قرآن و معارف نیز آشنا خواهد شد.

مسجد در سبک زندگی اجتماعی بسیار مؤثر است. انسان بر اساس اعتقادات خود رفتار می کند و تفکر انسان در سیره اجتماعی و سیاسی وی تأثیر دارد. قرآن می فرماید: «حال آنکه لطمه بجا نرود و با معنی عن ذکر الله» یعنی مردم نمی توانند مثل کافران و مشرکان عمل کنند. نشان از یاد خدا باز نمی دارد. این اعتقادات انسان است که باز دارد

مسجد نظام هادی

از نگاه است. اعتقاد به خدا در همه جا خود انسان هم به خود قوای باز دارد. در جامعه تأثیراتش محدود است تا زمانی که حضور نیروی نظامی در کشود باز ندهد. است. ولی زمانی که هم مراقبت ها بر داشته شود دیگر انسان خودش را ملزم به رعایت نمی داند. هرگز این که نیروی دین، هم راغب باشد. بنابراین هیچ نیرویی به اندازه امامان مؤثر نیست. از هیچ قانونی به خلوت نگاه انسان نمی تواند نفوذ کند. این ایمان به خدا وجود خداوند است که در تمام حالات ناظر و قاضی انسان است. بنابراین مذهب به مراتب از مسائل دیگر تأثیر گذار تر است و در مقابل انحرافات از قدرت باز دارد. دگرایی بیشتری بر خود دارد. است.

در این زمینه سازمان های مختلفی می توانند کمک کنند. هرگز رسیدگی به امور مساجد سازمان تبلیغات و... هم باید نقش تبلیغاتی و راشدی را می تواند داشته باشد. مردم ممکن است از رسانه های تأثیر بگیرند اما اینها از نظر روحی و معنوی انسان را بی تأثیر نمی کند. در مسجد چشم می بیند و گوش می شود و انسان گوینده را در جمع خود مشاهده می کند و به گوینده به امام جماعت اعتقاد دارد که این روش تأثیرش به مراتب بیشتر است. فضای مسجد بدون تبلیغات دینی تأثیر گذار است. امام جماعت مسجد هم در حرکت و سلوک خود می تواند تأثیر گذار باشد. هم با سخنرانی های خود البته تأثیر عمل و به مراتب بیشتر از سخن اوست» (گوناگونی آداب الناس بغير السنه).

یعنی مردم را با غیر زبان به خدا دعوت کنید. بنابراین تأثیر هیچ کلام از این از گاه ها که البته در حد خود تأثیر گذارند و ای بسا کمبودهای مسجد اجرایی می کنند، به اندازه مسجد این پایگاه روحانی و معنوی نخواهد بود.

حجت الاسلام و المسلمین ابو محمد رضوی امام جماعت مسجد علم علی

برداشت بنده این است که مایه های انقلاب در مورد مسائل مانند مسائل سیاسی و بانظامی توقیفاتی داشته است. ولی در مورد موضوعی که شاید همه اینها را پشتیبانی می کند و هدف انقلاب هم همین بود که همان زندگی تعریف شده دینی است، نتوانسته است. توقیف به دست بیایم و در اینجا باز در جایز و بیاحاطا داشتیم. این یک واقعیت است که به حق از طرف مقام معظم رهبری می مطرح شده است. چنانچه در این عرصه و حوزه شکست بخوریم، قطعاً موفقیت در عرصه های دیگر با غافلگیری ندارد. و نمی توانیم برای انقلاب بمانیم. تأثیر می

مسجد جامع الهادی

جدی داشته باشیم. بنده اعتقاد این است که مساجد توقیف جدی در این خصوص نداشته اند. غیر از نماز بقیه کارهای که در مسجد انجام می شود، فعالیت های معمولی است که توانسته مردم را جذب کند. دین و معاصی که دین به دنبالش هست باز زندگی متغیر کند. دین اسلام را نظام منسجم است. اگر ما در اجرای آن چیزی که مسئله ندهد آن سیستم است. خلأ یا مشکلی داشته باشیم، بقیه آن هم دیده نمی شود. فکر می کنم در چنین مشکلی هستیم. برای حل این مشکل و تأثیر گذاری مسجد بر زندگی افراد جامعه، نمی شود سلیقه ای عمل کرد. تمام ارگان های فرهنگی باید بر اساس یک برنامه ریزی واحد کرد. گفتند اشتباه کاری نمی شود کار را پیش برد. امور مساجد برنامه ریزی خودش را دارد. البته دنبال ارزش گذاری نیست. و حوزه علمیه هم سیاست گذاری فرهنگی خودش را دارد و مبلغ می فرستد و آنها هم بر اساس سلیقه خودش فعالیت می کنند. شما اگر هاهم که قشری تأثیر گذارند سیاست های خودش را دارند. همین طور وزارت ارشاد و... هر کدام از اینها کار خودش را انجام می دهند. ما می توانیم تأثیرش را کم تر ننشانییم و مشترکات را پیدا نکنیم. تأثیر ما حول آنها فعالیت کنیم. باید مشترکات را پیدا کنیم. به دبیرین قدر توقیف داشته ایم. مشکل ما به این است که هر کسی سلیقه ای عمل می کند. ممکن است من کار موفقیت انجام دهم، ولی باید توجه کرد که کار موفق به سبک زندگی نمی انجامد. ملازمین و یا کشورهای اروپایی برای خودش سبک زندگی شناخته شده دارند. در دنبال ارزش گذاری نیست. و تمام شئون تأثیر گذاری بر آنجا هم مطرح و سبک کار است. ولی متأسفانه ما سبک زندگی شناخته شده نداریم.

می سبک زندگی به تپه های خیلی تأثیر کم دارد و آنچه ما به دنبال آن هستیم هرگز اتفاق نمی افتد. قدر بسیاری از موارد همین کارهای جزئی هم انجام نشده است و مساجد نتوانسته اند ما من خانواده ها باشند. امروز بیشترین تأثیر را روی جوان ها داریم و دستان و سبک گذاری نکت دیگر اینکه مسجد باید اعتماد مردم را جلب کند. ما نمی توانیم کسانی که تفکر و افکار مختلف دارند را بپذیریم و تحملشان کنیم. بچه های ما که به مسجد می آیند به این دلیل نیست که امام جماعت از آن مسجدی کرده است؛ خانواده هایشان اینها را مذهبی تربیت کرده اند. مسجد می آیند در عین حال فکر می کنند در قدم اول باید همه سبک امام جماعت را داشته باشند تا اعتماد مردم منطقه توسط مسجد جلب شود و مسایران هم سبک را بپذیرند. بعد از آن ما آرام می شود روی آنها تأثیر گذاشت.

حجت الاسلام و المسلمین فضال آقا زاده امام جماعت مسجد جامع الهادی

از نگاه دین زمانی جامعه می تواند کمبودهای خود را برطرف کند که با مسجد دارد. تأثیر باشد. مسجد محلی است که معارف الهی در آن بیان می شود. مشکل در جامعه، نبود اخلاق اسلامی است. اگر بخواهیم این نقص را برطرف کنیم باید با مسجد در ارتباط باشیم. مشکلات و ناآرامی های اجتماعی به دلیل کمبود اخلاق اسلامی می بود. نقش دین بر این خانواده ها است. در این میان مسجد می تواند نقش مهمی

مسجد جامع الهادی

ایفا کند. همه جماعات باید توانایی جذب جوانان به مساجد را داشته باشند. اگر بتوانیم مسجد را به محلی تبدیل کنیم که فرد برای رفیع اگر بگویم بعد از انقلاب، مسجد در مقطعی هم موفق باشیم. مشکلش به مسجد مراجعه کند، قطعاً می توانیم موفق باشیم. اگر بگویم بعد از انقلاب، مسجد در مقطعی هم موفق باشیم. مشکلش به مسجد مراجعه کند، قطعاً می توانیم موفق باشیم. اگر بگویم بعد از انقلاب، مسجد در مقطعی هم موفق باشیم. مشکلش به مسجد مراجعه کند، قطعاً می توانیم موفق باشیم.

نشد. این مثال ما فر هنگ استقامت را در مسجد ترویج کردیم. همه ما مردم را به استقامت تشویق کردیم. در مقابل هشت سال جنگ، در مقابل مشکلات اقتصادی و در مقابل کمبودها، مردم مقاومت کردند. مردم گرسنه ماندند و ولی از انقلاب روی برگرداندند. همه مسئولین و علمادار ریشه ها فرهنگ استقامت کار کردند و نتیجه همین شد که روح استقامت در کشور ما تقویت شد. بنابراین اگر بخواهیم امروز بتوانیم مشکلات حل شود باید مشکلات جامعه را در مساجد مطرح و به جوان ها حل کنند. اگر خانواده ای با مسجد ارتباط داشته باشد موضوعاتی مانند قناعت، اسراف و... آشنا می شود. بسیاری از مشکلاتی که در جامعه وجود دارد ریشه در کاره مردم دارد که فرد چیست. علمش را نمی داند؛ دروغ می گوید و نمی گوید. چیست؟ اگر با مسجد ارتباط داشته باشد دروغ نمی گوید. وجود این مشکلات دلیل بر این است که کار مطلوب انجام نشده است. مسجد کار کرده اند ولی مطلوب نیست. اگر بکنند در محدوده مسجد خود با مشکل اخلاقی مواجه شوند باید سعی کنیم این مشکل را برطرف کنیم. این گونه مشکلات باز دارد و در طرف می شوند. در و قرآن برای تمام این مشکلات احکام و راهکارها دارد. ارتباط با مسجد بسیار دینی از این مشکلات را حل می کند. مقام معظم رهبری بحث شبیه خون فرهنگی را مطرح کرد. شبیه خون فرهنگی زمانی مطرح می شود که مردم از مساجد روی برگردانند. من بر بر این مشکلات خودم مدتی کشیدم؛ همه جماعات را مقصر می دانم. مردم در هشت سال دفاع مقدس امتحان خوردن را پس دادند. آنها همان درمی هستند که شاه را بیرون کردند و در مقابل تحریک ها و مشکلات و در مقابل مشکلاتی که وجود دارد ایستادگی کردند. ما هستی که باید باورهای دینی را تقویت کنیم و باید سعی کنیم به هر طریقی که شده مردم را به مساجد بیاوریم. بهر بهانه و باورهای اعتقادی مردم درست است؛ مسجد باید باورهای اعتقادی مردم را تقویت کند.

چرا مصرف گرای، برای برخی انتخار شده است؟

دنیا طلبی....

ضعیفای ما خطر هائی است که در سر راه ماست و در این مدت وجود داشته است و باید بعدها جلوی اینها را بگیریم. اولین ضعف ما گرایش به دنیا طلبی بود که گریبان بعضی از ماها را گرفت. بعضی از ما مسئولین دچار دنیا طلبی شدید، دچار مادی گرایی شدید؛ برای ما ثروت، تجمّل، آرایش، تشریفات و اشرافیت گری یوایش یوایش از قیاح افتاد. وقتی ما اینچنین شدیم، این سروریز میشود به مردم. میل به اشرافیت گری، میل به تجمّل، میل به جمع ثروت و استفاده از ثروت به شکل نامشروع و نامطلوب، به طور طبیعی در خیلی از انسانها هست. وقتی ما خودمان را رها کردیم، ول کردیم، دچار شدیم، این سروریز میشود به مردم: خطبه های نماز جمعه تهران + ترجمه خطبه عربی ۱۳۹۰

طراحی لیاسیا و معماری شهرها جعفر منتظی و غلانی است؟

تخریب فرهنگی....

بعدها در زمان جوانی ما - آن زمان که نهفت معماری غربی بر کشور ما تازه حاکم شده بود - می خواستند ساختمانهای قدیمی را خراب کنند و آن ها را به ساختمانهای با سبک نو تبدیل کنند. همین ساختمانهای با پنجره و شیشه های بزرگ از آن زمان شروع شد. بیشتر این ها خانه های محکم قدیمی را خراب می کردند، که من تعجب می کردم. در مشهد ما این طور بود..... این ها کار هجو و غلطی است؛ کار غافلانه ای نیست. دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های استان سمنان ۸۵

حسن ظن رسانه ای....

آیا حقوق افراد در رسانه ها و در اینترنت رعایت می شود؟

قرآن کریم می فرماید: «لَوْ لَاحَظَ الْمُتَعَمِّقُونَ الظُّلُمَاتِ الْمُنُوتَاتِ بِانْتِظَامٍ خَيْرًا» وقتی می شنوید که یکی را متهم می کنند، چرا به همدیگر حسن ظن ندارید؟..... مجازات مجرم که از طرق قانونی جرم او ثابت شده است، غیر از این است که به گمان، به خیال، به نهیت، یکی را متهم کنیم، بدنام کنیم، توی جامعه دهن به دهن بگردانیم. اینکه نمی شنود، این فضا، فضای درستی نیست..... خطبه های نماز عید سعید فطر سال ۸۸

تولید ملی

توجه به کیفیت در تولیدات داخلی جعفر است؟

تولید داخلی مهم است. ببینید کارگر ایرانی چه تولید کرده است، سرمایه دار ایرانی چه سرمایه گذاری کرده است، در زمینه ای مصرف، عمده کار دست مردم است؛ که این بعضی از اصلاح الگوی مصرف ملی که من دو سال قبل اینجا به ملت ایران عرض کردم، و بعضی از جهاد اقتصادی است که سال گذشته عرض کردم. تولید ملی مهم است؛ این را باید هدف قرار بدهند. بیانات در حرم رضوی در ۱۴ آذر ۹۱

حقوق خانواده

آیا حقوق متقابل زن و شوهر و فرزندان در خانواده ها بطور کامل رعایت می شود؟

در محیط خانواده هم می شود نهی از منکر کرد. در بعضی از خانواده ها حقوق زنان رعایت نمی شود؛ در بعضی از خانواده ها حقوق جوانان رعایت نمی شود؛ در بعضی از خانواده ها، بخصوص حقوق کودکان رعایت نمی شود. این ها را باید به آن ها تذکر داد و از آن ها خواست. حقوق کودکان را تنصیع کردن، فقط به این هم نیست که انسان به آن ها محبت نکند؛ نه سوء تربیتها، بی اهتمامها، رسیدنها، کمبود عاطف و از این قبیل چیزها هم ظلم به آن هاست. بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران ۱۳۹۷

ندانستن یک ضرورت

علت بروز بیماری خطرناک قانون گریزی در برخی افراد و بعضی بخشها چیست؟

اگر قانون حاکم نشد، آن چیزی که از بی قانونی بر سر همه خواهد آمد، بسیار تلخ تر است از آنچه که اجرای قانون ممکن است در کام بعضی تلخی به وجود بیاورد؛ و من می گویم علی العبد الفاجور علیه الصیق. عدل همان رعایت قانون است، اگر ما از رعایت قانون احساس شیب کردیم، نخواستیم به قانون تن بدهیم، آنچه که بر سر ما از بی قانونی خواهد آمد، به مراتب از این تلخی تحمل قانون، سخت تر است. این را باید همه توجه کنند. بیانات در دیدار رئیس و مسئولان فوجی قضائیه ۱۳۸۸

عبادت....

جعفر وجدان کاری و انشای اجتماعی داریم؟

در اسلام که کار، عبادت و ارزش شمرده شده است، لازم است این است که هر کسی کاری را قبول کرد و تعهد نمود، آن را به بهترین وجهی انجام دهد. این حرف، سر کلاس درس و پای خط تولید و داخل مزرعه و پای جرخ خیاطی و کار داخل خانه هم هست. در هر نوع کاری که به این حساب، معلمی و تربیت و تعلیم هم یک کار است، آن هم یک کار بسیار ارزشمند اگر کنند می کار، وجدان کاری داشته باشد، آن کار به بهترین شکل انجام خواهد یافت. این، آن چیزی است که کلید مشکلات کشور است. بیانات در دیدار جمعی از کارگران و معلمان ۱۳۷۶

ساعات کار ملید در دستگاها چرا کم است؟

کار منتن....

این حدیث را مکرر عرض کرده ام که فرمود: «رحم الله امرا عمل عبدا یا تقنه». خداوند رحمت کند کارگر و کسی را که کاری انجام دهد، و خوب و محکم انجام دهد. کارگر مسلمان باید کارش را بالاتر و بهتر از معیارها و حدود و استانداردهای کار اجرا کند و تحویل دهد. این، فرهنگ و دستور اسلامی است. این روزها که روزهای بزرگداشت کارگران است عزم این است که هم خود کارگران، هم مسئولین نظام کارگری کشور و هم نویسندگان، باید روی این نکته تکیه کنند که امروز کار، یک فسیلت و ارزش و یک عبادت و مبارزه است. بیانات در دیدار جمعی از معلمان و کارگران ۱۳۷۱

اقتصاد اسلامی

چه کنیم ریشه را قطع شود؟

اگر ما در زمینه اقتصادی و در زمینهی تشکیلات اداری هم توسعه اسلام را دقیقاً عمل می کردیم، یقیناً وضعان بهتر از این بود، ما آنچه را که در زمینه های اقتصادی عمل کرده ایم، مثالها یک سلسله معلولات است. چیزهایی را اسلام در آن هست اما معلولات دارد. آن بخش معلولات شده، برای ما هرگز خبری به بار نیاروده است. امروز نظرات اقتصادی عربی که تا اندکی قبل جزو مسلمات محسوب می شد، مورد مناقشه خود غربی ها قرار می گیرد. واقعاً تعصبات ملتها چیست؟ تعصبات ملتها که به توسعه سراسران به پیروی از این روشهای اقتصادی مجبور می شوند، چیست؟ ما بانک بدون رای اسلامی را در اواخر حیات مبارک امام راه انداختیم، اما ناگهان..... بیانات در خطبه های نماز جمعه ۱۳۷۸

یک الگوی تمام....

چه کنیم تا زن هم کرامت و عزت خانوادگی حفظ شود و هم بتواند وظایف اجتماعی خود را انجام دهد؟

اسلام به معنای واقعی زن را تکمیل کرده است. اگر روی نقش مادر و حرمت مادر در درون خانواده تکیه می کند، با روی نقش زن و تأثیر زن و حقوق زن و وظایف و محدودیت های زن در داخل خانواده تکیه می کند، به هیچ وجه به معنای این نیست که زن را از شرکت در مسائل اجتماعی و دخالت در مبارزات و فعالیت های عمومی منع مکن کند. عدای بد و یا کم هیچمند که عدی معرض شد؛ این کم فهمی استفاده کردند؛ کانه با باید زن، مادر خوب و همسر خوبی باشد یا باید در تلاش ها و فعالیت های اجتماعی شرکت کند؛ قضیه این طوری نیست؛ هم باید مادر خوب و همسر خوبی باشد، هم در فعالیت اجتماعی شرکت کند. فاطمه زهرا (سلام الله علیها) مظهر چنین جمعی است؛ جمع بین شئون مختلف. بیانات در دیدار جمعی از مداحان ۱۳۸۴

معرفی سایت مسجد باب الحوائج

به نام خدایی که ما به او محتاج و او به ما مشتاق
 فکراوری اطلاعات و انقلاب کامپیوتری و اینترنتی در چند سال
 اخیر تغییرات و وسع و سریعی در جنبه‌های مختلف زندگی اعم از
 فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی پدید آورده است. به گمان
 بسیاری از اندیشمندان تأثیرات شگرف این پدیده نوین بر امنیت
 و استقلال ملی تا به آنجا است که کشورهای پیشتاز از این
 فاجان جهان نوین خواهند بود. آن دسته از کشورها که از این
 مهم غافل باشند، در زمره مغلوبان این دوره از تاریخ هستند که
 منابع آنها دستخوش تاراج می‌شود و سرنوشتشان توسط دیگران
 رقم خواهد خورد. از این رو، ورود توانمند به این عرصه، دیگر یک
 انتخاب نیست و الزامی تاریخی است.

طی ۳۵ سال گذشته، انقلاب اسلامی ایران همواره با انواع دشمنی
 هاز جمله تقابل نظامی، سیاسی، فرهنگی، استفاده از عوامل داخلی،
 تحریک همسایگان و دشمنان خارجی، مورد تهاجم بوده است.
 و این دشمنی همچنان در صدد ضربه زدن به نظام اسلامی است.
 آخرین اقدام آنها به طور رسمی موضوع جنگ نرم است که در
 عرصه‌های جدیدی مانند فضای مجازی طراعی و اجرا می‌شود.
 از جمله آنکه کمیته نیروهای مسلح مجلس نمایندگان آمریکا در
 لایحه بودجه سال ۲۰۱۰ پنتاگون برای براندازی نرم و شبکه‌سازی
 اینترنتی، بودجه ۵۵ میلیون دلاری تصویب کرد. این بودجه و
 سیاست‌های مندرج در آن بیانگر تغییر رویکرد از جنگ سخت به
 جنگ نرم علیه نظام جمهوری اسلامی ایران است.

در همین اساس و با توجه به تأکیدات
 مکرر رهبری معظم انقلاب که
 طلاب و دانشجویان را افسران
 جنگ نرم معرفی نمودند و تأثیر
 ایشان از تهاجم فرهنگی به شیخون
 فرهنگی، قتل عام فرهنگی و توتی
 فرهنگی که رنگ خط‌ساز را برای
 همه مسئولان و دلسوزان نظام و
 انقلاب به صدا در آورد، مسجد باب
 الحوائج اقدام به راه‌اندازی سایتی
 تحت عنوان کانون فرهنگی هنری
 جوادالائمه (علیه‌السلام) که خوشبختانه
 با استقبال بسیار گسترده مردم
 مواجه شد.

به فضل الهی به دلیل محتوای غنی
 و متنوع و نوآوری در فضای سایبری
 در سال ۱۳۹۱ به عنوان برترین و
 پربازدیدترین سایت کانون‌های
 مساجد استان تهران مورد تقدیر
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 قرار گرفت.

اکنون بیش از هفتاد هزار خبر متنوع

در سایت موجود است و روزانه بیش از هزار نفر از این سایت بازدید
 می‌کنند.

برخی از سرفصل‌ها به این شرح است:

۱. بخش فرهنگ شهادت با گرایش شهدای جنگ تحمیلی و
 وصیت‌نامه‌ها
۲. بخش داندلود شامل کلیپ و سخرانی‌های بسیار متنوع با موضوع
 مقابله با شیطان پرستی
۳. بخش کتابخانه الکترونیکی دارای ۴۵۰۰ جلد کتاب و مقاله
 مرتبط با حوزه فرهنگ و ارشاد
۴. بخش پیوندها که قابلیت دسترسی به سایت‌های مراجع تقلید و
 سایت‌های مرتبط با شهرستان قفس را دارد
۵. بخش ورزشی با قابلیت دسترسی به اخبار روز ورزش دنیا
 عربیست مهدویت با موضوع امام زمان (عج) و راه رسم سربازی برای
 ایشان
۶. بخش آیا می‌دانید: شامل متنوع‌ترین اخبار پزشکی و اناتومی
 بدن انسان
۸. بخش سیاسی شامل جدیدترین اخبار سیاسی ایران و جهان
۹. بخش پاسخ به شبهات، خاصه شبهات مربوط به وهابیت
۱۰. بخش شبکه نیکوکاری با هدف ترویج احسان و نیکوکاری
۱۱. به عنوان اصلی از ارزش‌های اسلامی و ترویج سنت حسنه و قف،
 بخش مشاوره حقوقی که توسط وکلای مجرب مسجد باب
 الحوائج (علیه‌السلام) زودی راه‌اندازی خواهد شد.

همزمان با گسترش فعالیت در فضای
 سایبری، کتابخانه عمومی مسجد نیز
 راه‌اندازی شد که به فضل خدا اکنون
 چهارصد نفر عضو و بیش از چهل
 میلیون تومان کتاب دارد که مورد
 استفاده نمازگزاران عزیز قرار گرفته
 است.

فضای مسجد در ساعات صبح و
 بمذاظره به عنوان سالن مقاله‌ها مورد
 استفاده عموم مردم از خواهران و
 برادران قرار می‌گیرد که آن‌ها الله
 مقبول درگاه حضرت احیدت و
 رضایت خاطر رهبر فرزانه انقلاب
 قرار گیرد.

آدرس سایت:
 www.qds-javadoalaeme.ir

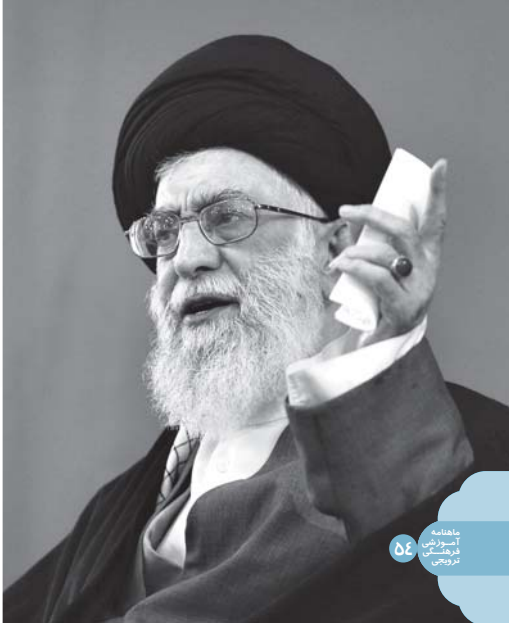
علی اکبر محمد قاسمی امام جماعت
 مسجد باب الحوائج (علیه‌السلام) مدیر کانون
 فرهنگی جوادالائمه (علیه‌السلام)

فرهنگ از یگان است مانند گذشت که از یگان بود

پیراهنی از کرباس بر تن داشت و عمامه‌ای از همان پارچه بر سر ظاهر سادگی آرایش جایی بود بر باطن محکم و با صلابت؛ همین امر
 سبب شد دستخوش تمسخر شخصی نادان قرار گیرد. سرش را به زیر افکند و راهش را به سوی مسجد کج کرد شاید در آن لحظه با خودش
 زمزمه می‌کرد «وایعزوا و لیصفحوا الا تحبون ان تعزوا لله لکم» و چه جایی بهتر از مسجد برای بخشیدن زمانی که شخص سخره کننده
 قعید با مالک، فرمانده سپاه اسلام چه بر خوری کرده، نه به خاطر اشتباه شخص خود بلکه به خاطر ترس از فرماندهی قانع و پر قدرت به
 معذرت خواهی شتافت.

رفتار انسان‌های سرشناس در جامعه، به فرهنگ سمت و سوی می‌بخشد. کسانی که به هر دلیلی در جامعه اسلامی صاحب اسم و
 رسم شده‌اند، به همان اندازه که در رفتارهای فردی خود دقت نظر دارند، باید در رفتارهای اجتماعی خود نیز توجه کنند. برای چنین افرادی
 گاهی گذشت و چشم پوشی از خطای دیگران، که در قبال آنها رخ داده، تأثیر بسیار مثبتی در روابط دیگر افراد خواهد گذاشت؛ و اما زمانی که
 اشخاص سرشناس از قوانین تمدی کنند مانند دیگر افراد جامعه باید آنها را بخرد شود و اگر خدایی ناگردد چنین نشود این به معنی از دست
 دادن ارزش‌ها و معیارهای اسلامی و انسانی خواهد بود.

مباحثه
آشورچی
فرهنگی
۵۴

شستان گفت‌وگو با انقلاب اسلامی

جذب اکثر و دفع اقل

کثری بر بیانات رهبری معظم انقلاب (مظله‌العالی) در جذب و دفع اقل

سمانه بغیری

جنگ چهل در دهم جمادی الاول سال ۳۶ هجری آغاز شد، روزی که برای اولین بار بعد از وفات پیامبر ﷺ دو گروه مسلمان در مقابل یکدیگر با شمشیر قرار گرفتند: در حالی که حق واضح و آشکار بود، طرفینی که زمانی در کنار یکدیگر علیه کفر و ظلم و مشمشیر قهر به خود با آنها مبارزه می کردند. امام علی علیه السلام در نظر و عمل قائل به جذب حداکثری و دفع حداقلی بودند. چنان که در بر خورهای ایشان با مخالفان دیده می شود، ایشان در برخورد با مخالفان سعی در جذب و نگهداری و خواص در چپه خودی داشتند و تلاش بر این بود تا دفع آنها به حداقل ممکن برسد. برای مثال در حادثه چهل حضرت ابن عباس را به سوی طلحه و زبیر فرستاد تا ایشان مذاکره کنند و آنها را

بازگردانند. همچنین جریر بن عبداللّه را به سوی معاویه و جرت بن مره عبیدی را به سوی خواجه فرستاد. ایشان حتی بعد از صورت زبیر یا نهان قوانین جامعه و ایجاد و ظلم و فعالیت های نظامی، ایشان با قدرت قهر به خود با آنها مبارزه می کردند. امام علی علیه السلام در نظر و عمل قائل به جذب حداکثری و دفع حداقلی بودند. چنان که در بر خورهای ایشان با مخالفان دیده می شود، ایشان در برخورد با مخالفان سعی در جذب و نگهداری و خواص در چپه خودی داشتند و تلاش بر این بود تا دفع آنها به حداقل ممکن برسد. برای مثال در حادثه چهل حضرت ابن عباس را به سوی طلحه و زبیر فرستاد تا ایشان مذاکره کنند و آنها را

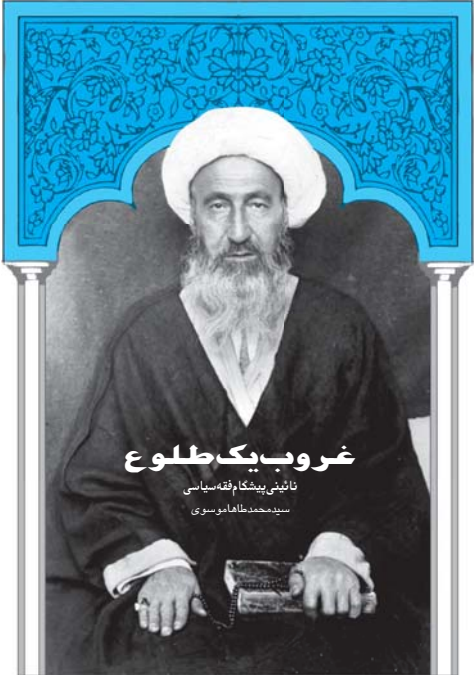
حضرت در مقابل مخالفان انجام می دادند. تهدید، انداز و نصیحت آنها بود. چنان که در نامه ای به طلحه و زبیر چنین می نویسد: «به راه راست و رای درست برگردید که اگر چنین نکنید، بزرگترین صریحه ای که به شما می خورد، عار و ننگ است. بازگردید پیش از آنکه عار و ناروا رخ با هم بر شما جمع شود». همچنین در مورد خواجه می فرمایند: «به خدا سوگند، ده کس از آنان از مرگ نرهد و از شما ده تیش تر کشته نشود».^۱

بعد از گذشت از تمام این مراحل چنانچه مخالفان وارد صحنه های نظامی می شدند، حضرت به شدت با آنها بر خود می کرد؛ ولی در عین حال هرگز شروع کننده هیچ آنها، حضرت باز هم دستور حمله صادر نکرد.

در آخر نیز با فرستادن یکی از اصحابش به هم راه رفتنی از آنها خواست که قرآن را دور خود قرار دهند که متأسفانه دشمن حامل این کتاب را به شهادت رسانید.^۲

آنچه از برخورد امیرالمؤمنین علی علیه السلام مخالفین دیده می شود، شکی را برای انسان باقی نمی گذارد که ایشان به دنبال جذب حداکثری و دفع حداقلی بودند و تازمانی که خون کسی ریخته نشده بود و ظلمی توسط مخالفین صورت نگرفته بود با آنها مدارا می کردند

بنای نظام در اینجا جذب حداکثری و دفع حداقلی است. این روش نظام است، این راه توحید است. آن کسانی هم که نظر مخالف دارند، رفتار رسمی دارند. در این چارچوب می توانند خودشان را مقایسه کنند. اگر کسی به مباحث نظام معارضه کند، با امنیت مردم مخالف کند. اقدام مجبور است در مقابل او بایستد.

غروب یک طلوع

ناشنی پیشکار پیشگام
سید محمد طاهاروسی

شبستان
کفتمان انقلاب اسلامی

فلسفه سیاسی نوپایان است.
مرحله تکوین فلسفه سیاسی

فلسفه سیاسی در تمدن اسلامی مراحل مختلفی داشته است. در مرحله اول، فلسفه سیاسی در میان اهل سنت، تسبیح مسیر متفاوتی داشته است. نزدیکی اهل سنت به مرآة قدرت و سیاست موجب شد که آنان آثار متفلسفی را در فلسفه سیاسی تولید کنند؛ اما اهل تشیع در مرحله اول که از عصر غیبت آغاز می‌شود به تدریج دوری از سیاست و قدرت را به لایه لایه آثار به میاحت متفلسفان و اجتماعی پرداخته‌اند. در مرحله دوم که همزمان با تأسیس حکومت صفوی است، تحریک فقهی‌اشیه در موضوعات و مسائل مدنی و سلسطانی شدت گرفت و توسط فقه‌ها و علما مسائل متعدد درباره برخی از امور حکومتی مثل خراج، نماز، جمعه و... نگاشته شد. در مرحله سوم از مراحل رشد فلسفه سیاسی، شیعه، هم‌زمان با جنگ‌های ایران و روس بود که در حاشیه فتاوی‌های جهاد مباحثی در باب سیاست و

پیروزی انقلاب اسلامی و برای ایجاد نظام جمهوری اسلامی نویدبخش حضور فعال دین در عرصه‌های سیاسی اجتماعی بود. انقلاب مبتنی بر مجموعه‌های دانش‌های است که بر مرجعیت دین و اصول دینی در زندگی سیاسی اجتماعی استوار است. یکی از این دانش‌ها «فلسفه سیاسی» است. فلسفه سیاسی بخشی از فلسفه است که به تکلیف زندگی سیاسی فرد مسلمان اختصاص دارد که بر ایجاد و استنباط از منابع معتبر شرعی استوار است. فلسفه سیاسی، با توجه به پیوند دین و سیاست در اندیشه اسلامی، جایگاه ویژه‌ای در طبقه‌بندی علوم اسلامی دارد و هم‌زمان با تمدن اسلامی است. به عبارت دیگر دانش فقه هم‌زمان فراورده فکری مسلمانان در تمدن اسلامی است که بر اساس منابع و روش‌شناسی آن هیچ رقیبی در سایر تمدن‌ها نداشته است؛ زیرا اکثر مباحث مدنی و اجتماعی اسلام در دانش فقه مطرح شده است؛ از این رو، فلسفه سیاسی مسلمان جایگزین

دینی، در برخورد با هر یک از این دسته‌هایز باید هم‌اکنون هر جنبه استفاده کرده و هم‌فرا به حداقل رساند. کسانی که در داخل سیستم اجرایی، انتظامی، قضایی و... قرار دارند باید بدانند، کسانی که صدای مخالفت‌شان بلند است، کسانی که ایمانشان شاید ضعیف‌تر باشد، کسانی که پوشش‌های اجتماعی‌شان با پوشش‌های آنها فرق داشته باشد و... به معنی بی‌دینی آنها نیست، اینها به معنی عدم دلدلگی به عدالت اسلامی، به اخلاق اسلامی نیست؛ بلکه بسیاری از این گونه رفتارها ریشه در چهل دارد که باید با روش خود برطرف شود. رهبر فرزانه نظام در این رابطه می‌فرماید: «ما عرض کردیم جنب حداکثری، دفع حقائق، البته معیار و میزان، اصول و ارزش‌هاست. آسان‌ها را لحاظ ایمان در یک حد نیستند، ما در بین خودمان آدم‌هایی داریم ضعیف‌الایمان، آدم‌هایی داریم که ایمانشان قوی‌تر است؛ باید راه بیاییم، نمی‌شود ضعیف‌الایمان را دفع کرد، نمی‌شود فقط به کسانی جهت ندمت خود قوی‌الایمان گذاشت، شعار ما باید در نظر داشت. کسانی که خودشان را قوی می‌دانند، آن کسانی را که ضعیف می‌دانند، ملاحظه نمی‌کنیم، مراعات کنند، دفع نکنند. آن کسانی که جزو مجموعه هستند، لیکن بر اثر اشتباه و غفلت گناه افتادند، جان افتادند، اینها را به خود پیوندانده، اینها را تصحیح کنند، دلالت کنند، راه را به این‌ها نشان دهند، آنها را برگردانند. اما کسانی هستند که اساسی است.»^۱

بی‌نوشته:

۱. الا، الله و الله، ج ۱، ص ۱۰۰.
۲. مسعودی، مروج الذهب، ج ۱، ص ۴۰.
۳. الکافی، ج ۱، ص ۱۲۰.
۴. جندب‌الایمان، ص ۱۰۱.
۵. بیخ‌الله، ص ۱۰۱.
۶. بیخ‌الله، ص ۱۰۱.
۷. خوارزمی، الکتاب، ص ۱۰۱.
۸. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مطالب (۲۰/۶/۸۸).
۹. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مطالب (۲۰/۶/۸۸).
۱۰. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای مجلس خبرگان (۱۲/۲/۸۸).
۱۱. بیانات مقام معظم رهبری (۸/۵/۸۵).

کرد. البته شدت و ضعف بر خوردها از طرف نظام سیاسی یک کشور نیز بستگی به مرام و منش حاکمان، قوانین و فرهنگ عمومی آن جامعه دارد. مخالفین یک نظام اسلامی که در دوران نظام فعالیت دارند، باید به این نکته توجه داشته باشند که مخالفت‌های آنها در موارد مختلف نباید باعث شود که فعالیت‌های ایشان رنگ و بوی مبارزه با نظام بگیرد. این مبارزه تنها آنها را از دایره نظام خارج می‌کند، بلکه باعث بر خورددهای مردم و قوه قهریه به نظام با آنها خواهد شد. مقام معظم رهبری در این رابطه می‌فرماید: «من هیچ اعتقادی ندارم به دفع... اعتقاد من به جذب حداکثری و دفع حقائق است، اما بعضی گناه خودشان اسرار دارند بر اینکه از نظام فاصله بگیرند، یک اختلاف درون خانوادگی را در درون نظام را، یک عده‌ای تبدیل کردند به مبارزه با نظام... البته اینها اقلیت‌اند، کوچک‌اند در مقابل عظمت ملت ایران، صرف‌اند؛ لیکن به نام اینها شمار می‌دهند اینها هم دل خوش می‌کنند به این‌ها باید مایه عبرت باشد».

بنابر این رهبر معظم انقلاب اسلامی همواره بر این اسر تأکید دارند که به دنبال بیرون کردن افراد از دایره نظام جمهوری اسلامی نیستند. حتی با مخالفت‌های شدید نیز از طرف افراد مختلف در وهله اول ایشان به دنبال دفع نبودند، بر سخنرانی‌های متعدد بیان گونه اشار داشته‌اند: «ما هیچ‌کس از نظام بیرون نمی‌کنیم؛ اما کسانی هستند که خودشان، خودشان را از نظام خارج می‌کنند و صلاحیت حضور در چارچوب نظام اسلامی را از دست می‌دهند».

ملاک و معیار جذب و دفع در نظام اسلامی واضح است. معیار همان فرامین و دستورات قرآن، پیامبر ﷺ و ائمه هدی ﷺ است. پیامبر خدا، مخالفت‌ها گاهی، مخالفت‌های سیاسی است، گاهی اجتماعی، فرهنگی و گاهی نیز

و همواره به دنبال ترغیب آنها برای توبه و بازگشت به اردوگاه حق بودند. اینهاست که بر خورد مقام معظم رهبری نیز در مقابل مخالفین نظام با تأسیس از روش امیرالمؤمنین (ع) بر مبنای جذب حداکثری و دفع حقائق بوده است. «مخالفتی هستند، نظراتی دارند، نظرات خودشان را بیان می‌کنند؛ نظام بر خورد نمی‌کند، بنای نظام در اینجا جذب حداکثری و دفع حقائق است. این روش نظام است؛ این راه توبه است. این کسانی هم که نظر مخالف دارند، نظرات مخالف با نظرات رسمی دارند، در این چارچوب می‌توانند خودشان را مقایسه کنند اگر کسی با مایه نظام مواجهه کند، با امنیت در مخالفت کند، نظام مجبور است در مقابل او باشد».^۲

وجود عقاید مخالف در هر جامعه‌ای امری طبیعی و حتی لازم است. مخالفت‌ها با حرکت‌های اجتماعی، سیاسی و باعث رشد فکری مردم جامعه می‌شود. گاهی این مخالفت‌ها در قالب نقد در جوامع مطرح می‌شوند و گاهی به شکل تشکیلاتی شکل‌های اجتماعی، در هر صورت وجود صداهای مختلف هر چند می‌تواند مایه‌ای داشته باشد و ممکن است فضای جامعه را از شفافیت خارج کند و لی در عین حال در جامعه‌ای که معصوم‌الذین آن حکومت نمی‌کند و نیروهای اجرائی در عمل و نظارت عصمت به دور هستند و چون این گونه مخالفت‌ها و شاید به عبارتی انتقادات اجتماعی - سیاسی برای این گونه حکومت‌ها لازم است. البته خروج از قوانین یک کشور که بر اساس رای مردم و با تأکید بر نیروهای داخلی و خشک‌شکل گرفته، کاری غیر عقلانی است و بالتبع هر نظامی با افرادی که از دایره قوانین خارج شوند، مخالفت خواهد

نابین بر اساس این هدف می‌خواهد ابیات کند که دین اسلام در اداره جامعه تاوان نیست و دنیا و آخرت را به دور از استبداد و استعمار و با تأکید بر شورا و آزادی برای مردم تأمین کند. به نوعی که بتواند تمدن اسلامی ایجاد کرد، بدین جهت که نابین پس از قرآن مستقران را قوی‌تر کند و بدین و نوین در فلسفه سیاسی تشیع است.

ملی مذهبی یامذهبی ملی

یک‌شهر یازده‌ای ملی مذهبی در انقلاب‌های مردمی

به‌کشتی و تفسیر اسلامی

دکتر بهرزی لگ متولد ۱۳۴۷ در شهر ارومیه هستند و تحصیلات حوزوی خود را در سال ۱۳۶۳ در تبریز آغاز کرده است و از ۱۳۶۶ تاکنون در حوزه علمیه قم در مقاطع سطح، درس خارج و انعام تخصصی کلام اسلامی سطح چهار مشغول بوده است وی لیسانس و فوق لیسانس علوم سیاسی خود را در دانشگاه باقر العلوم قم و همچنین دکترای علوم سیاسی خود را از دانشگاه تربیت مدرس در ریافت نموده است. دکتر بهرزی لگ‌دورهای عالی‌رتبه‌ای از انجمن‌های علمی خود در دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم به انعام رسانده و از سال ۱۳۷۹ عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه باقر العلوم قم است. در دیگر فعالیت‌های علمی و اجرایی ایشان می‌توان از عضویت در هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، مدیریت گروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، مدیریت پژوهش دانشگاه باقر العلوم، سردبیری فصلنامه علمی-تخصصی انتظار موعود، ریاست انجمن علمی علوم سیاسی حوزه علمیه و... یاد کرد. حجت الاسلام‌الامیر بهرزی تألیف و ترجمه شش کتاب از جمله کتاب «چهارانی شدن و اسلام سیاسی در جمهوری اسلامی ایران» و بیش از چهل مقاله علمی را در کارنامه دارد.

سیاسی قرآن و نهج البلاغه می‌دانند معتقد است: «چگونه‌ا؟» «تلفظی‌القرآن» «البین‌البین» «آن همه قواعد لفظیه استخراج نمودند ولی آن همه تعالیم بلند و زندگی ساز اجتماعی و سیاسی قرآن و سنت و نهج البلاغه را ندانند گرفته و با کمال سربلندی از دیگران راه راه و رسم قانون گذاری را ما موشتند، راه می‌گیریم.» «و همچنین در باب تفصیل قفقه مصطلح حوزوی می‌گوید: «همان گونه که میرزای شیرازی بزرگ‌ا از احکام و تعالیم نهج البلاغه همچون نامه به مالک‌اشتر سر مشق گرفت نیز می‌یاست در قضاات از آن بهره برد.» «براساس همین آسیب‌شناسی-ناتینا با نگارش نتیجه اومه متنی کاملای قفقهی و اجتهادی به نگارش در آورد که می‌توانست متن محضی در تدریس و روندا جتهادی که می‌توانست اثری بر یک نهضت بزرگ در کلام سیاسی و قفقه سیاسی در میان علما و روشنفکران ششیه باشد دیری نپایید و باوقایعی همچون شهادت شیخ فضل الله نوری و تیر نور محمد پنهانی و فروکش کردن نهانیا با روی کاما امن رضاخان پهلوی و حکومت ظالمانه او محال هر گونه بحث علمی ایجاد کرد. بدین و سیاسی از سوی علما و مذهبیین حسنه‌ا می‌توان که باز دیگر تومست امام خمینی (ره) در حوزه علمیه تخریف مباحث قفقه سیاسی از سر گرفته شده و استقرار اولین نظام سیاسی مبتنی بر قفقه سیاسی شیعه در عصر غیبت می‌توانست.

پیش‌نویست:

۱. مشهور اندامی و دیگران (درس کتارهای قفقه
۲. پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی (۱۳۸۲)
۳. تفسیر، روش‌شناسی، مجموعه آثار نهان، ص ۱۳۷، ۱۳۸
۴. تقریرات خود را در کتاب سیه‌ا، ص ۱
۵. تفسیر، محمد حسن تنبیه‌ا، نامه به مالک‌اشتر، حکومت
۶. تقریرات خود را در کتاب سیه‌ا، مجموعه آثار نهان، ص ۱۳۷، ۱۳۸
۷. تفسیر، مشهور، اندامی، تفسیر، حکومت اسلامی، تهران، ۱۳۸۲
۸. قفقه، دیو، قفقه‌سبک، در بیان معاصر قفقه‌سبک، ص ۱۳۷، ۱۳۸
۹. قفقه‌سبک، مشهور، اندامی، تفسیر، حکومت اسلامی، تهران، ۱۳۸۲
۱۰. قفقه، دیو، قفقه‌سبک، در بیان معاصر قفقه‌سبک، ص ۱۳۷، ۱۳۸

اجتماعی و سیاسی آنگاه که دید تفسیرهای مختلفی از مشروطه ارائه می‌شود که مشروطه را با اسلام مخالف جلوه دهند و معرفی کنند، در صدد برآمد که با استفاده از قرآن و روایات، به خصوص نهج البلاغه، به تبیین اجتهادی حکومت، سیاست و آزادی بپردازد: «ما خود بون اصول مشروطیت را از شریعت حقه استفاده و حقیقت کلمه مبارکه بموالیکم علمنا الله معالم دینا و اصل ما کان قد فسد من دینا انار به عین یقین ادراک نمایند.» «ناتینا در تنبیه‌ا نامه نقل از آخوند خراسانی می‌نویسد: «این سبیل عظیم بناء تمدن بشری که از بلاد غرب به سمت ممالک اسلامی سرازیر است، اگر ماها رؤسای اسلام جلوگیری نکنیم و تمدن اسلام را کاملایه موقع اجرا نگذاریم، اساس مسلمانی تدریجاً از آثار این سبیل عظیم محو و نابود خواهد بود.» «ناتینا بر اساس این هدف می‌خواهد اثبات کند که دین اسلام در اداره جامعه ناتوان نیست و می‌تواند سعادت دنیا و آخرت را به دور از استبداد و استعمار و با تأکید بر شورا و آزادی‌سرای مردم تأمین کند؛ به نوعی که بتوان تمدن اسلامی ایجاد کرد. بدین جهت کار ناتینا پس از رساله مستقل نراقی، کاری بدیع و نوین در قفقه سیاسی-تشیع است. رساله‌ای یاسمان که بر منظومه قفقی و فکری مستحکم استوار است که از مفروضات مذهبی و تمدنی و فکری و شروع می‌شود و با طی مسیر استدلالی و استنباطی، نتایج نظری و توصیه‌های عملی تعیین کننده‌ا در آستان سیاست روز ارائه می‌دهد. «ناتینا در این رساله، ولایات قفقه در امور سیاسی و حکومتی را بر اساس نظریه امور حسبه می‌پذیرد و ایجاد نظم و حفظ مملکت اسلامی را از مصادیق‌های قفقی و واضح امور حسبه در دوره غیبت می‌داند که از باب قدر متیقن از وظایف قفقه در عصر غیبت است.» وی تأسیس با زمانهای که امکان تحقق ولایات قفقه و وجود ندارد، نیز نظریه سیاسی سلطنت مشروطه را ارائه می‌دهد که بر اساس مصالح مشروطه شکل می‌گیرد.» «ناتینا در تنبیه‌ا نامه به نقطه ضعف اصلی حوزهای تفسیر را برده است و آن را بی‌توجهی به تعالیم بلند زندگی ساز و

حکومت مطرح شد. در همین دوره نظریات سیاسی علما بر رنگ تدریس رسائل متعددی در باب جهاد و حق قفیه در آن جهاد ابتدایی مطرح شد و همین مسئله باعث شد ملا احمد رافعی فصل مستقلی از کتاب «عوائد الایام» را به ولایات قفیه اختصاص دهد. نهضت مشروطه زمینه‌ساز ظهور مرحله چهارم از تطورات قفقه سیاسی شیعه است. در این دوره به طور بی‌سابقه‌ای بسیاری از مراجع تقلید و قفقه‌ا بر جسته به عرصه سیاسی ورود کردند و مباحث مختلفی درباره سیاست اسلام شکل گرفت. از مهم‌ترین ویژگی‌های این دوران نگارش رسائل قفقی متعدد در اطراف مسئله حکومت و سیاست بود که از جمله مهم‌ترین آنها کتاب «تنبیه‌ا نامه و تنزیه‌ا نامه» مرحوم آیت الله میرزا محمد حسن ناتینا در سال ۱۳۳۷ قمری است که به تعمیر شهید مطهری: «نصف این است که تفسیر دقیق از توحید عملی، اجتماعی و سیاسی اسلام را هیچ کس به خوبی نلامه بزرگ و مجتهد سرگ مرحوم میرزا محمد حسن ناتینا قدس سره، توم با استدلال‌ها و استنبادهای متقن از قرآن و نهج البلاغه، کتابی قیمت «تنبیه‌ا نامه» و تنزیه‌ا نامه» بیان کرده است. آنچه امثال کواکبی می‌خواهند، بر حوم ناتینا به خوبی در آن کتاب از نظر مدارک اسلامی به اثبات رسانیده است.»

ناتینا نظر به پردازش بزرگ در دوره چهارم اسلامی ارائه می‌دهد. ناتینا یکی از قفقه‌ا صاحب نام و تأثیرگذار بر حوزهای علمیه بود که به اصلاح شئون جامعه نظر داشت. شیخ محمد حسین کاشف‌الغطا درباره او می‌نویسد: «او خدات و حجابیان او و حجاج اسلام و علمای اعلام آن را از جهت اصلاح امور و اخذ تصمیمات و ایجاد نظم و انتظام در مملکت، برابر معاری شرعی، واجب می‌شمرد؛ از این روی فرصت را مغتنم شمرده و در این امر دخالت کردند.» «ناتینا بر اساس همین دغدغه

ماهنامه
آموزش
فرهنگی
ترویجی

با توجه به تأثیرات جریان ملی-مذهبیان در طول تاریخ معاصر ایران، به خصوص در جنبش‌های مردمی، این جریان فکری را به طور کامل تشریح نگوییم.

برای تبیین تأثیر گذاری جریان ملی - مذهبیان در جنبش های مردمی ابتدا باید تلاش کنیم مبنای خود را از جریان ملی - مذهبی توضیح دهیم و لازم است که به جریان شناسی ایران معاصر، به ویژه در بحث جریان ملی - مذهبی بپردازیم. جریان هایی که در ایران معاصر وجود داشته اند در مواجهه با دو چالش

این‌ها که در صورت مواجهه با تهدیداتی پدید می‌آیند، نشان‌دهنده این است که نظام اطلاعات در داخل و خارج کشور به‌طور جدی و با جدیت در حال رصد و پایش تهدیدات است. این امر نشان‌دهنده اهمیت موضوع و حساسیت آن است. در ادامه به بررسی این موضوع خواهیم پرداخت.

اسلامی وجود داشته است؛ اما شروعی گری
هرگز به معنای مبارکی و نابودناپذیر
بوده است. در تاریخ قبیله‌های عربی
عزرائی بی‌تغیض هاروسوی خلافت عربی
می‌بوده که مردم ایران به آن تیغیضا
عزرائی می‌کردند. نابودناپذیر مفهومی
کاملاندام است و بر اساس مرزهای جدید
تاریخ به تعریف شده است. این جهات به
جهت جدیدی دقت دارد.

بنیاد تیغیض بودن آن بنی‌ادی است که
به گذشته ما باطلی بود و از ایران هواره
سپاهان می‌بوده و پندانه و از زمانی که
روشن است اصل ایرانیان بوده است و
پس از ظهور اسلام مردم به استقبال اسلام
رفتند، ایرانیان را مردمی در تاریخ
می‌یابیم.

بن دو چالش سبب شکل گیری پند جریان
در داخل ایران شد. یکی از این جریان‌ها
غرب‌گرایی بود. جریان غرب‌گرا صرفاً
به دنبال تبعیت و پیروی از غرب بود، البته
منظور از حکومت‌های غربی، هم لیبرال
است و هم کومونیست. غرب‌گرایان هم
عملاً یا فاشیست یا کومونیست شدند و یا
غرب‌گرای لیبرال.

[illegible]

در این مرحله چند جریان قابل شناسایی است. یک جریان عبارت بوده از جریان اسلام سیاسی فقهاتی که این جریان سعادت

و احوال مشکلات را در بازگشت به اسلام و مردم شیعه می دانستند. اما امام خمینی (ره) مرحوم امام و سیدالهدی آلین اسدآبادی از بزرگان اسلام قاضی هستند.

غیر از اسلام قاضی ها توأمین گرایش های اسلامی دیگری را شناسایی کنیم؛ مانند اسلام سیاسی، سوسیالیسم و غیره. جریان افرادی مانند محمدنخشبستی و کریم شیخی، ملا بهادران یزدانی که با مفاهیم گوناگون اسلام به صورت مشخصی با فعالیت های خود، سومین جریان، اسلامی سیاسی لیبرال بودند؛ البته اسلامی سیاسی لیبرال، جریانی است که در قالب نهضت آزادی و تشکیل شده و این شکل از اسلام کارایان با تشکیل تفکرات و اهداف گوناگون سعی داشتند اسلام را به شکل لیبرال در جامعه و به خصوص در مراکز تحصیل کرده و دانشجو به عرض نه کنند.

[illegible]

از طرف دیگر می‌توان معنای خاصی هم برای آن در نظر گرفت که در عمل در جریان اسلام سیاسی لبرال تجلی پیدا کرده است که در آن ملی-مذهبی کسانی بوده‌اند که بر خلاف جریان اسلام سوسیالیستی طرفدار اسلام لبرال بوده‌اند و قاعداً اسلامی لبرال و ملی-مذهبی مصداق واحدی پدیده می‌کنند؛ به این دلیل که جریان ملی-مذهبی از جمله مفسدین بازار گران می‌شمارد و به جریان لبرال داشته‌اند.

تأثیرات ملی - مذهبیان در جنبش‌های مردمی معاصر را به طور کلی بررسی فرمایید.

جریان ملی - مذهبی بخشی از جریان روشن فکری در ایران معاصر است و اگر بخواهیم آن را تحولات و نقش این جریان را در جنبش‌های مردمی لحاظ کنیم باید بدین جنبش این جریان‌ها مانند دیگر جریان‌ها و فکری و فکری مستقیم در حرکت مردمی نداشته و تأثیر و ده‌های مردم این ایده‌ها نداشته و تأملی نیز به این ایده‌ها نداشته.

در ایران معاصر اگر سه جریان اصلی و مؤثر را که عبارتند از جنبش مشروطیت، جنبش ملی شدن صنعت نفت و انقلاب اسلامی بررسی کنیم در واقع هیچ یک از این سه جنبش مرموزی تحت تأثیر تئوری جنبش روشن فکری نبوده است.

هر چند ما باری هر جنبشی سه مؤلفه ایدئولوژی ملی جنبش، عامل بسیج کننده توده‌های مردم و معناری و نیت‌انگیزی نظام جدید را می‌توانیم قائل شویم است؛ اما اگر باین معیار بخوانیم جریان مشروطه

و ملی شدن صنعت نفت و انقلاب اسلامی را بر رسی کنیم، ملی - مذهبی ها را مؤثر و عامل به وجود آورنده اصلی در این سه مؤلفه جنبش های عظیم مردمی ایران نمی توان بیان کرد.

مردم، زمانی توانستند بسیج کنند و در واقع تا زمانی که روحانیت وارد عرصه نشده بود این مهم نیز شکل نگرفت.

در جنبش ملی شدن صنعت نفت نیز دکتر مصدق ایده ملی شدن را مطرح کرد؛ اما تا زمانی که حمایت آیت الله کاشانی به عنوان شاخه مذهبی آن جنبش نبوده و مردم

درگیر این جنبش نمی‌شدند و در حقیقت راه به‌جایی نمی‌برد.

همچنین در انقلاب اسلامی عملاً ایدئولوژی را هم خود روایت به‌وجود آوردند و حتی مباحث ایدئولوژی را هم در وجه مردم قرار نگرفت. از طرف دیگر بسج مجاهد و رزمنده روایت به‌همی خضرت امام خمینی (ره) انجام داد. در مرحله سوم نیز معماری نظام توسط روایت انجام شد.

جمع‌بندی سخن این است که در حرکت‌های ملی و جنبش‌های مردمی، ملی‌مذهبی‌ها روایت به‌سزایی نداشتند و بیشتر آنان شان روی جریانات دانشجویی و جریانات روشن فکر انبوه‌دهد.

مهم‌ترین تأثیرگذاری ملی - مذهبیان در کدام جنبش‌ها بوده است؟

جریان ملی-مذهبی، به طور خاص در جریان مشروطیت دخالت نداشتند. از طرف دیگر در جنبش ملی شدن صنعت نفت، جنبش ملی-مذهبیان کاملاً دخالت کرد و این چارچوب جنبش را ملی-مذهبیان شکل دادند جنبش ملی-مذهبیان از دهه بیست به بعد شکل

از دیگر جنبش‌هایی که ملی‌مذهبیان آن‌را شکل داده‌اند، جنبش‌های دانشجویی پس از دهه بیست است. ملی‌مذهبیان بعد از جنبش ملی شدن صنعت نفت، جنبش‌های دانشجویی را به طور جدی راه‌اندازی کردند. اگر بتوانیم ریشه‌ی این جنبش‌های ملی‌مذهبیان را به دهه بیست بازمی‌گردانیم، باید گفت در طیف دانشجویان طرفداران بسیار زیادی حول محور اندیشه

خود جمع کرد و یک موج فکری مردمی را همسو با ملی-مذهبیان قرار داد. جنبش نهضت آزادی و البته سازمان مجاهدین خلق نیز از دیگر تشکل های سیاسی اجتماعی بود که متأثر از ملی-مذهبیان بودند به لحاظ گستره، این جنبش ها طیف وسیعی را تشکیل نداده بودند.

ایامی توان تأثیر گذاری ملی مذهبیان را در سه جنبش بزرگ مشروطیت و ملی شدن صنعت نفت و انقلاب اسلامی را با وجود دو بُعد و شعار مهم این جنبش یعنی گرای و اسلام گرایی، پیش از سخن جنابعالی تصور کرد و با فرض اینکه اگر به حالت در صحنه حاضر نبود این اثر

جنبش به موقوفیت نسبی دست می یافت:

در جریان مشروطیت که به طور جدو جتم می توان گفت ملی - مذهبان هیچ تأثیری نداشتند، در ملی شدن صنعت نفت با توجه به اینکه قدر مسلم ایدئولوژی ناسیونالیستی داشت و این ایدئولوژی شامل مذهب نمی شد، این گفت مصدق شامل در جریان ملی مذهبی به او این معنی که بیان شود وجود نداشته هر چند مهندس بازارگان قبل از این جنبش در انجمن اسلامی دانشگاهیان فعالیت های داشته اما این جریان چنان سیل قدر گسترده نبوده بود که بتواند توده تحت تأثیر افکار خود قرار دهد تا زمان

دلی: معذیبان را راوی اصلی این جنبش دانست، بلکه عزیزی جدی در این جنبش است. از پیوستن روحانیان به شکل گرفت. در انقلاب اسلامی نیز زیاد گفت جریان ملی - معذیبان فرای تعریفی مهمی داشت؛ اما به هیچ وجه تعریفی نوآورانه به سزایی اعمال نمی توان آن را بدین وجه (روح و روحانی، ملی نهضت امام خمینی (ره) موفق دانست؛ حتی ملی معذیبان به نوعی نامزد نهضت امام خمینی هرایی می کردند و به دلیل این امر، تصور می شد ملی - معذیبان همچون مهتسن باز گان هم آشنا به علوم جدید هستند و همچنین قاضی که راوی تاریخ را دارند، اما امروزه هیچ کسی در قباله که تجربه بدین در تاریخ انقلاب از خود به جای گذاشتند و عملاً از صحنه حکومت و خطا از سیاست رداشته شدند.

در این ایام نیز ملی-مذهبیان به طور فعال و در صحنه عمومی فعالیت نمی کنند؛ اما

به شکل اپوزیسیون و مخفی
تشکیلاتی جدید که برای توانی
و با اجادی حساد کرد و مؤثر
تر جنبش های مردمی دانسته.
در طول انقلاب ایران اولین
درخواست شان در دولت موقت بودو
دومین خواستشان در دهه هفتاد
که فضای سیاسی کشور باز بود
در محله «ایران فردا» اکابران د
دوره اصلاحات ایران می دانستند
جریان ۸۸ نیز حضوری داشتند
از این هر کل نمی توان هیچ یک
را سده هر عصرها را مهم، مؤثر و
قابل معارض دانست.

ابتد او انتهای یک خط

کارکردهای ارتباطات در شیوه‌های تبلیغ دین
علیرضا بیامبر

بیامبر
اساتذتی
دانشگاهی

۶۴

ارتباط چیست و چگونه شکل می‌گیرد؟
در بخش اول ذکر شد که تبلیغ یکی از پایه‌های بنیادین دین و قوام‌بخش آن است و این عنصر از ابتدای همت پیامبر خاتم‌المردود توجه بوده است. همین طور علم ارتباط نیز که به عنوان یکی از محورهای مطالعات دینی معاصر قرار گرفته است، دارای همپوشانی بسیاری زیادی با وظیفه، روش و قالب‌های تبلیغی دارد و مباحث اقناع، تأثیر بر مخاطب، ارتباطات اثربخش، شیوه‌های بروز تبلیغات و مباحثی است که کارکردهای بسیاری برای مبلغان مستحکم دارد. ارتباطات و تبلیغ به لحاظ ساختار و قالب دارای روابط در هم تنیده و بسیار نزدیکی هستند بایسته و است تا مبلغان محترم با شیوه‌ها و ابزارهای این علم آشنا گردند تا نحوه کارکرد، تر قندها و قالب‌های رسانه‌ای دیگران محیط گردند و از مباحثی که در انجام تبلیغ دین مورد نیاز است بهره‌مند شوند به نوعی بهتر بتوانند حقایق دین را به مخاطبان منتقل نمایند و با تحلیل منسجم‌تر و در یک بهتر پیام رسانه‌های متعدد، مدیران‌تری برای مقابله با آنان ارائه دهند. نوشتار حاضر نیز در همین راه ادامه می‌دارد.

علاسی ارتباطات ذیل عنوان ارتباط و ارتباطات تعاریف متعددی را ذکر نموده‌اند

و اگر بخواهیم در یک کلام آن را مورد بازشناسی قرار دهیم باید گفت ارتباط، فرآیند انتقال پیام از فرستنده پیام به گیرنده آن است. البته بعضی آن را مشروط به وجود معنای مورد نظر فرستنده در گیرنده دانسته‌اند؛ به عبارتی ارتباط یک واقعه است نه یک حالت. بنابراین زمانی ارتباط رخ داده است که پیامی ارسال شود و آن پیام از طریق خاصی که در علم ارتباطات به آن کانال ارتباطی می‌گویند به گیرنده پیام به همان مخاطب برسد.

زمانی که یک ارتباط میان ارائه دهنده پیام و دریافت کننده آن شکل می‌گیرد، چندین عمل و عکس‌العمل رخ داده است. در یک ارتباط پنج عنصر اصلی وجود دارد: ۱. فرستنده؛ ۲. پیام؛ ۳. کانال ارتباطی؛ ۴. گیرنده؛ ۵. میزان تأثیر پیام روی مخاطب.

اگر بخواهیم در کالبد شتافی مباحث ارتباطی به جایگاه و نحوه جای گذاری این پنج عنصر دقت کنیم می‌توان با پنج سؤال این عناصر ارتباطی را بهتر شناخت. آن پنج سؤال به ترتیب عبارت‌اند از: ۱. چه کسی یا گروهی این پیام را ارسال نموده است؟ ۲. پیام مورد نظر چه می‌گوید؟ ۳. پیام از چه طریق ارسال شده است؟ ۴. پیام به چه کسی یا گروهی ارسال شده است؟ ۵. پیام مورد نظر چه تأثیری بر روی گروه مخاطبان

داشته است؟ سازمان‌دهی ارتباط بر مبنای مدل ارتباطی ارائه شده باعث می‌شود تا اکثر انواع ارتباط بتوانند درون این مدل جای گذاری شده و قابل فهم گردند.

برای توضیح سوالات بالا فرض کنید یک پیام دارید که می‌خواهید آن را به مخاطبان در مسجد منتقل کنید. برای مثال روحانی مسجد در یک جلسه منبر قصد دارد تا در مورد غیبت صحبت کند و ضمن ایراد یک خطابه بر روی منبر، مردم را از غیبت کردن بر حذر بدارد. در اینجا یک عمل ارتباطی صورت پذیرفته است و می‌توان با کمک علم ارتباطات نحوه ارتباط فرستنده و گیرنده را بهبود بخشید. همین طور پیام مورد نظر و همچنین مخاطبان و میزان تأثیر پیام را اندازه گیری و کنترل کرد. قدم اول شناخت اجزای ارتباط است که در همان پنج سؤال به دست می‌آیند.

پایخ سؤال اول فرستنده پیام یا همان شخصی واسطه است که برای مردم سخنرانی کرده است. پایخ سؤال دوم نیازمند بررسی کامل محتوای سخنرانی و تحلیل آن است؛ اما به طور خلاصه پایخ: نگاهش غیبت است. سؤال سوم کانال ارتباطی میان فرستنده و گیرنده است که می‌تواند مجموعه‌ای از منبر و وسایل ارتباطی نظیر بلندگو باشد؛ اما چون عنصر

اصلی ارتباط همان منبر است و مخاطب نیز در ذهن خود این پیام را از طریق منبر دریافت کرده است، پایخ سؤال سوم منبر خواهد بود. سؤال چهارم نیز پایخی روشن دارد هر کس که در سخنرانی مذکور حضور داشته است و به صورت مستقیم پیام را دریافت کرده یا بعد از طریق مخاطبان در محتوای پیام سخنرانی آگاه شده است، پایخ سؤال پنجم نیز منبر گذر زمان و دریافت علمی باز خورد سخنرانی با مجموعه سخنرانی‌ها در خصوص مبحث غیبت خواهد بود. باید دید آیا همه فر هنگی روحانی علیه عنصر غیبت از طریق رسانه منبر چقدر رواسته است در کم کردن یا به صفر رساندن میزان غیبت آثار داشته باشد.

نکته آخر اهمیت ارتباط است که سؤال‌های بالا هر کدام رویکردهای مختلف دانشمندان ارتباطی را در مواجهه با بررسی چگونگی ارتباط و مباحث بعدی آن شکل می‌دهد. دانشمندی از این حوزه به سراغ بررسی چه کسی؟، رفته‌اند و مباحث ارتباطی را از این منظر بررسی کرده‌اند. این پژوهشگران در حقیقت به عواملی می‌پردازند که آغازگر و هدایت کننده کنش ارتباطی است. در علم ارتباطات به این

بخش از حوزه تحقیق «تحلیل کنترل» گفته می‌شود.

پژوهشگران دیگری که اکنون توجه خود را بر روی پرسش «چه می‌گوید؟» متمرکز نموده‌اند، در حوزه «تحلیل محتوا» به پژوهش می‌پردازند. فعالیت «از چه طریق؟» فعالیت می‌کنند به رسانه‌ای جمعی همچون رادیو، تلویزیون، سینما، مطبوعات و دیگر مجاری ارتباطات توجه دارند. اصطلاحاً «تحلیل رسانه» نام دارد. هنگامی که پژوهشگری در تحلیل خود به سراغ مخاطبان خاص و یا حتی عام ارتباط مورد نظر می‌رود و توجه اصلی خود را معطوف به این دسته‌بندی و وسایل و نظامی، ایجاد نوعی حکومت پیرو و رهبر و ارباب مردم کنترل تمام زندگی شهروندان خود را در دست بگیرد.

این نوع حکومت‌گونه‌های مختلفی تقسیم می‌شود که در جمله می‌توان به خودکامی، استبداد، جباریت، حکومت مطلقه، یکه ساری و... اشاره کرد. نمونه‌هایی چون نازیسم، فاشیسم، مائوسم، کمونیسم و... در حقیقت حکومت‌های این نوع حکومت هستند که در جمله حکومت‌های توتالیتر یا حکومت استالین در شوروی و هیتلر در آلمان، مائو در چین و موسولینی در ایتالیا اشاره کرد.

۱. اولین اثری که ارتباط توسط فرادیه نام لاسول درگذشته است.
۲. دربار رسانه‌ها، سون من مباحثی وجود دارد که در بخش‌های بعدی خواهد آمد.
3. effect analysis.

توتالیترایسم

توتالیترایسم یا تمامیت‌خواهی به نوعی از حکومت اطلاق می‌شود که مظاهر حکومت‌های دموکرات (آلمان، حزب و...) را دارد و ولی در باطن به سمت دیکتاتوری پیش می‌رود. در حقیقت توتالیترایسم نوعی حکومت دیکتاتوری مدرن است که حکومت‌ها سلطنت مطلقه متفاوت است؛ ولی خواهان کنترل تمام شئون زندگی خصوصی و عمومی شهروندان خود است. حکومت‌ها یا نظام‌های توتالیتر یا تمامیت‌خواه معمولاً شش خصوصیت اصلی دارند:

۱. یک ایدئولوژی کلی؛ ۲. یک سیستم تک حزبی متعهد به آن ایدئولوژی کلی که معمولاً توسط یک نفر رهبری می‌شود؛ ۳. پلیس جنسی گسترده؛ ۴. انحصار مال‌های مورد استفاده؛ ۵. انحصار وسایل ارتباط جمعی؛ ۶. انحصار اقتصادی که ممکن است لزوماً و به طور مستقیم توسط حزب صورت‌گیرد.

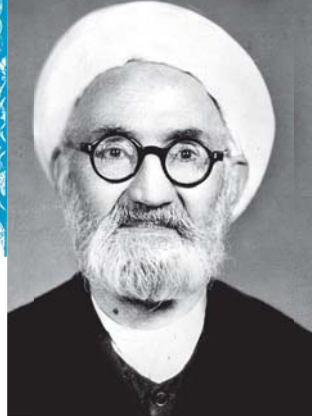
توتالیترایسم محصول بحران‌های پس از جنگ جهانی اول است که نتیجه آن به وجود آمدن نظام فاشیستی در ایتالیا، کمونیستی در شوروی و سوسیالیستی در آلمان بود.

در حکومت‌های توتالیتر یا تمامیت‌خواه آزادی، همه، حکومت می‌گوشد یا اختیاری برکن تمام وسایل ارتباط جمعی، مخالفت با هر نقد، سرکوب مخالفان و وسایل و نظامی، ایجاد نوعی حکومت پیرو و رهبر و ارباب مردم کنترل تمام زندگی شهروندان خود را در دست بگیرد.

این نوع حکومت‌گونه‌های مختلفی تقسیم می‌شود که در جمله می‌توان به خودکامی، استبداد، جباریت، حکومت مطلقه، یکه ساری و... اشاره کرد. نمونه‌هایی چون نازیسم، فاشیسم، مائوسم، کمونیسم و... در حقیقت حکومت‌های این نوع حکومت هستند که در جمله حکومت‌های توتالیتر یا حکومت استالین در شوروی و هیتلر در آلمان، مائو در چین و موسولینی در ایتالیا اشاره کرد.

شماره ۱۶۹
مهر ۱۳۹۱

۶۵

شیراز آذریات و شهر

شعر الهی

حمید شهیدی

آشنایی با حکیم و شاعر بزرگ مرحوم میرزا مهدی الهی قمشه‌ای

اشاره:

حکیم نامدار و فیلسوف شهیر، مرحوم آیت‌الله میرزا مهدی الهی قمشه‌ای، دانشمندی جامع الاطراف است که نگارش و تبیین ابعاد فلسفی و بی‌فصلی مفصل می‌طلبید. در این شمار ده‌پژندگی، آثار و نمونه‌هایی از شعر ایشان می‌بردیم. این حکیم الهی بخش اعظم عمر بابر کشش را در تهران گذرانده است و علمای تهران و ایران اسلامی امداد محضر علمی و مکتب حکمی او هستند.

تهران بودند. شیخ محمد حکیم خراسانی، مرحوم آقا بزرگ حکیم، آقا سید حسین قمی، سید آیت‌الله بزدی و قفیه سزوری بزرگانی بودند که وی از آنان علوم مختلف را فرا گرفت و خدمت ایشان ارادت داشت. اما عشق و علاقه‌ی وی به استاد یگانه‌اش مرحوم آیت‌الله شهید مدرس حکایتی دیگر داشت. آن‌سان که بعد از ورود به تهران در ملاقات با مدرس گفت:

چشم مسافری چو بر جمال تو افتد عزم رجش بدل شود به یافت چشم شهید مدرس را بر اصفهان دیده بود اما گویا او را در تهران یافته بود و علت ماندنش در تهران شغلی‌اش به شهید مدرس بود. او خود را در مدرسه شهید مدرس شهید ماندن پهلوان شجاعی می‌یافت که قهرمان عرصه‌های علم و اندیشه و معرفت است. شاید همین روح آذری که بود که وقتی از سوری رضا خان طمع شد چنین سرود:

آشنای او از کوکی با ادبیات فارسی و عربی یا به جز در دام زلف یار تسخیر کنند
من نه از مرغ که صیادان عالم با قفسون دانه افشانند و دانی به تزویرم کنند

آبان و تهران بهر ممتد از آیتان دانش حکیم الهی

در مدرسه سپهسالار و مروی فلسفه و حکمت تدریس می‌کرد. می‌پندرت اینکه خاتمالش نیز مدرسه بود و مدام طالب فاضل و تالاشگر، شوخ و مایه‌ای می‌خفت با وقار، سادگزیستی، دوری از زخارف دنیوی، تواضع و فروتنی همراه با بیان شیرین و طبع روان و قلم را

همه را جذب مجلسش می‌کرد. باری دانشگاه که به تعلیم و تربیت باز شد دانشکده مشروطه و متغول (الهیات) متولد شد. آن سنگر را هم غنیمت شمرده و از آنان علوم مختلف را فرا گرفت. حکیم قمشه‌ای هم در مس بنام حوزه بود و هم استاد طراز اول دانشگاه. از همه جای ایران می‌آمدند تا از محضرش بهره ببرند. شاگردان بسیاری را پرورش داد که بزرگانی چون آیت‌الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، علامه جوادی آملی، علامه حسن زاده آملی، آیت‌الله ربانی تربتی و صدقاتان از فرزندان دانشگاه آن ز جمله‌اند. فیض سرشارش که در قلمش جاری شد همه ایران را از بهر پرمه‌شدند و تجمهران دلری به ترجمه صحیفه سجادیه، ترجمه فتاویح الجنان سه اثر ماندگار می‌دوند که به همه خانه‌های ایران را یافتند. ترجمه‌اش از قرآن آذری که برای بزرگترین ترجمه قرآن نامید.

شعر الهی

آشنای او از کوکی با ادبیات فارسی و عربی او را با شعر و شاعری ماسوس کرد و در قلوب ما و هدف او از شعر سرون، تفتن و تفریح بود. شعر زبان گفت‌وگو می‌بود با همه مردم. حکیم الهی رساله‌های زیادی در حکمت، فلسفه، عرفان نوشته بود و دانش به بود و تصحیح کرده بود اما اسان شعر او در جهان شهر و شهیدانی بود که در ترجمه قرآن و صحیفه این شعرش بود که او را مشهور خاص و عام کرد. شعرش را از برای انجام وظیفه و تمهید به معارف الهی اعلیٰ می‌گفت که همه آنها را اعلیٰ معرفت بود.

اشعار او چند ویژگی دارد: ۱. خوشروانه خالی و پراسته است؛ ۲. روان و خواندنی است؛ ۳. سرشار از صنایع و آرایه‌های ادبی و بلاغی است؛ ۴. ترجمان آیات و روایات و معارف و حیاتی است. «نعمه الهی» اش آکنده از مناجات‌های روح بخش و معلول از گهرهای گران و فاخر است که برگرفته از خطبه‌های نهج البلاغه می‌باشد. «نعمه حسینی» اش «نعمه عشاقی» است که با نگاهی ژرف به عمق واقعه عظیم عاشورا و احوال مولی‌الامین، با عبدالله الحسین (ع) می‌نگرد. مناسک منظمش در حج، توصیف حال عاشقانی است که به سواری دیار و احوال و مسال، از میقات دلاکی به طرف دلازمی آیند و از مشعر جان پس از توقف عارفان به منای تقرب می‌شایند.

سوز از محضر قرآن تا لقاء صاحب قرآن

قرآن کتاب زندگی‌اش بود و خدمت به آن همت و دلش، همین بود که پس از ۶۵ سال از آنس فراتر به آن خدمت به ۶۵ سال از آنس فراتر به آن خدمت به ۱۲۱۳ (۱۲۱۳ دیهشت ۱۲۵۲) در سن ۷۵ سالگی به لقای دوست شافت. در حالی که هزار ساعت و لحظات زندگی‌اش را به اصلاح کتاب خلاصه التقادیرش اشتغال داشت و اعضا و جوارحش در ترجمه قرآن پاکش در خدمت قرآن بود. پیکر مطهرش پس از تشییع با شکوه در تهران و قم، در حرم نواره قبرستان ولای السلام در حل خاک آرام گرفت. عاش سید و مات سید.

الهی الهی

همی قشمت الهی با الهی به عالم بی پناهان را با الهی تو یارب ز حال زارم آگاه بر آور یوسف جان من از چاه به جان نیگوار بر جانم ای دوست تر خم کن ز غم برهانم ای دوست به رحمت از گناهانم چشم در پوش به مسکینان متاع عدل مقروض چو خواهی از من و خو خورن من به رنج و درد هجران مردن من.

در دنیا!

درینا که در دام نامم هنوز اسیر خیالات خامم هنوز ز بعد ریاضات و درس و سلوک نشد توفیق نفس نامم هنوز در سلفه طبع از تمامی شهید کندم به تلخ تکلم هنوز دل من از غایت خاص «هو است

آنانه عشاق

به جهان اگر آن ناله عشاق نبود زیر صد پرده جهانی به توشاق نبود ز بر صد پرده جهان است و عیان است حیرات گر نهان بود چنین شهره آفاق نبود

منابع:

۱. زکی، محمد، انجیر دانشمندان، ص ۵، ص ۲۲۷.
۲. زکی، زکریا، علامه رضا حکیم قرانی.
۳. مقدمه جدول الهی قمشه‌ای و نغمه شاعر.

سیر در بوستان شعر «الهی»

جلوه روی تو چون روز عیان شد بر خلق گریز قلب سیه صاحب اشراق نبود غیر عاشق همه کز نیز خربار تو بود هیچ گهر به بهای دل عشاق نبود قامت چرخ خمید و کمر گره شکست بار عشقت که بر آن طاقت ما طاق نبود خبری بود نبود از دل کسری کس را به جهان گردل شکسته آن طاق نبود پی حید تو دودیم به به صحرای طلب که غزالی چو تو بسیمین و سیمین ساق نبود

رخ به جهان بنما

ای شاه جهان باز آور غیب جهان کم زن نقش ز رخسار او برده نهان گردن را از ابدیت را در پرده نهان گردن باز به جهان بنما ز سر زلزل درمن اوضاع جهان بگر در هم شده چون زلفت بر نظم جهان نشسته بر طره مرعوب چون دلبر آفاقی مشک صفا دل هارا هم کعبه عشاقی حرفی ز ساهن من مانند خلیل ای جان، آن شکسته گلشن کن بازار صمیم بشکن رایت اعظم تر هم شلم موسی را در وادی طور افروز هم سر مسیح را در بر سینه مهر عزت رحمی که الهی راست بر سینه مهر عزت تا چند نمک پاشی رحمی کن و مرهم زن

۶۸

شماره ۱۶۹
فروردین ۱۳۹۱

۶۸

مباحثه
آب و هوا
تاریخ

معرفی کتاب

منشور مدیران در نظام اسلامی

به کوشش ناصر جعفر آبادی

دشمن می تواند با اجبار باشد، اما اصلاح این گونه نیست، خود مردم در صلاح و اصلاحشان دخالت دارند؛ ولی بر نامه های حکومت باید زمینه اصلاح را فراهم کند، تمام بر نامه ها باید به صورتی باشد که مردم اگر بخواهند در راه اصلاح و سعادت خود قدم بردارند، بتوانند.

در توضیح بخش دیگری از این نامه در کتاب «منشور مدیران در نظام اسلامی» خواننده می شود: «امیر المؤمنان علیه السلام قضاوت مردم تکیه نموده و به مالک می فرماید: من تو را به بلادی می فرستم که قبل از دولت های عدل و جور در آن حکومت کرده اند و همان گونه که تو در مورد دولت های قبلی قضاوت می کنی، مردم هم درباره تو قضاوت خواهند کرد. قضاوت تو در مورد گذشتگان اگر قضاوت خوبی باشد برای آنان ارزش و اگر بد باشد، ضد ارزش است، تو هم اگر به صورتی حکومت کنی که درباره تو خوب قضاوت کنند برای تو ارزش است و اگر بد قضاوت کنند برای تو ضرارش خواهد بود.»

اخلاقی و... است که مراعات تمام نکات آن هر چند برای مدیران فرهنگی و غیر فرهنگی کشور امری بسیار دشوار است؛ اما به طور قطع راه را برای آنها روشن می کند و سندی است برای انجام بسیاری از کار ده ها در حوزه های مختلف مدیریتی.

در بخش هایی از این کتاب خواننده می شود: در سه جمله دیگر وظیفه حاکم اسلامی را مشخص کرده اند، «جایب خراجها، جهاد عدوها، عمارت بالاها»، حاکم اسلامی باید خراج را جمع آوری، با دشمن مبارزه و شهرها را آباد کند؛ اما در مورد اصلاح، امیر المؤمنان علیه السلام نفرمودند: «و اصلاح اهلهای» یعنی حاکم باید مردم را اصلاح کند؛ چون اصلاح مردم در اختیار خود آنهاست؛ بلکه فرمود: «استصلاح اهلهای» فرق «اصلاح» و «استصلاح» این است که حکومت باید زمینه های اصلاح را فراهم کند، هیچ حکومتی نمی تواند مردم را مجبور به اصلاح کند. گرفتن مالیات می تواند با اجبار باشد؛ اعزام سرباز برای مبارزه با

«منشور مدیران در نظام اسلامی» نوشته رضا استادی است که توسط انتشارات مسجد

مقدس چمکران به چاپ رسیده است. این منشور با توجه به تأکید امیر المؤمنین علیه السلام بر اشتراک تنظیم شده است. نویسنده در بخش آخر کتاب، وصایایی که از حضرت علی علیه السلام نقل شده است را بیان می کند؛ وصایایی که شامل وصیت به تقوا، نظم، وحدت، اصلاح ذات البین و... می شود.

نویسنده در ابتدای این کتاب شرح حالی از سید رضی علیه الرحمه بیان می دارد و همچنین پس از شرح حالی از مالک اشتر و محمد بن ابی بکر نامی که در مورد واکاوی قرار داده، به شرح و توضیح آن می پردازد. نامه امیر المؤمنین علیه السلام قطع یکی از پر مغز ترین منشورهای مدیریتی، سیاسی،

۷۲

ماهنامه آموزشی فرهنگی ترویجی

سطح علمی مطالب:
مشر: عالی
رواق: عالی
محراب: عالی
شیستان: عالی

بیکری کدام مطلب از سرویس های چهارگانه نشریه را در شماره بعدی لازم می دانید:
آموزشی مهارتی ترویجی فرهنگی سیاسی اجتماعی

سبک نوشتاری و ویرایش مطالب:
عالی
خیلی خوب
خوب
متوسط
ضعیف

صفحه آرایشی را چگونه ارزیابی می کنید؟
عالی
خیلی خوب
خوب
متوسط
ضعیف

طراحی روی جلد تا چه حد در رساندن پیام مجله به مخاطب مؤثر بوده اند؟
خیلی زیاد
زیاد
متوسط
کم

صداقت پیامی (یا جایزه) بهترین مقاله: بهترین طرح صفحه: بهترین تیر:

اگهی همکاری: (صفحه سوم جلد)
در صورت تمایل به همکاری با نشریه پرس و شماره تلفن و توضیح مختصر درباره موضوعات، مطالب، حجم و...

سطح کاربردی مطالب:
مشر: کم
رواق: کم
محراب: کم
شیستان: کم

حجم مطالب در هر سرویس:
مشر: کم
رواق: کم
محراب: کم
شیستان: کم

تنوع موضوعات و عناوین در هر سرویس:
مشر: کم
رواق: کم
محراب: کم
شیستان: کم

پرداختن به چه موضوعاتی را در شماره بعد پیشنهاد می کنید:
آموزشی مهارتی ترویجی فرهنگی سیاسی اجتماعی